

Risikorapporten er udarbejdet i overensstemmelse med oplysningsforpligtelserne fastsat i Capital Requirements Regulation (CRR)-forordningens del 8 samt dertilhørende retningslinjer (ITS 2021/637 af 15. marts 2021). Krav om offentliggørelse af oplysninger omkring individuelt solvensbehov er forankret i Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov (BEK nr. 2155 af 03/12/2020).

Reglerne for kreditinstitutters kapitaldækning er fastsat i Europaparlamentets og -rådets direktiv 2013/36/EU (CRD) og forordning nr. 575/2013 (CRR), herunder tilknyttede delegerede forordninger og guidelines. Regelsættet udspringer af Basel III-reglerne og fastsætter regler om offentliggørelse af kapitalkrav og risikostyring.

Spar Nords offentliggørelse af oplysninger i henhold til regelsættet sker for Spar Nord Bank A/S, cvr. nr. 13737584 samt datterselskabet Aktieselskabet Skelagervej 15, som er fuldt konsolideret i koncernen. Såfremt andet ikke eksplicit fremgår af rapporten, er tallene udtryk for koncerntal.

Oplysningsforpligtelserne fastsat i CRR-forordningen samt dertilhørende retningslinjer offentliggøres hovedsageligt via denne risikorapport. I tillæg hertil offentliggør Spar Nord kvartalsvise oplysninger "Additional Pillar 3 Disclosures" på bankens hjemmeside www.sparnord.dk/investor-relations/.

Tal i risikorapporten er præsenteret i hele mio. kr., medmindre andet er angivet. Der kan derfor opstå afrundingsdifferencer, fordi sumtotaler er afrundet, og de bagvedliggende decimaler ikke fremgår.

Indhold

Introduktion	1
Forretningsmodel	2
Risikostyring	3
Kapital og solvensbehov	7
Likviditetsrisiko og funding	17
Kreditrisiko	23
Markedsrisiko	41
Operationel risiko	48
Risikoerklæring	52

Sektion 1

Introduktion

2022 har på mange fronter været et udfordrende år, hvor den økonomiske usikkerhed for både kunder og de finansielle markeder har været historisk høj. Dansk økonomi kom i starten af 2022 ud af Covid-19-pandemiens skygge i en økonomisk højkonjunktur, men under en måned efter ophævelsen af de sidste restriktioner herhjemme, gik Rusland ind i Ukraine, og krig på europæisk jord var en realitet.

Finansielle risici

Spar Nord har over året formået at skabe en stabil organisk vækst i udlånet på 12,4 % ved at tiltrække nye kunder og understøtte eksisterende kunder med finansiering til nye projekter.

For kreditområdet har det været et væsentligt fokuspunkt at understøtte kunderne med rådgivning i en tid med stor usikkerhed og øgede leveomkostninger som følge af svingende energipriser, høj inflation, faldende boligpriser samt højere markedsrenter. Banken har understøttet kunderne med proaktiv kontakt målrettet kunder, der har været særligt påvirket i 2022, som følge af høje energipriser og rentestigninger.

Den øgede usikkerhed har desuden medført et behov for at sætte mere til side til risikomæssig af-dækning af det forventede tab relateret til den øgede inflation og det forventede fald i boligpriser, hvilket er sket i form af ledelsesmæssige skøn, der ultimo 2022 udgør 434 mio. kr. Risikoen har dog endnu ikke materialiseret sig. Det samlede ledelsesmæssige skøn udgør 574 mio. kr. ultimo 2022.

De finansielle markeder har været yderst turbulente i 2022 med betydelige kursfald i langt de fleste aktivklasser og sektorer som følge af rentestigninger og makroøkonomisk usikkerhed. Banken har gennem året gradvist reduceret sin markedsrisiko mod aktier og kreditobligationer, som følge af den øgede volatilitet i disse aktivklasser, og derimod forøget beholdningen af realkreditobligationer af højeste kreditkvalitet.

På likviditetssiden vurderes bankens position fortsat at være på et komfortabelt niveau. Det kortsigtede likviditetsmål Liquidity Coverage Ratio (LCR) er opgjort til 211 %, og det langsigtede likviditetsmål Net Stable Funding Ratio (NSFR) er opgjort til 127 %. Likviditetsnøgletallene realiseres således i markant afstand til såvel lovkrav som bankens egne målsætninger.

På fundingområdet har den generelle usikkerhed i markedet afspejlet sig i lavere markedslikviditet, hvilket i kombination med de stigende renter har medført øgede fundingomkostninger. Banken har igennem hele 2022 foretaget en række gældsudstedelser for at understøtte en jævn forfaldsstruktur, hvilket bidrager til at fastholde en lav refinansieringsrisiko.

Ikke-finansielle risici

Spar Nord har i 2022 arbejdet intensivt med at styrke bankens IT-sikkerhed, da trusselniveauet i relation til cyberangreb mod den finansielle sektor er på et meget højt niveau. Truslen er blevet yderligere forstærket af krigen i Ukraine, hvilket i løbet af 2022 har medført en række forebyggende tiltag.

I de seneste år har banken arbejdet målrettet med at reducere tab relateret til netbanks- og kortsvindel og det er, med de iværksatte tiltag, lykkedes at nedbringe antallet af hændelser væsentligt.

Bæredygtighedsrisici (ESG-risici) fylder tiltagende mere i samfundet, og det afspejler sig i de aktiviteter, der udfolder sig i banken. Banken har i 2022 styrket arbejdet med bæredygtighedsrisici, og hvordan disse risici inkorporeres tydeligere i kreditvurderingsprocessen og i forbindelse med investeringer på de finansielle markeder.

Kapitalbehov

Spar Nord har ved udgangen af 2022 en stærk kapitalposition. Den egentlige kernekapitalprocent og den samlede kapitalprocent opgøres til henholdsvis 16,4 % og 20,9 %, hvilket er et pænt stykke over bankens kapitalmålsætninger på henholdsvis 13,5 % og 17,5 %. I forhold til kapitalkravet opnås dermed en overdækning på 5,5 procentpoint svarende til 3,3 mia. kr.

Samlet set vurderes kapitalforholdene at være solide, og banken er således godt polstret til at gå ind i 2023 og dermed parat til at imødekomme betydelige udsving i de økonomiske konjunkturer.

Fremtidsudsigterne

Forventningerne til 2023 er præget af mere usikre økonomiske udsigter, hvor privatkunderne fortsat vil opleve et pres som følge af høje energi- og fødevarerpriser samt højere renter. Det er således forventningen at nogle kunder vil opleve økonomiske udfordringer i 2023, hvor banken som i 2022 vil bistå kunderne med rådgivning gennem proaktiv kontakt.

En lavere økonomisk aktivitet vil ligeledes påvirke erhvervs-kunder, der har aktiviteter inden for konjunkturfølsomme brancher, og det er således en væsentlig opgave for banken at hjælpe de levedygtige kunder igennem den forestående krise.

Den høje makroøkonomiske usikkerhed forventes således at forsætte ind i 2023, hvor fokus i særlig grad rettes mod de forstående overenskomstfor-handlinger og den generelle udvikling på arbejdsmarkedet.

I relation til IT-sikkerhed forventes trusselniveauet at forblive på et meget højt niveau, hvorfor fortsat skærpet fokus og øgede investeringer på området anses for at være en nødvendighed i den kommende tid.

Sektion 2

Forretningsmodel

Spar Nord blev grundlagt i Aalborg i 1824 og har historisk været funderet i det nordjyske område, hvor banken stadig er markedsledende.

Siden 2002 har Spar Nord målrettet etableret og ad flere omgange tilkøbt lokale banker uden for Nordjylland, således banken i dag har et landsdækkende distributionsnet med i alt 60 lokale banker.

Spar Nord er en bank båret af stærke kunderelationer. Banken tror på, at relationer og forretninger bedst skabes gennem lokal tilstedeværelse og decentrale beslutningskraft. Det er derfor, Spar Nord driver forretning med afsæt i lokalbankmodellen – hvor kernen er lokale frihedsgrader kombineret med et effektivt maskinrum.

Lokalbankmodellen er inspireret af franchisetanken, hvor et udtalt lokalt ejerskab og ansvar for egen butik er drivkraften bag kundeværdi og forretningskæbelse. Lokalbankmodellen understøtter, at man lokalt har frihedsgrader til selv at sætte holdet og bearbejde markedspladsen med indsætter og markedsføring.

Spar Nord tilbyder alle former for finansielle ydelser, rådgivning og produkter og har forretningsmæssigt fokus på private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret.

Spar Nord-koncernen består af to indtjeningsenheder: Spar Nords Lokale Banker, herunder leasing til erhvervssegmentet, og Handelsområdet. Hertil kommer et antal stabs- og supportafdelinger i hovedsædet i Aalborg.

Vision og strategi

Spar Nords udgangspunktet er, at personlige relationer også er afgørende for evnen til at tiltrække og fastholde kunder i en stadig mere digitaliseret verden. Uanset hvad fremtiden bringer, vil der være brug for en bank, som er tæt på kunderne, som kender deres virkelighed og forstår deres behov.

Derfor er det Spar Nords vision – det pejlemærke, alle i banken arbejder frem imod – at blive Danmarks mest personlige bank.

På fundamentet af lokalbankmodellen arbejder Spar Nord med 3-årige strategiperioder. 2023 er første år i en ny strategiperiode, der rækker frem til og med 2025. Strategien for 2023-25 opererer med en vision, en diagnose, en strategisk retning og konkrete handlinger – og har i vid udstrækning til formål at styrke den decentrale beslutningskraft som bankens særkende.

Det er derfor, den strategiske retning for perioden 2023-25 hedder EN ENGAGERET BANK.

Kunder

Spar Nords to primære målgrupper er private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret.

På privatkundesiden har Spar Nord fokus på helkunder. Det betyder, at Spar Nord – for kunder med sund økonomi – ønsker at være bank for hele familien og at varetage hele familiens finansielle engagement. I det daglige virke har banken således fokus på at fastholde eksisterende helkunder, gøre eksisterende delkunder til helkunder samt tiltrække nye kunder med potentiale.

På koncernniveau har Spar Nord en kreditmæssig eksponering kendetegnet ved en eksponering mod privatkunder, som er større end sektorgennemsnittet, og en generelt god branchemæssig diversifikation i erhvervskundeporteføljen.

På erhvervsiden fokuserer Spar Nord på sunde virksomheder på tværs af brancher. Det er således i vid udstrækning et spørgsmål om lokal erhvervsstruktur og lokalt fokus, hvorledes branchefordelingen i de enkelte bankområder ser ud.

Som udgangspunkt ønsker Spar Nord at være kundens primære pengeinstitut, hvor kundens basisbankforretninger er samlet.

Handelsområdet betjener dels kunder fra Spar Nords Lokale Banker, dels større private og institutionelle kunder med ydelser inden for aktier, obligationer, rente, valuta, kapitalforvaltning samt internationale transaktioner.

Risikostyring

Risikotagning indgår som et naturligt element i det at drive bankvirksomhed, hvilket stiller store krav til bankens risikoorganisering og risikostyringsmiljø. Spar Nords forretningsaktiviteter medfører eksponering mod kredit-, markeds- og likviditetsrisici samt operationelle risici, herunder IT-, compliance- og omdømmerisiko. Risici knyttet til forandringer i klimaet indgår i styringen af de enkelte risikoområder. Ligeledes er strategiske og regulatoriske risici et væsentligt fokusområde.

For en uddybende beskrivelse af risikostyringen inden for de enkelte risikoområder, herunder en beskrivelse af politik, overvågning og rapportering, henvises til de respektive sektioner i rapporten.

Oplysningsforpligtelser vedrørende ledelsessystemer jf. CRR-forordningens artikel 435, stk. 2 litra a-c er beskrevet i årsrapporten side 30-34.

3.1 Risikoorganisering

Spar Nord har i overensstemmelse med dansk lovgivning etableret en tostrengt ledelsesstruktur bestående af en bestyrelse og en direktion. Endvidere er der etableret funktionsadskillelse mellem enheder, der indgår i forretningstransaktioner med kunder, eller i øvrigt påtager sig risiko på bankens vegne, og enheder, der har ansvaret for risikostyring.

Opbygningen af Spar Nords risikostyringsorganisation tager udgangspunkt i The Institute of Internal Auditors (IIA) three lines model og fremgår af figur 3.1.

3.2 Bestyrelse

Bestyrelsen har til opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse med henblik på at drive en sund og konkurrencedygtig bank og dermed sikre langsigtet værdi for bankens interessenter.

Med udgangspunkt i de strategiske målsætninger fastsætter Bestyrelsen en risikoprofil, som indeholder den risikoappetit inden for bankens væsentligste risikotyper, som Bestyrelsen er villig til at acceptere i forhold til at kunne indfri strategien.

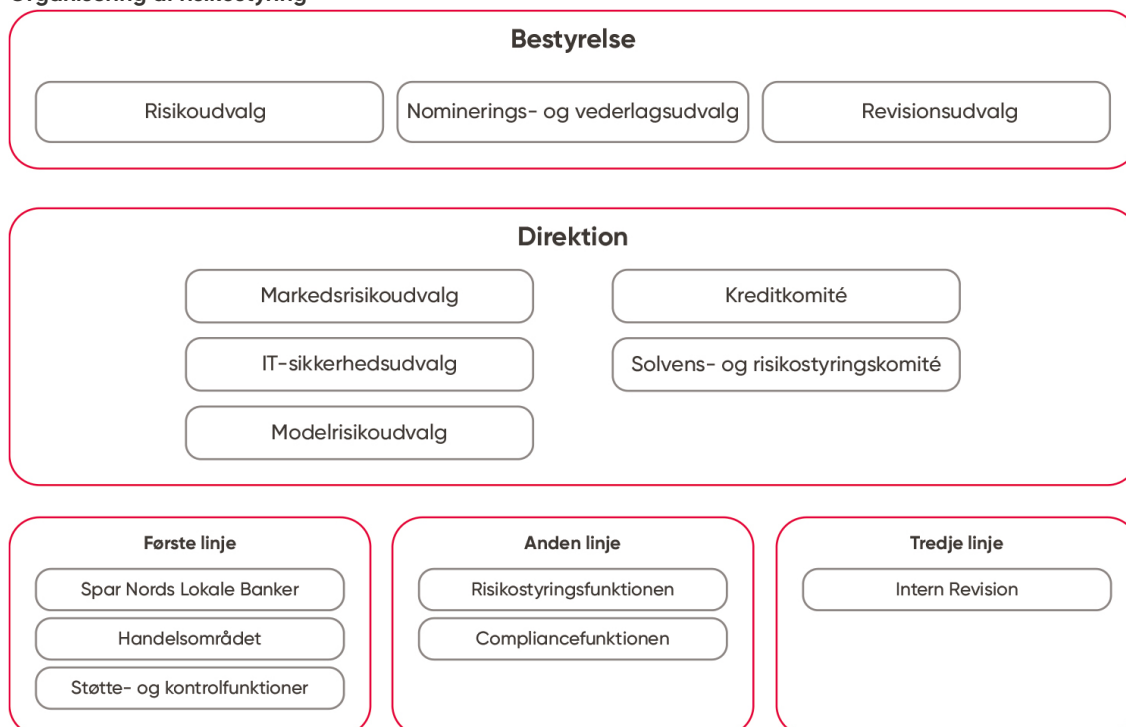
Målet er at sikre sammenhæng mellem Spar Nords vision og strategi samt sikre, at risikoprofilen til enhver tid står i hensigtsmæssigt forhold til bankens kapital- og likviditetsforhold.

Bestyrelsen har fastsat en række risikopolitikker, hvoraf den overordnede håndtering og styring af bankens risici fremgår. Politikkerne gennemgås og godkendes af Bestyrelsen mindst en gang årligt.

For at underbygge ledelsesstrukturen har Bestyrelsen formuleret et sæt retningslinjer til Direktionen, der klart specificerer ansvarsområder og dispositionsmuligheder. Bestyrelsen vurderer og ajourfører retningslinjerne efter behov og mindst en gang årligt.

Figur 3.1

Organisering af risikostyring

Risikostyring

3.3 Bestyrelsesudvalg

Bestyrelsen har nedsat et Risikoudvalg, et Nominerings- og Vederlagsudvalg og et Revisionsudvalg. Udvalgenes opgave er at stå for det forberedende arbejde inden Bestyrelsens behandling af emner inden for de respektive udvalgsområder.

Med etableringen af bestyrelsesudvalg opnås en bedre udnyttelse af Bestyrelsens specifikke kompetencer, og dermed sikres en dybdegående behandling af bestyrelsesmaterialet. Udvalgene har alene et forberedende formål forud for behandlingen i Bestyrelsen og har således ingen selvstændig beslutningskompetence.

Udvalgenes kommissorier er tilgængelige på hjemmesiden www.spar-nord.dk/om-spar-nord/udvalg. En introduktion til bestyrelsesmedlemmerne og deres kompetencer findes i årsrapporten side 39-41.

3.3.1 Risikoudvalg

Risikoudvalgets væsentligste opgave er at behandle risikorelaterede forhold, herunder gennemgå og vurdere tilstrækkeligheden og effektiviteten af bankens politikker, retningslinjer og systemer. Desuden rådgiver Risikoudvalget Bestyrelsen om bankens overordnede, nuværende og fremtidige risikoprofil og -strategi samt påser, at Bestyrelsens risikostrategi implementeres effektivt i banken.

Risikoudvalget består af tre uafhængige bestyrelsesmedlemmer. Der er i alt afholdt otte møder i 2022.

3.3.2 Nominerings- og vederlagsudvalg

Nominerings- og vederlagsudvalgets væsentligste opgave er at forestå det forberedende arbejde for Bestyrelsens beslutninger vedrørende aflønning, herunder vederlagspolitik samt andre beslutninger herom, som kan have indflydelse på risikostyringen. Udvalget forestår endvidere det forberedende arbejde i forhold til bankens politik for mangfoldighed, processen omkring bestyrelsesevaluering og nominering af bestyrelsesmedlemmer og direktionsmedlemmer.

Løbende og mindst en gang årligt vurderer udvalget Direktionens struktur, størrelse, sammensætning og resultater samt udarbejder anbefalinger til Bestyrelsen om eventuelle ændringer.

Nominerings- og vederlagsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, hvoraf ét er uafhængigt og ét er medarbejdervalgt. Der er afholdt seks møder i 2022.

3.3.3 Revisionsudvalg

Revisionsudvalgets væsentligste opgave er at overvåge og kontrollere regnskabs- og revisionsmæssige forhold, herunder bl.a. at underrette Bestyrelsen om resultatet af den lovpligtige revision. Endvidere overvåger Revisionsudvalget om bankens interne kontrolsystem, Intern Revision og risikostyringssystemer fungerer effektivt i forhold til regnskabsaflægningen.

Revisionsudvalget består af tre bestyrelsesmedlemmer, hvoraf ét er uafhængigt og ét er medarbejdervalgt. Der er afholdt otte møder i 2022.

3.4 Direktion

Direktionen varetager den øverste daglige ledelse i overensstemmelse med de af Bestyrelsen udstukne retningslinjer og risikopolitikker.

Direktionen skal sikre, at risikopolitikker og retningslinjer implementeres i bankens daglige drift samt, at der er forretningsgange eller arbejdsbeskrivelser på alle væsentlige områder.

Direktionen videredelegerer specifikke retningslinjer og bemyndigelser til udvalgte afdelinger i banken for at sikre den praktiske gennemførelse af de af Bestyrelsen vedtagne retningslinjer og politikker.

Direktionen har nedsat en række komitéer og udvalg, som på specifikke områder bidrager til Spar Nords risikostyring, og som forbereder sager og temer til behandling i Direktion og Bestyrelse.

3.4.1 Solvens- og risikostyringskomité

Solvens- og risikostyringskomitéen består af et medlem fra hhv. Direktionen, Handelsområdet, Kreditkontoret, Økonomiafdelingen og risikostyringsfunktionen. Komitéen mødes kvartalsvis og har til formål at formulere målsætninger og principper for opgørelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov. Solvens- og risikostyringskomitéen indstiller det individuelle solvensbehov til godkendelse i Bestyrelsen. Komitéen behandler input fra Markedsrisiko-, IT-sikkerheds- og Modelrisikoudvalget samt Kreditkomitéen, hvilket sikrer, at eventuelle kapitalmæssige konsekvenser behandles i den primære instans for kapital og solvens.

3.4.2 Markedsrisikoudvalg

Markedsrisikoudvalget består af et medlem fra Direktionen samt medlemmer fra Handelsområdet, Økonomiafdelingen og risikostyringsfunktionen. Udvalget mødes kvartalsvis og gennemgår udviklingen i Spar Nords positioner, risici og likviditetssituation samt forventningerne til markedsudviklingen og fremtidige planer.

Risikostyring

3.4.3 IT-sikkerhedsudvalg

IT-sikkerhedsudvalget består af et medlem fra hhv. Direktionen, IT-afdelingen, risikostyringsfunktionen samt udvalgte forretningsdirektører. Udvalget har til opgave at rådgive og behandle sager i relation til IT-sikkerhedspolitikken samt de dertil relaterede regler, procedurer og beredskabsplaner. IT-sikkerhedsudvalget forholder sig ligeledes til bankens IT-risikoprofil.

3.4.4 Modelrisikoudvalg

Modelrisikoudvalget består af et medlem fra Direktionen samt repræsentanter fra risikostyringsfunktionen og Kreditkontoret. Udvalget mødes kvartalsvis og har til formål at diskutere og overvåge styringen af modelrisici samt at behandle indstillinger af nyudviklede og ændrede modeller forud for godkendelse og idriftsættelse.

3.4.5 Kreditkomité

Kreditkomitéen består af to medlemmer fra Direktionen og et medlem fra Kreditkontoret. Komitéen behandler kreditsager, der ligger ud over Kreditkontorets bevillingsgrænser eller er af principiel karakter. Komitéen samles flere gange om ugen. Ofte vil sager, der har været behandlet i Kreditkomitéen, blive forberedt til senere behandling i Bestyrelsen.

3.5 Første linje

Forretningsenhederne Spar Nords Lokale Banker og Handelsområdet udgør sammen med støtte- og kontrolfunktioner første linje. Den daglige styring af bankens risici sker gennem risikopolitikker, retningslinjer, grænser samt en række interne kontroller og foretages på alle væsentlige risikoområder, herunder kredit-, markeds-, likviditets- og operationel risiko. For at understøtte forretningsenhederne i forhold til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering har banken desuden en central afdeling AML & Fraud der ligger i første linje.

3.6 Anden linje

Anden linje udgøres af risikostyringsfunktionen og compliancefunktionen. Funktionerne har centrale opgaver med overvågning, kontrol og rapportering af bankens risici og kontrolmiljø.

3.6.1 Risikostyringsfunktionen

Risikostyringsfunktionen er ansvarlig for at opnå et samlet overblik over banken og dens risikoeksponeringer for derigennem at kunne vurdere, hvorvidt der sker betryggende styring heraf. Risikostyringsfunktionens ansvarsområder omfatter bankens risikobehæftede aktiviteter på tværs af risikoområder og organisatoriske enheder samt risici tilhørende outsourcete funktioner. Risikostyringsfunktionen fungerer endvidere som sekretariat for Risikoudvalget og bistår således Risikoudvalget med information om bankens risici.

Risikostyringsfunktionen rapporterer kvartalsvis til Bestyrelsen. Risikostyringsfunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af Bestyrelsen godkendte årsplan.

Den risikoansvarlige har direkte referencelinje til Direktionen. Afskedigelse af den risikoansvarlige kræver Bestyrelsens forudgående godkendelse.

3.6.2 Compliancefunktionen

Compliancefunktionen er ansvarlig for at vurdere og kontrollere overholdelse af gældende lovgivning, branchestandarder, interne regelsæt samt at rådgive om, hvordan compliance-risici reduceres.

Compliancefunktionen rapporterer kvartalsvis til Direktionen og halvårligt til Bestyrelsen. Compliancefunktionens arbejde tager udgangspunkt i den af Bestyrelsen godkendte årsplan.

Den complianceansvarlige har direkte referencelinje til Direktionen. Afskedigelse af den complianceansvarlige kræver Bestyrelsens forudgående godkendelse.

3.7 Tredje linje

Intern Revision udgør tredje linje, som med udgangspunkt i den af Bestyrelsen godkendte årsplan er ansvarlig for at planlægge og udføre operationel revision. Operationel revision omfatter stikprøvevis revision af interne processer, forretningsgange og interne kontroller på væsentlige og risikofyldte områder, herunder i forbindelse med regnskabsafslæggelsen.

Intern Revision er endvidere ansvarlig for at planlægge og udføre revision med det formål at opnå en høj grad af sikkerhed for, at koncern- og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation.

Intern Revision har direkte reference til Bestyrelsen og rapporterer løbende til Direktion og Bestyrelse. Afskedigelse af revisionschefen kræver Bestyrelsens godkendelse.

3.8 Rapportering

For at sikre et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag for Direktion og Bestyrelse modtager ledelsen løbende rapportering på de væsentligste risikoområder.

I figur 3.2 fremgår den risikorapportering, der tilgår Bestyrelsen, herunder hyppighed, anvendelsesområde samt det primære indhold af rapporteringen. Bestyrelsen er løbende involveret i at definere det indhold, som ønskes rapporteret.

Sektion 3

Risikostyring

Figur 3.2

Risikopolitikker og retningslinjer			
Governance	Hyppighed		
Risikopolitikker	Årlig	Databeskyttelsespolitik	
		Datagovernancepolitik	
		Forsikringspolitik	
		IT-politik	
		IT-sikkerhedspolitik	
		Kapitalpolitik	
		Kreditpolitik	
		Likviditets- og fundingpolitik	
		Markedsrisikopolitik	
		Modelrisikopolitik	
		Politik for aktivt ejerskab	
		Politik for ansvarlige investeringer og bæredygtighedsrisici	
		Politik for IT-risikostyring	
		Politik for operationel risiko	
		Politik for risikoappetit og risikobegrænsende foranstaltninger på hvidvaskområdet	
Politik for outsourcing af aktivitetsområder			
Politik om Spar Nords oplysningsforpligtelser			
Produktpolitik			
Retningslinjer	Årlig	Bestyrelsens retningslinjer til Direktionen	
Risikorapportering			
Risikoområde	Hyppighed		
Overordnet risikostyring	Løbende	Revisionsrapport: Gennemgang af risikoområder.	
	Kvartalsvis	Risikopræsentation: Samlet overblik over udviklingen i de væsentligste risici, der præsenteres i forbindelse med offentliggørelse af kvartalsregnskabet inkl. bankens kapital- og solvensforhold.	
	Årlig	Individuelt solvensbehov (ICAAP): Vurdering af risikoprofilen og opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag. Konklusioner på stresstest og vurdering af kapitalbehovet for de enkelte risici. En gang årligt udarbejdes en udvidet version af rapporten.	
	Halvårligt	AML & Fraud: Gennemgang af status på kontroller i relation til overholdelse af Hvidvaskloven.	
	Halvårlig	Risikorapport: Samlet risikovurdering af de enkelte risikoområder med fokus på det generelle risikoniveau og første linjes risikostyringsevne. Monitorering af risikoprofil og genopretningsindikatorer.	
	Halvårlig	Compliancerapport: Gennemgang af de væsentligste compliancekontroller. Status på igangværende opgaver.	
		DPO-rapport: Gennemgang af de væsentligste kontroller i forhold til overholdelse af Databeskyttelsesforordningen og Databeskyttelsesloven. Status på igangværende opgaver.	
	Kreditrisiko	Årlig	Kredit- og balancerapport: Gennemgang og analyse af aktiver, herunder specifik gennemgang af enkelteksponeringer: Analyse og vurdering af den fremtidige udvikling på væsentlige brancher og aktivområder.
		Halvårlig	Rapportering vedr. svage eksponeringer: Gennemgang af alle svage eksponeringer større end 50 mio. kr.
		Månedlig	Rapportering vedr. engagementsudvidelser over 10 mio. kr. Engagementsudvidelser over 10 mio. kr., som ikke har været behandlet i Bestyrelsen.
Månedlig		Rapportering vedr. overtræk over 1 mio. kr.: Oversigt over alle enkelte overtræk over 1 mio. kr.	
Månedlig		Rapportering på tab over 1 mio. kr.	
Markedsrisiko	Månedlig	Rapportering vedr. overtræksstatistik: Oversigt over overtræksstatistik på alle bankområder.	
	Månedlig	Markedsrisikorapport: Overblik og udvikling i aktuelle rente-, aktie- og valutarisiko. Status på udnyttelse af rammer jf. Bestyrelsens retningslinjer til Direktionen.	
Likviditetsrisiko	Månedlig	Likviditetsrapport: Overblik og udvikling i kort- og langsigtede likviditetsrisiko.	
	Årlig	Opgørelse og vurdering af likviditetsposition og likviditetsrisici (ILAAP): Samlet opgørelse og vurdering af Spar Nords likviditetsposition og likviditetsrisici. Vurderingen understøtter Spar Nords likviditetsstyring og indgår som element i opgørelse af individuelt solvensbehov.	
IT-risiko	Kvartalsvis	Rapportering fra IT-sikkerhed: Trusselsbillede, IT-risikoprofil, væsentlige afgivelser fra IT-sikkerhedspolitik, kontrollers tilstrækkelighed samt IT-beredskab.	

Kapital og solvensbehov

Udvikling i 2022

Spar Nords kapitalposition har i 2022 været påvirket af en stærk indtjening trods øgede nedskrivninger, aktietilbagekøbsprogram og genopbygning af den kontracykliske kapitalbuffer.

Der er i 2022 realiseret et historisk godt resultat, der medvirker til, at Spar Nords kapitalposition fortsat er solid med en samlet kapitalprocent på 20,9 %. De realiserede kapitalprocenter ligger markant over det regulatoriske kapitalkrav og interne målsætninger, hvorfor overdækningen realiseres på et tilfredsstillende niveau.

Spar Nords risikoeksponering er fastholdt på niveau med ultimo 2021 trods væsentlige ændringer i balancesammensætningen.

På baggrund af det historiske resultat for 2022, og i overensstemmelse med bankens udlodningspolitik, har Spar Nord til hensigt at udbetale et ordinært udbytte på 4,50 kr. pr. aktie. Samtidig har Spar Nords bestyrelse fundet det muligt og ansvarligt at tilpasse Spar Nords kapitalgrundlag yderligere gennem etablering af et aktietilbagekøbsprogram på op til 300 mio. kr. Den samlede udlodning målt ift. årets resultat opgøres således til 60 %.

Det aktietilbagekøbsprogram på 225 mio. kr., som blev etableret i 2022 blev afsluttet efter fuld udnyttelse ultimo januar 2023.

Kapitaloverdækningen er reduceret fra 7,4 procentpoint ultimo 2021 til 5,5 procentpoint ultimo 2022. Faldet i overdækningen opstår primært som følge af, at det kontracykliske kapitalbufferkrav er aktiveret igen og Erhvervsministeren har ultimo 2022 fastsat kravet til 2,0 %.

Overdækningen til regulatoriske kapitalkrav og interne målsætninger vurderes fortsat at være solid. Spar Nord går ind i en periode med økonomisk usikkerhed betrygget af den stærke kapitalposition.

DEN SAMLEDE RISIKOEKSPONERING

60,5 mia. kr.

2021: 60,5 mia. kr.

EGENTLIG KERNEKAPITALPROCENT

16,4 %

2021: 16,3 %

KAPITALPROCENT

20,9 %

2021: 20,8 %

INDIVIDUELT SOLVENSBEHOV

9,8 %

2021: 9,6 %

KAPITALOVERDÆKNING I PROCENTPOINT

5,5

2021: 7,4

GEARINGSGRAD

9,7 %

2021: 8,2 %

Definition af kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkrav udtrykker den kapital, et pengeinstitut skal reservere til at dække den risiko, som pengeinstituttet har påtaget sig afledt af forretningens aktiviteter inden for områderne kredit- og markedsrisiko samt operationel risiko.

Det skal sikres, at Spar Nord til ethvert tidspunkt råder over tilstrækkelig kapital, der understøtter fremtidige aktiviteter og vækst. Samtidig skal det sikres, at Spar Nord vil kunne modstå tilbageslag i konjunkturerne. Banken skal således kunne absorbere uventede væsentlige kredittab, væsentlige negative ændringer i værdien af de markedsrisikorelaterede positioner eller tab som følge af en operationel risikohændelse.

Kapital og solvensbehov

4.1 Kapitalpolitik

Kapitalpolitikken danner grundlaget for Spar Nords risikoprofil på kapitalområdet. Formålet med kapitalpolitikken er, at banken til enhver tid overholder den gældende lovgivning, der omfatter følgende tre områder:

- Opgørelse af risikoeksponering, kapitalgrundlag og kapitalkrav
- Opgørelse af individuelt solvensbehov og tilsynsproces
- Markedsdisciplin gennem en række oplysningsforpligtelser

Der er i kapitalpolitikken fastlagt målsætninger for den egentlige kernekapitalprocent og kapitalprocenten. Kapitalmålsætningerne ultimo 2022 er:

- Egentlig kernekapitalprocent på 13,5
- Kapitalprocent på 17,5

I bestræbelserne på at overholde de beskrevne målsætninger er der vedtaget en række retningslinjer, der skal sikre, at styringen af bankens kapitalforhold er tilstrækkelig og, at den gældende lovgivning overholdes.

I kapitalpolitikken er der ligeledes fastlagt en mål-sætning for gearinggraden på minimum 6 %.

Endelig omfatter kapitalpolitikken Spar Nords udladningspolitik, hvori det i 2022 har været hensigten at udbetale et ordinært udbytte inden for et interval på 30-50 % af årets nettoresultat.

4.2 Udvikling i kapitalprocenter

Ved anvendelse af overgangsordningen vedrørende IFRS 9 har Spar Nord ultimo 2022 realiseret en egentlig kernekapitalprocent på 16,4 % og en kapitalprocent på 20,9 %. Det individuelle solvensbehov er opgjort til 9,8 %. Nøgletallene er vist i figur 4.1. Overdækningen i forhold til kapitalkravet på såvel den egentlige kernekapitalprocent som kapitalprocenten er på 5,5 procentpoint. Overdækningen specificeres yderligere i figur 4.12 og figur 4.13.

De opgjorte kapitalprocenter i de seneste tre år er illustreret i figur 4.2, som viser, at Spar Nord i perioden har formået at fastholde kapitalprocenterne på et stabilt højt niveau.

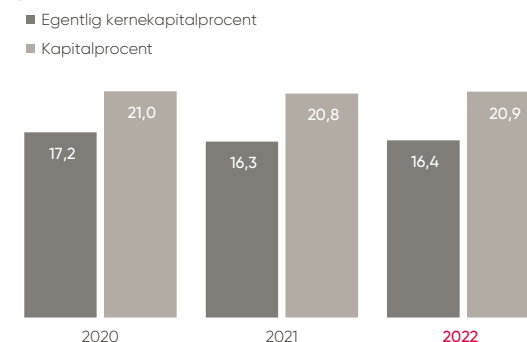
Figur 4.1

Kapitalprocenter og overdækning ved anvendelse af IFRS 9 overgangsordning

%	2022	2021
Egentlig kernekapitalprocent	16,4	16,3
Kernekapitalprocent	18,4	18,3
Kapitalprocent	20,9	20,8
Individuelt solvensbehov	9,8	9,6
Procentpoint		
Overdækning egentlig kernekapitalprocent	5,5	7,4
Overdækning kapitalprocent	5,5	7,4

Figur 4.2

Egentlig kernekapitalprocent og kapitalprocent %

Figur 4.3 viser en opgørelse af kapitalnøgletallene ved fuld indfasning af IFRS 9. Som det fremgår af figuren vil den aktuelle kapitalprocent reduceres i niveauet 0,3 procentpoint uden brug af overgangsordningen. Overgangsordningen vedrørende IFRS 9 løber frem til 2024. Se afsnit 4.3.1 for yderligere information.

Figur 4.3

Kapitalprocenter og overdækning ved fuld indfasning af IFRS 9

%	2022	2021
Egentlig kernekapitalprocent	16,0	16,1
Kernekapitalprocent	18,0	18,0
Kapitalprocent	20,6	20,5
Individuelt solvensbehov	9,8	9,5
Procentpoint		
Overdækning egentlig kernekapitalprocent	5,1	7,2
Overdækning kapitalprocent	5,1	7,2

4.3 Kapitalgrundlag

Kapitalgrundlaget består overordnet af egentlig kernekapital, hybrid kernekapital samt supplerende kapital.

Egentlig kernekapital, kernekapital og kapitalgrundlag opgøres med henblik på opgørelse af kapitalprocenterne. Kapitalprocenterne udtrykker bankens kapitalmæssige ressourcer, der skal opfylde egne målsætninger jævnfør kapitalpolitikken samt de regulatoriske krav.

4.3.1 IFRS 9

Implementeringen af regnskabsstandarden IFRS 9 har betydning for opgørelsen af kapitalgrundlaget som følge af muligheden for at tilvælge en overgangsordning relateret til IFRS 9-effekten, som er indført i CRR-forordningen. De nye regnskabsregler resulterede i en stigning i den samlede nedskrivningssaldo fra 31. december 2017 til 1. januar 2018.

Overgangsordningen kan tilvælges med henblik på at indfase effekten af IFRS 9 i forbindelse med opgørelsen af kapitalgrundlaget. Overgangsordningen var oprindeligt opdelt i et statisk og et dynamisk element, men en justering som følge af Covid-

Kapital og solvensbehov

19 betyder at ordningen nu består af to dynamiske elementer og et uændret statisk element:

- Det statiske element: Afspejler den initiale omkostning ved skift af regnskabsregler.
- To dynamiske elementer: Afspejler omkostningen som følge af en eventuel forværring af de makroøkonomiske udsigter, opgjort som den løbende udvikling i nedskrivningssaldoen for stadie 1 og 2 over to forskellige perioder. De to perioder er henholdsvis 1. januar 2018 til 31. december 2019 og 1. januar 2020 til opgørelsestidspunktet.

Spar Nord har valgt at anvende den kapitalmæssige overgangsordning for både de dynamiske og det statiske element. Spar Nord er opmærksom på, at risikoeksponeringen skal forøges svarende til den positive effekt, som overgangsordningen bidrager med i kapitalgrundlaget.

Anvendelsen af overgangsordningen bevirker, at effekten af IFRS 9 efter skat indregnes i kapitalgrundlaget efter en fastsat overgangsordning, der udløber ved udgangen af 2024.

Overgangsordningens forløb og den samlede effekt er vist i figur 4.4. Det fremgår heraf, at henholdsvis 25 % og 75 % af den opgjorte IFRS 9-effekt efter skat tilføres den egentlige kernekapital i 2022. Effekten af overgangsordningen opgøres således til 286 mio. kr. i 2022.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2022 – IFRS9-FL".

Figur 4.4

Overgangsordning IFRS 9

	2021	2022	2023	2024
Overgangsordning i %	50	25	0	0
Overgangsordning i % - Covid-19-initiativ	100	75	50	25
Statisk element i mio. kr.*	97	49	0	0
Dynamisk element (18-19) i mio. kr.*	13	6	0	0
Dynamisk element (20-) i mio. kr.*	64	230		
Samlet effekt i mio. kr.*	174	286		

*) Efter skat

4.3.2 Udstedte kapitalinstrumenter

Det er muligt at indregne udstedt hybrid kernekapital og supplerende kapital i opgørelsen af kapitalgrundlaget, såfremt udstedelserne er foretaget med vilkår, der lever op til kravene for indregning i kapitalgrundlaget under CRR.

Spar Nord har udstedt hybrid kernekapital med en samlet hovedstol på 1,2 mia. kr., fordelt på tre lån på henholdsvis 330 mio. kr., 600 mio. kr. og 250 mio. kr. som det fremgår af figur 4.5. Der er ikke foretaget udstedelser eller indfrielse af hybrid kernekapital i 2022.

Spar Nord har ligeledes udstedt supplerende kapital med en samlet hovedstol på 1,6 mia. kr., fordelt på fem udstedelser, som det fremgår af figur 4.5. Udstedelsen på 500 mio. kr. er foretaget i 2022.

Der er i 2022 sket indfrielse af supplerende kapital med en hovedstol på 600 mio. svenske kroner, svarende til 409 mio. kr. Det udstedte lån blev indfriet ved første mulighed for førtidsindfrielse (første call dato).

Kapitaludstedelserne indregnes i kapitalgrundlaget med hovedstolen reguleret for tilladt egenbeholdning samt eventuelle ikke-udgiftsførte omkostninger.

Se "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2022 – EU CCA" for yderligere oplysninger omkring de udstedte kapitalinstrumenter.

Figur 4.5

Udstedt hybrid kernekapital og supplerende kapital

Mio. kr.	Hovedstol	Første call dato*	Udløbsdato
Hybrid kernekapital - DK0030465083	330	15.04.2025	Ingen udløb
Hybrid kernekapital - DK0030484464	600	08.09.2026	Ingen udløb
Hybrid kernekapital - DK0030495668	250	30.09.2027	Ingen udløb
Supplerende kapital - DK0030422357	400	19.06.2023	19.06.2028
Supplerende kapital - DK0030431341	150	29.05.2024	29.05.2029
Supplerende kapital - DK0030432075	350	29.05.2024	29.05.2029
Supplerende kapital - DK0030510219	500	07.07.2027	07.07.2032
Supplerende kapital - DK0030495742	200	30.09.2028	30.09.2033

*) Første mulighed for førtidsindfrielse.

4.3.3 Opgjort kapitalgrundlag

Kapitalgrundlaget er i løbet af 2022 forøget med 104 mio. kr. til 12,7 mia. kr., som det fremgår af figur 4.6. Kapitalgrundlaget er hovedsageligt påvirket af udviklingen på følgende områder:

- Årets resultat efter skat
- Justering af overgangsordning for dynamisk IFRS 9-element samt udvikling i nedskrivningssaldi i stadie 1 og 2
- Hensættelse til forventet udbytte for 2022 og aktietilbagekøbsprogram
- Øget fradrag for NPE-Backstop
- Øget fradrag for ikke-væsentlige finansielle kapitalandele (< 10 %)
- Øget fradrag for væsentlige finansielle kapitalandele (> 10 %)
- Indfrielse og udstedelse af supplerende kapital

Årets resultat efter skat og før renter på hybrid kernekapital bidrager positivt med 1,4 mia. kr. I

Kapital og solvensbehov

overensstemmelse med udlodningspolitikken har Spar Nord til hensigt at udbetale et samlet udbytte på 4,50 kr. pr. aktie og i alt 554 mio. kr. svarende til 39 % af årets resultat.

Bestyrelsen har fundet det muligt og ansvarligt at tilpasse bankens kapitalgrundlag yderligere gennem etablering af et aktietilbagekøbsprogram i 2023 på op til 300 mio. kr. Rammen for tilbagekøbsprogrammet er ikke fradraget i kapitalgrundlaget ultimo 2022. Rammen fradrages pr. første kvartal 2023 og vurderes at påvirke kapitalprocenterne i niveauet 0,5 procentpoint. Dermed vil Spar Nords kapitalposition fortsat være solid efter, at rammen for aktietilbagekøbet bliver fradraget i kapitalgrundlaget. Den samlede udlodningsprocent ekskl. renter på hybrid kernekapital opgøres til 60 %.

Det aktietilbagekøbsprogram på 225 mio. kr., som blev etableret i 2022 og som er fradraget kapitalgrundlaget i figur 4.6, blev afsluttet efter fuld udnyttelse ultimo januar 2023.

Spar Nords samlede nedskrivningssaldo i stadie 1 og 2 er i løbet af 2022 forøget med 312 mio. kr. som vist i figur 6.25 i afsnit 6.5, hvilket isoleret set forøger effekten af overgangsordningen. Herudover indføres den oprindelige overgangsordning, som det fremgår af figur 4.4, hvilket reducerer effekten af overgangsordningen. Den samlede effekt af de tilvalgte overgangsordninger forøger kapitalgrundlaget med 286 mio. kr. efter skat ultimo 2022 mod 174 mio. kr. ultimo 2021.

I 2021 blev der implementeret et nyt fradrag for "non-performing exposures" (NPE-Backstop). Effekten var lav i 2021, da fradraget blev implementeret med en tilhørende indfasning. Denne indfasning øges markant i 2022, og det ses af figur 4.6, at effekten ligeledes er øget markant, da fradraget i kapitalgrundlaget er vokset fra 17 mio. kr. i 2021 til 173 mio. kr. i 2022.

Figur 4.6 viser ligeledes, at fradraget for henholdsvis ikke-væsentlige og væsentlige besiddelser af kapitalandele i den finansielle sektor er øget. Den primære årsag til de øgede fradrag er, at kursværdien på Spar Nords strategiske besiddelser af kapitalandele i den finansielle sektor er øget væsentligt i forhold til ultimo 2021.

Sondringen mellem ikke-væsentlige og væsentlige besiddelser defineres ved ejerandelen. Under 10 % i ejerandel defineres som ikke-væsentlige besiddelser og en ejerandel på over 10 % defineres som en væsentlig besiddelse.

Nettoeffekten af at der i 2022 både er indfriet og udstedt supplerende kapital er 63 mio. kr. i kapitalgrundlaget.

Figur 4.6

Opgørelse af kapitalgrundlag

Mio. kr.	2022	2021
Aktiekapital	1.230	1.230
Overført resultat	10.123	9.384
Overgangsordning IFRS 9	286	174
Opskrivningshenlæggelser	113	113
Foreslået udbytte	-554	-308
Aktietilbagekøbsramme	-225	0
Immaterielle aktiver	-341	-348
Fradrag for NPE-Backstop	-173	-17
Fradrag for summen af kapitalandele < 10 %	-116	-56
Fradrag for summen af kapitalandele > 10 %	-352	-247
Forsigtig værdiansættelse	-31	-24
Regulering tilladt beholdning egne aktier	-25	-28
Øvrige fradrag	-4	0
Egentlig kernekapital efter primære fradrag	9.930	9.872
Hybrid kernekapital	1.173	1.173
Fradrag for summen af kapitalandele < 10 %	-1	-1
Kernekapital (inkl. hybrid kernekapital) efter fradrag	11.103	11.045
Supplerende kapital	1.579	1.516
Fradrag for summen af kapitalandele < 10 %	-19	-2
Kapitalgrundlag	12.662	12.558

4.4 Den samlede risikoeksponering

Den samlede risikoeksponering (REA) anvendes ved fastsættelse af minimumskapitalkravet samt i opgørelsen af kapitalprocenter, bufferkrav og det individuelle solvensbehov. Risikoeksponeringen udgør således grundlaget til fastlæggelse af den kapital, der skal reserveres i forhold til den påtagede risiko.

Som det fremgår af figur 4.7 følger opgørelsen af den samlede risikoeksponering afledt af kredit- og markedsrisiko standardmetoden. Modpartsrisikoen opgøres i henhold til SA-CCR, der blev implementeret i form af CRR II 30/6 2021, mens risikoeksponeringen afledt af operationel risiko tager udgangspunkt i basisindikatormetoden. Derudover benyttes den udbyggede metode for finansielle sikkerheder.

Figur 4.7

Spar Nords anvendelse af kapitalmodeller

Kreditrisiko	Standardmetoden
Modpartsrisiko	SA-CCR
Værdiansættelse af sikkerheder	Den udbyggede metode
Markedsrisiko	Standardmetoden
Operationel risiko	Basisindikatormetoden
CVA - Kreditværdijustering	Standardmetoden
Forsigtig værdiansættelse	Den forenklede metode

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.8

Opgørelse af kapitalgrundlagskrav og risikoeksponering

Mio. kr.	Kapitalgrundlagskrav		Risikoeksponering	
	2022	2021	2022	2021
Kreditrisiko inkl. CVA				
Centralregeringer eller centralbanker	0	0	0	0
Regionale eller lokale myndigheder	1	0	17	0
Offentlige enheder	3	3	41	42
Institutter	58	67	723	840
Selskaber	1.533	1.504	19.167	18.794
Detail	1.292	1.554	16.152	19.429
Eksponering sikret ved pant i fast ejendom	418	300	5.226	3.746
Eksponering ved misligholdelse	77	64	960	796
Eksponering forbundet med særlig høj risiko	32	57	402	712
Særligt dækkede obligationer	54	0	677	0
Kortsigtet kreditvurdering	27	0	342	0
Kollektive investeringsordninger	0	2	0	19
Aktieeksponeringer	289	283	3.615	3.535
Andre poster	195	151	2.435	1.886
CVA risiko	25	29	307	365
Kreditrisiko i alt inkl. CVA	4.005	4.013	50.063	50.165
Markedsrisiko				
Gældsinstrumenter	290	300	3.622	3.744
Aktier mv.	17	26	206	319
Valutarisiko	6	6	69	75
Råvarerisiko	0	0	3	2
Markedsrisiko i alt	312	331	3.901	4.140
Operationel risiko i alt	520	494	6.499	6.174
I alt	4.837	4.838	60.463	60.479

4.4.1 Opgjort risikoeksponering

Spar Nords samlede risikoeksponering opgøres ultimo 2022 til 60,5 mia. kr. og er stort set uændret ift. niveauet ultimo 2021. Der er dog sket betydelige forskydninger i sammensætningen af risikoeksponeringen i løbet af 2022. Figur 4.8 viser opgørelsen den samlede risikoeksponering og kapitalgrundlagskravet, som udgør 8 % af risikoeksponeringen.

Den samlede risikoeksponering fra kreditrisiko inkl. CVA er i 2022 reduceret med 102 mio. kr. og udgør ultimo året 50,1 mia. kr. Heraf udgør risikoeksponeringen fra OTC-forretninger med finansielle modparter (CVA-risiko) 307 mio. kr. Der er taget højde for, at overgangsordningen for IFRS 9 medfører en øget risikoeksponering. Effekten er opgjort til 286 mio. kr. ved udgangen af 2022.

Figur 4.8 viser, at der er sket en betydelig reduktion i detaileksponeringen på 3,3 mia. kr., hvilket skal ses i lyset af, en betydelig reduktion i mængden af garantier, samt at de risikovægtede eksponeringer sikret af pant i fast ejendom stiger 1,5 mia. kr. Det er hovedsageligt detaileksponeringer, der indgår til den lavere risikovægt grundet sikkerhed i fast ejendom, der opfylder kravene i CRR.

Udviklingen i eksponeringskategorien kortsigtede kreditvurdering skyldes at banken i 2022 har flyttet kortfristede eksponeringer over i denne særskilt eksponeringskategori.

Udviklingen i eksponeringskategorien særligt dækkede obligationer forklares af, at Spar Nord i 2022 har placeret obligationer til en værdi på 6,8 mia. kr. uden for handelsbeholdningen.

Risikoeksponeringen afledt af markedsrisiko er i 2022 reduceret med 239 mio. kr. til 3,9 mia. kr., hvilket primært kan henføres til en mindre reduktion i bruttorenterisikoen samt en betydelig reduktion i aktiebeholdningen i handelsbeholdningen. Der henvises i øvrigt til sektion 7 for indblik i udviklingen på markedsrisikoen.

Risikoeksponering afledt af operationel risiko er forøget med 325 mio. kr. og udgør 6,5 mia. kr.

4.5 Individuelt solvensbehov

Lov om finansiel virksomhed (FIL) fastsætter krav til det individuelle solvensbehov samt et eventuelt yderligere kapitalkrav. Dette kapitalkrav skal dække de risici, der vurderes ikke at være tilstrækkeligt dækket af minimumskravet på 8 % i henhold til CRR. Det drejer sig eksempelvis om forretningsrisici samt særlige kreditrisici.

Spar Nord anvender den såkaldte 8+ model, som Finanstilsynet anviser i sin vejledning. En 8+ tilgang betyder, at der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 % af den samlede risikoeksponering (søjle I) med tillæg for risici og forhold, der

Kapital og solvensbehov

ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af den samlede risikoeksponering. Med andre ord antages almindelige risici at være dækket af kravet om 8 %, og der skal derfor tages stilling til i hvilket omfang, Spar Nord har risici derudover, som nødvendiggør et tillæg i det opgjorte solvensbehov (søjle II).

I Finanstilsynets vejledning er der inden for en række risikoområder opstillet benchmarks for, hvor når Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig og dermed medfører et tillæg i det individuelle solvensbehov. Endvidere er der så vidt muligt opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Med afsæt i Finanstilsynets vejledning fastsætter Bestyrelsen efter indstilling fra Solvens- og risikostyringskomitéen det tilstrækkelige kapitalgrundlag og individuelle solvensbehov. Opgørelsesmetoden følger Finanstilsynets vejledning og er baseret på en vurdering af risici inden for de følgende områder:

1. Indtjening
2. Udlånsvækst
3. Kreditrisici
 - Store kunder med finansielle problemer
 - Koncentrationsrisiko: Individuelle kunder
 - Koncentrationsrisici: Brancher
 - Koncentration på sikkerheder
 - Koncentration på geografi
 - Øvrige kreditrisici
 - NPE-fradrag
4. Markedsrisici
 - Renterisiko
 - Aktierisiko
 - Valutarisiko
 - Kreditspændrisiko
5. Likviditetsrisici
6. Operationelle risici
7. Gearing
8. Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter
9. Store institutter – følsomhedsmatrix for låntagers renterisiko
10. Øvrige risici
 - Bankens forretningsprofil
 - Strategiske risici
 - Omdømmerisici
 - Ejendomme
 - Udfasning af IFRS 9-overgangsordning

Fastsættelsen af de enkelte områders indflydelse på kapitalbehovet beregnes dels gennem de metoder, som Finanstilsynet har anvist i vejledningen og dels gennem supplerende beregninger og egne metoder.

Som det fremgår af figur 4.9 er det tilstrækkelige kapitalgrundlag ultimo 2022 opgjort til 5,9 mia. kr., hvilket er en stigning på 93 mio. kr. i forhold til ultimo 2021. Udviklingen tilskrives øgede tillæg, da den samlede risikoeksponering og dermed kapitalgrundlagskravet stort set er uændret.

Det samlede tillæg til solvensbehovet øges med 94 mio. kr. til 1,1 mia. kr. Udviklingen forklares overordnet set af øgede tillæg relateret til operationel risiko og udfasningen af IFRS 9-overgangsordningen under øvrige risici samt mindre bevægelser i de samlede tillæg til kreditrisiko og markedsrisiko.

Udviklingen i tillæg til kreditrisiko indeholder betydelige ændringer i sammensætningen af tillæg, hvor reduceret tillæg til NPE delvist modsvares af øgede tillæg til rentefølsomhed under øvrige kreditrisici.

Udviklingen i tillæg til markedsrisiko indeholder ligeledes betydelige ændringer i sammensætningen af tillæg, hvor reduceret tillæg til kreditspændrisiko delvist modsvares af øgede tillæg til renterisiko.

Solvensbehovet er ultimo 2022 opgjort til 9,8 % og er dermed forøget med 0,2 procentpoint i forhold til ultimo 2021.

Figur 4.9

Tilstrækkeligt kapitalgrundlag fordelt på risikoområder

Mio. kr./% af REA*	2022		2021	
Minimumskrav på 8 %				
Kreditrisiko inkl. CVA	4.005	6,6	4.013	6,6
Markedsrisiko	312	0,5	331	0,5
Operationel risiko	520	0,9	494	0,8
I alt	4.837	8,0	4.838	8,0
Tillæg til solvensbehovet				
Kreditrisiko	251	0,4	243	0,4
Markedsrisiko	425	0,7	430	0,7
Operationel risiko	285	0,5	250	0,4
Øvrige risici	121	0,2	65	0,1
Evt. tillæg, som skyldes lovbestemte krav	0	0,0	0	0,0
Tillæg i alt	1.082	1,8	988	1,6
I alt	5.919	9,8	5.826	9,6

*) Risikoeksponering

4.6 Kapitalbuffer

Afledt af kapitalkravsdirektivet CRD IV i FIL er danske pengeinstitutter forpligtet til at skulle overholde flere kapitalbufferkrav. Fælles for alle kapitalbufferkravene er, at det alene er den egentlige kernekapital, der må anvendes til at opfylde kravet. I tilfælde af, at et pengeinstitut ikke opfylder kapitalkravet til bufferne, vil det medføre begrænsninger i pengeinstitutets mulighed for at foretage udbyttebetalinger og andre udlodninger.

Det kombinerede kapitalbufferkrav består af krav til en kapitalbevaringsbuffer, en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffer og en eventuel systemisk buffer. Herudover er der et kapitalbufferkrav til pengeinstitutter, der er udpeget som SIFI-institutter.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Kapitalbevaringsbufferkravet har til hensigt at sikre en kapitalmæssig mere robust finansiel sektor i form af styrket egentlig kernekapital. Kapitalbevaringsbufferkravet er fastsat til 2,5 % af den samlede risikoeksponering.

Det institutspecifikke kontracykliske bufferkrav har til hensigt at sikre opbygning af kapital i perioder med højkonjunktur. Formålet med den kontracykliske kapitalbuffer er at kunne frigive den i perioder med finansielt stres. Målet er at bygge kapitalbufferen op inden risici materialiserer sig, som tilfældet var forud for Covid-19-pandemien, hvor kapitalbufferen blev frigivet i marts 2020.

Den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer på danske eksponeringer er i 2022 blevet genopbygget fra 0 % til 2 % og stiger med yderligere 0,5 procentpoint for at nå målsætningen på 2,5 % ultimo første kvartal 2023.

Spar Nord skal desuden som SIFI-institut opfylde SIFI-bufferkravet på 1 % af den samlede risikoeksponering.

Erhvervsministeren kan fastsætte et systemisk kapitalbufferkrav til brug for at forebygge og begrænse langsigtede, ikke-cykliske, systemiske eller makroprudentielle risici, der ikke er omfattet af CRR. Der er ikke indført en systemisk buffer, der påvirker Spar Nord.

4.6.1 Opgjort kombineret kapitalbufferkrav

Det kombinerede kapitalbufferkrav består ultimo 2022 af kravet til kapitalbevaringsbufferen, den institutspecifikke kontracykliske kapitalbuffer og kravet til SIFI-bufferen. Det opgjorte kombinerede bufferkrav er vist i figur 4.10.

Figur 4.10

Det kombinerede bufferkrav

	2022	2021
Den samlede risikoeksponering (mio. kr.)	60.463	60.479
Kapitalbevaringsbufferkrav (%)	2,5	2,5
Institutspecifik kontracyklisk bufferkrav (%)	2,0	0,0
SIFI - bufferkrav (%)	1,0	1,0
Kapitalbevaringsbufferkrav (mio. kr.)	1.512	1.512
Institutspecifik kontracyklisk bufferkrav (mio. kr.)	1.187	2
SIFI - bufferkrav (mio. kr.)	605	605
Det kombinerede bufferkrav (mio. kr.)	3.303	2.119

Som det fremgår af figur 4.10 er det kombinerede kapitalbufferkrav i 2022 øget med 1,2 mia. kr., hvilket næsten udelukkende tilskrives genopbygningen af den kontracykliske kapitalbuffer på danske eksponeringer. Kapitalbevaringsbufferkravet og SIFI-bufferkravet opgøres på baggrund af den samlede risikoeksponering og er begge uændret ift. ultimo 2021, da den samlede risikoeksponering stort set er uændret i perioden.

Det institutspecifikke kontracykliske bufferkrav udgør 1,2 mia. kr. ultimo 2022. Bufferen er opgjort på baggrund af den geografiske fordeling af bankens krediteksponering. Fordelingen af krediteksponeringer, der er relevant for beregning af det kontracykliske bufferkrav, er vist i figur 4.11. Det ses, at banken langt overvejende er eksponeret mod Danmark, hvor bufferen er øget fra 0 % til 2 % i 2022.

Figur 4.11

Geografisk fordeling af krediteksponeringer

%	2022		2021	
	Eksponering	Buffer-sats	Eksponering	Buffer-sats
Danmark	98,0	2,0	96,8	0,0
Tyskland	1,1	0,0	1,1	0,0
Sverige	0,1	1,0	0,2	0,0
Norge	0,1	2,0	0,3	1,0
Storbritannien	0,1	1,0	0,1	0,0
USA	0,0	0,0	0,2	0,0
Øvrige lande	0,6	0,0	1,4	0,0

Standardformat for offentliggørelse af oplysningerne vedrørende kravet om overholdelse af kravet om en kontracyklisk kapitalbuffer fremgår af "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2022 - EU CCyB1 og EU CCyB2".

4.7 Overdækning i forhold til kapitalkrav

Den kapitalmæssige overdækning viser den mængde kapital som banken har i overskud ift. de opgjorte krav i form af kapitalgrundlagskravet, tillæg til solvensbehovet og det kombinerede bufferkrav.

Figur 4.12 viser, at kapitalkravet til den egentlige kernekapital opgøres til 11,0 % ultimo 2022, hvilket giver en overdækning på 5,5 procentpoint, da den egentlige kernekapitalsprocent opgøres til 16,4 %. Overdækningen udgør således 3,3 mia. kr. ultimo 2022, hvilket er en reduktion på 1,2 mia. kr. ift. ultimo 2021. Reduktionen i overdækningen skyldes primært genopbygningen af den kontracykliske kapitalbuffer på danske eksponeringer i 2022, som har forøget det kombinerede kapitalbufferkrav.

Figur 4.12

Overdækning i forhold til krav til egentlig kernekapital

Mio. kr./% af REA*	2022		2021	
Grundlagskrav på 4,5 %	2.721	4,5	2.722	4,5
Tillæg til solvensbehovet	609	1,0	556	0,9
Kombineret bufferkrav	3.303	5,5	2.119	3,5
Kapitalkrav fra hybrid kernekapital	0	0,0	0	0,0
Kapitalkrav fra supplerende kapital	0	0,0	0	0,0
Kapitalkrav	6.632	11,0	5.396	8,9
Egentlig kernekapital	9.930	16,4	9.872	16,3
Overdækning	3.298	5,5	4.476	7,4

*) Risikoeksponering

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.13 viser, at det samlede kapitalkrav ultimo 2022 opgøres til 15,3 %. I beregningen af overdækningen på det samlede kapitalkrav fratrækkes overskydende hybrid kernekapital og supplerende kapital, hvorfor overdækningen opgøres til 5,5 procentpoint med en kapitalprocent på 20,9 %.

Figur 4.13

Overdækning i forhold til kapitalkrav

Mio. kr./% af REA*	2022		2021	
Minimumskravet på 8 %	4.837	8,0	4.838	8,0
Tillæg til solvensbehovet	1.082	1,8	988	1,6
Kombineret bufferkrav	3.303	5,5	2.119	3,5
Kapitalkrav	9.222	15,3	7.945	13,1
Kapitalgrundlag	12.662	20,9	12.558	20,8
Kapital der fragår overdækningen	-142	-0,2	-137	-0,2
Overdækning	3.298	5,5	4.476	7,4

*Risikoesponering

4.8 Gearingsgrad

Gearingsgraden beregnes som kernekapitalen sat i forhold til den samlede eksponering. Spar Nord har fastsat procedurer med det formål at mitigere risikoen for overdreven gearing samt sikre identifikation, styring og overvågning af gearingsrisikoen. Herudover er der udarbejdet metoder til at måle risici for overdreven gearing samt metoder til at vurdere væsentlige ændringer for gearingsgraden.

Implementeringen af CRR II 30/6 2021 medførte en grænseværdi på 3,0 % svarende til en maksimal gearing på cirka 33 gange kernekapitalen. Spar Nord overholder både dette mål samt egen målsætning på minimum 6,0 % med en solid margin, idet gearingsgraden ultimo 2022 er opgjort til 9,7 %, som vist i figur 4.14. Denne opgørelse er sket på baggrund af det opgjorte kapitalgrundlag, der følger reglerne for overgangsordning af IFRS 9. Ved anvendelse af en kernekapital, der opgøres i forhold til et fuldt indfaset regelsæt, vil gearingsgraden være opgjort til 9,5 %.

Udviklingen i gearingsgraden fra 8,2 % ultimo 2021 til 9,7 % ultimo 2022 skyldes primært en ændring i opgørelsesmetoden. Tidligere indgik puljeaktiver i eksponeringen, hvilket ikke er regulatorisk påkrævet.

Figur 4.14

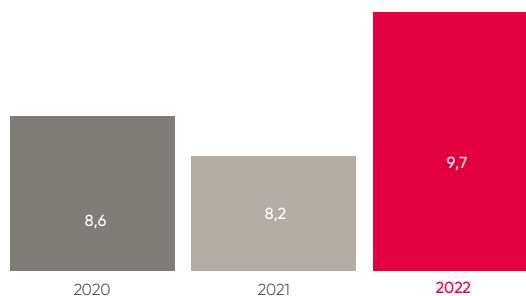
Gearingsgrad

%	2022	2021
Gearingsgrad - IFRS 9 overgangsordning	9,7	8,2
Gearingsgrad ved fuld indfaset IFRS 9	9,5	8,1

Figur 4.15 illustrerer den opgjorte gearingsgrad i perioden 2020-2022.

Figur 4.15

Gearingsgrad

4.9 Nedskrivningsegne passiver

Finanstilsynet og Finansiell Stabilitet har i henhold til Lov om finansiell virksomhed udarbejdet planer for afvikling af nødlidende pengeinstitutter. I forbindelse med disse planer skal der fastsættes et krav til nedskrivningsegne passiver (NEP-krav).

Det generelle afviklingsprincip for SIFI-institutter er, at de skal kunne restruktureres og sendes tilbage på markedet med tilstrækkelig kapitalisering til at sikre markedets tillid.

BRRDII er et opdateret krisehåndteringsdirektiv, der er implementeret i dansk lovgivning ultimo 2020, og har medført yderligere justeringer til indfasningen af NEP-kravet gældende fra og med primo 2022. NEP-kravet er opdelt i to elementer:

- Tabsabsorberingsbeløb: Fastsættes til solvensbehovet
- Rekapitaliseringsbeløb: Fastsættes til solvensbehovet plus det kombinerede bufferkrav med undtagelse af det kontracykliske bufferkrav.

Herudover skal Spar Nord opfylde et særskilt krav svarende til det kombinerede bufferkrav jf. afsnit 4.6.

NEP-kravet er primo 2023 indfaset med 90 % og primo 2024 vil NEP-kravet være fuldt indfaset. Det særskilte krav er fuldt indfaset svarende til det kombinerede bufferkrav.

NEP-kravet forventes overvejende opfyldt af konverterbare fordringer ("kontraktlig bail-in"), herunder egentlig kernekapital, Tier-1 (hybrid kernekapital) og Tier-2 (supplerende kapital), med en restløbetid højere end 1 år. Herudover vil kapital defineret som Senior Non-Preferred kunne anvendes. Senior Non-Preferred er foranstillet de nuværende kapitalinstrumenter (egentlig kernekapital, Tier-1 og Tier-2 kapital) og skal ligeledes have en restløbetid, der er højere end 1 år.

Sektion 4

Kapital og solvensbehov

Figur 4.16

Udstedt Senior Non-Preferred (SNP) og Senior Preferred (SP)

Mio. kr.	ISIN	Hovedstol (mio.)	Valuta	Værdi (DKK mio.)	Første call dato	Udløbsdato
SP-obligationer	DK0030514559	750	DKK	750	15.05.2024	15.05.2025
SNP-obligationer	DK0030454129	1.350	DKK	1.350	05.12.2024	05.12.2025
SNP-obligationer	DK0030454202	400	DKK	400	05.12.2024	05.12.2025
SNP-obligationer	DK0030489349	800	SEK	535	26.05.2025	26.05.2026
SNP-obligationer	NO0011002602	950	NOK	672	26.11.2025	26.11.2026
SNP-obligationer	DK0030511886	350	SEK	234	09.03.2026	09.03.2027
SNP-obligationer	NO0012694316	200	NOK	141		09.09.2027
SNP-obligationer	NO0012694308	600	NOK	424		09.09.2027
SNP-obligationer	DK0030515606	650	SEK	435	01.12.2027	01.12.2028
SNP-obligationer	NO0012775487	724	NOK	512	08.12.2027	08.12.2028
SNP-obligationer	NO0011002537	750	NOK	530	26.05.2027	26.05.2028
SNP-obligationer	NO0011037434	500	NOK	353	30.06.2031	30.06.2032

Der er også mulighed for at opfylde kravet delvist med seniorudstedelser under hensyntagen til, at subordineringskravet er opfyldt i henhold til BRRDII. Spar Nord har i 2022 udstedt kapital med status af Senior Preferred.

Figur 4.16 giver et overblik over Spar Nords udstedelser af Senior Non-Preferred og Senior Preferred. Som figuren viser er udstedelserne fordelt på 11 udstedelser af Senior Non-Preferred i danske, svenske og norske kroner:

- I danske kroner er der udstedt for i alt 1,8 mia. kr.
- I svenske kroner er der udstedt for alt 1,8 mia. svarende til 1,2 mia. kr. ultimo 2022
- I norske kroner er der udstedt for i alt 3,7 mia. svarende til 2,6 mia. kr. ultimo 2022

Dertil kommer en udstedelse af Senior Preferred på 750 mio. kr. Spar Nord har således ved udgangen af 2022 udstedt Senior Non-Preferred (SNP) for 5,6 mia. kr. og Senior Preferred for 750 mio. kr. I løbet af 2023 forventer banken at udstede yderligere kapital til opfyldelse af NEP-kravet for omkring 2 mia. kr.

Subordineringskravet definerer omfanget af, hvor meget af kapitalbasen, der skal være subordoneret. Opfyldelsen af det særskilte krav i form af det kombinerede kapitalbufferkrav indgår i opfyldelsen af subordineringskravet. Spar Nords subordineringskrav er af Finanstilsynet fastsat til 23,3 % pr. 1. januar 2023, 23,8 % pr. 31. marts 2023 og 25,2 % pr. 1. januar 2024.

Finanstilsynet har fastsat Spar Nords NEP-krav til 21,3 % pr. 1. januar 2023. Fuldt indfaset er NEP-kravet fastsat til 22,8 % pr. 1. januar 2024. NEP-kravet kalibreres løbende således, at det kalibrerede krav er tilpasset gældende bufferkrav og det aktuelt opgjorte solvensbehov. Det kalibrerede NEP-krav pr. 1. januar 2023 er højere end kravet, der er fastsat af Finanstilsynet og vist i figur 4.17.

På basis af den samlede risikoeksponering pr. ultimo 2022 kan overdækningen på NEP-kravet

opgøres til 2,5 mia. kr. svarende til en overdækning på 4,2 procentpoint i forhold til det kalibrerede NEP-krav pr. 01.01.2023. Dette ses i figur 4.18. Både kravet fastsat af Finanstilsynet og det kalibrerede krav er opfyldt pr. 01.01.2023.

Primo 2023 er NEP-kravet kalibreret til 21,8 %, og det fuldt indfasede NEP-krav opgøres til 23,1 %. Det fuldt indfasede kalibrerede NEP-krav er ligeledes opgjort højere end det fastsatte krav fra Finanstilsynet.

Figur 4.17

NEP- og bufferkrav - Kalibreret

%	01.01.2023	01.01.24
Solvensbehov	9,8	9,8
Krav til tabsabsorberingsbeløb	9,8	9,8
Solvensbehov	9,8	9,8
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Indfasning	-1,3	0,0
Krav til rekapitaliseringsbeløb	12,0	13,3
Samlet NEP-krav	21,8	23,1
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5	2,5
SIFI-bufferkrav	1,0	1,0
Kontracyklisk bufferkrav	2,0	2,5
Samlet NEP- og kombineret bufferkrav	27,2	29,1

Figur 4.18

Overdækning kalibreret NEP-krav

Mio. kr./%	01.01.2023
Kapitalgrundlag	12.662
Non-preferred seniorkapital	5.562
Andre nedskrivningsegne passiver	750
Samlet kapital	18.974
Fradrag - særskilt kombineret bufferkrav	-3.303
Nedskrivningsegne passiver i alt	15.671
NEP- og kombineret bufferkrav	16.454
NEP-krav	13.151
Overdækning NEP-krav	2.520
NEP- og kombineret bufferprocent	31,4
NEP-procent	25,9
Overdækning NEP-krav i procentpoint	4,2

Kapital og solvensbehov

4.10 Interne ratingbaserede modeller

Spar Nord har anvendt interne modeller i styringen af kreditrisiko i over 10 år og har siden 2018 arbejdet intensivt mod at ansøge om tilladelse til at overgå til anvendelse af interne ratingbaserede modeller (IRB) til opgørelse af risikoeksponeringen afledt af kreditrisiko.

Banken anvender i dag standardmetoden til opgørelse af risikoeksponeringen. Ved at anvende interne ratingbaserede modeller kan der tildeles mere nuancerede risikovægte for aktiverne inden for kreditrisiko. Som følge af den overordnede gode kreditkvalitet i Spar Nords engagementer forventes det, at anvendelse af ratingbaserede modeller vil medføre lavere risikovægte og dermed en mere hensigtsmæssig kapitalanvendelse. De forventede lavere risikovægte vil medvirke til at understøtte bankens fremtidige konkurrenceevne.

Spar Nord forventer i 2023 at færdiggøre det strategiske projekt, der skal sikre implementering af interne ratingbaserede modeller (IRB) i bankens interne styring og senere danne grundlag for bankens opgørelse af kreditrisikoeksponering.

4.11 Kommende lovgivning

Der er offentliggjort lovforslag til nye regelsæt for opgørelse af risikoeksponeringen, der efterfølgende er justeret til efter politiske forhandlinger. De nye regelsæt (CRRIII) vil medføre markante ændringer til den nuværende praksis.

CRR III vil medføre regulatoriske ændringer på samtlige områder relateret til opgørelse af risikoeksponering:

- Kreditrisiko
- Markedsrisiko
- Operationel risiko
- CVA (Credit Valuation Adjustment)
- Krav til gearingsgrad for SIFI-institutter
- Håndtering af IRB-modellering

Spar Nord forventer at skulle kunne håndtere nye regulatoriske kapitalkrav vedrørende kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko og CVA primo 2025.

Likviditetsrisiko og funding

Udvikling i 2022

Ultimo 2022 er Spar Nords likviditetssituation fortsat solid. LCR-nøgletallet opgøres til 211 % ultimo 2022 mod 280 % ultimo 2021. NSFR opgøres ultimo 2022 til 127 % mod 125 % i 2021.

Ultimo 2022 udgør Spar Nords samlede funding 94,5 mia. kr., hvilket er en forøgelse på 10,0 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2021. Indlån udgør ultimo 2022 76 % af den samlede funding og er således fortsat bankens væsentligste fundingkilde.

Spar Nord har i 2022 udstedt kapitalmarkedsfunding for i alt 3,0 mia. kr. Samlet set bringer dette bankens kapitalmarkedsfunding op på 9,1 mia. kr. ultimo 2022.

LIQUIDITY COVERAGE RATIO (LCR)

211 %

2021: 280 %

NET STABLE FUNDING RATIO (NSFR)

127 %

2021: 125 %

ANDEL AF BEHÆFTEDE AKTIVER

1,7 %

2021: 2,2 %

Definition af likviditetsrisiko

Ved likviditetsrisiko forstås, at Spar Nord ikke kan opfylde sine betalingsforpligtelser samtidig med opfyldelse af likviditetskrav i lovgivningen. Det er ligeledes en likviditetsrisiko, såfremt manglende finansiering/funding forhindrer Spar Nord i at opretholde den vedtagne forretningsmodel eller, at Spar Nords omkostninger til likviditetsfremskaffelse stiger uforholdsmæssigt meget.

Spar Nord er generelt eksponeret mod likviditetsrisiko, når udlåns-, investerings- og fundingaktiviteter resulterer i cash flow mismatch.

5.1 Likviditets- og fundingpolitik

Likviditets- og fundingpolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for likviditetsrisiko og finansieringsstruktur samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på likviditetsområdet med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen.

Målet med likviditets- og fundingpolitikken er at sikre, at banken til enhver tid har en likviditetsrisiko, der står i et naturligt forhold til den overordnede risikoprofil. Likviditets- og fundingpolitikken skal ligeledes sikre, at banken til enhver tid har en tilstrækkelig håndtering og styring af likviditeten, kan opfylde sine betalingsforpligtelser, overholde gældende lovgivningskrav samt understøtte fremtidige aktiviteter og vækst. Endelig skal likviditets- og fundingpolitikken sikre en finansieringsstruktur, som medfører sammenhæng mellem risiko og pris.

Det er Spar Nords målsætning, at bankens Liquidity Coverage Ratio (LCR) minimum udgør 125 % i henhold til LCR-forordningen. Samtidig er målsætningen at Net Stable Funding Ratio (NSFR) holder sig over 105 %. Det er ligeledes en målsætning at holde sig inden for grænseværdien for Likviditetspejlemærket fastsat i Tilsynsdiamanten.

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.1

Likviditetsstyring i Spar Nord

	Kortsigtet likviditetsstyring		Likviditetsstresstest	Styring af fundingkilder og -behov	Fundingprofil	Langsigtet likviditetsstyring
Område	Styring af intra day likviditet	Ratio 30 dages-regel	Likviditetsstresstest	Likviditetsfrem-skrivning	Fundingstruktur	Net Stable Funding Ratio
Styringsredskab	Opgørelse af intra day likviditet	GAP analyse/Simuleringsværktøj	GAP analyse/Fremskrivning	GAP analyse/Fremskrivning	GAP analyse	GAP analyse
Formål	Sikre at banken på kort, operationelt sigt altid kan svare sine forpligtelser	Sikre at banken på et kort 30-dages sigt har tilstrækkelig likvide aktiver af god kvalitet til at modstå et hårdt stressscenario	Sikre at banken i rimelig tid er opmærksom på fremtidige likviditets- og refinansieringsrisici	Sikre at banken har en diversificeret og balanceret fundingstruktur og refinansieringsrisiko	Sikre at banken har en fundingstruktur, der er i overensstemmelse med bankens risikoappetit på fundingsiden	Sikre at banken har balance mellem tilgængelig stabil funding i forhold til behovet for stabil funding
	Sikre opfyldelse af intra day likviditet	Sikre opfyldelse af Liquidity Coverage Ratio (LCR) jf. CRR	Stresstest udarbejdes på 12 måneders sigt	Sikre at banken har overblik over fremtidigt fundingbehov fordelt på fundingkilder		Sikre bankens opfyldelse af Net Stable Funding Ratio jf. CRR
Fastsættelse af risikoniveau	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål	Decentralt instruksmål
Disponerende enhed	Markets	Markets	Direktionen	Direktionen	Direktionen	Direktionen
Kontrollerende enhed	Markedsrisiko og likviditet	Markedsrisiko og likviditet	Markedsrisiko og likviditet	Økonomi og regnskab	Økonomi og regnskab	Markedsrisiko og likviditet
Rapporteringsenhed	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring	Risikostyring
Rapporteringsfrekvens, bestyrelse	Månedlig	Månedlig	Kvartalsvis	Kvartalsvis	Månedlig	Kvartalsvis

5.2 ESG

Spar Nord forholder sig løbende til ESG-risici ved placering af overskudslikviditet, som en væsentlig aktivitet for at reducere tab af markedsværdier som følge af miljømæssige, sociale og governance relaterede forhold. Dette uddybes yderligere i sektion 7.

Endvidere har Spar Nord etableret en ESG-rating hos rating bureauet Sustainalytics, der i forbindelse med kapitalmarkedsudstedelser giver et eksternt grundlag for dialog om bankens position på ESG-området med såvel eksisterende som potentielle investorer og långivere. Sideordnet med dette er Spar Nord opmærksom på diverse andre udbydere af ESG-ratings, som banker og kapitalforvaltere anvender til screening af investeringsporteføljer, og er løbende i dialog med disse for at sikre en retvisende ESG-rating af Spar Nord.

5.3 Styring, overvågning og rapportering

Med udgangspunkt i de af Bestyrelsen fastsatte politikker og målsætninger har Direktionen udstukket operationelle rammer og specifikke limits, hvor likviditetsstyringsfunktionen i Handelsområdet har ansvaret for styring af den kortsigtede likviditet. Funding i Økonomiafdelingen har ansvaret for kontrol og overvågning af den langsigtede likviditet.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at opgøre, overvåge og kontrollere, at Spar Nord's likviditetsrisiko ligger inden for de tildelte rammer. Der foretages regelmæssig rapportering til Direktion, Bestyrelse og Finanstilsyn.

Likviditetsrisiko og funding

5.4 Kortsigtet likviditet

Spar Nord arbejder med faste modeller til overvågning og styring af bankens kortsigtede likviditet, herunder daglig styring af LCR og intradag likviditet samt løbende udarbejdelse af stresstests.

Som det fremgår af figur 5.2 og illustreret i figur 5.3 opgøres LCR ultimo 2022 til 211 %, hvilket er markant over målsætningen om en LCR på minimum 125 %. Overdækningen på 86 procentpoint ift. målsætningen svarer til 12,0 mia. kr. i overskudslikviditet. Opgjort ift. lovkravet på 100 % udgør overskudslikviditeten 15,5 mia. kr. LCR blev ultimo 2021 opgjort til 280 %.

Figur 5.2 viser at såvel likviditetsberedskabet som likviditetskravet er øget siden ultimo 2021. Reduktionen i LCR skyldes således at likviditetskravet er forøget relativt mere end likviditetsberedskabet.

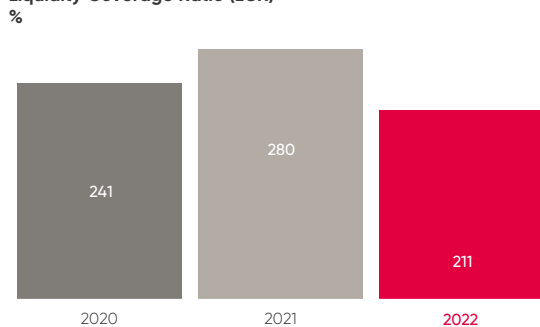
Figur 5.2

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Mio. kr.	2022	2021
Likviditetsberedskab	29.397	25.688
Likviditetskrav	13.901	9.161
LCR (%)	211	280

Figur 5.3

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Likviditetsberedskabet iht. LCR udgøres i al væsentlighed af statsfordringer (Level 1A aktiver) og realkreditobligationer med stor likviditet og høj kreditkvalitet (Level 1B aktiver).

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2022 – EU LIQ1 og EU LIQB" vedrørende Liquidity Coverage Ratio.

5.5 Langsigtet likviditet

NSFR er opgjort og indberettet siden ultimo juni 2021 jf. gældende lovgivning og indberettes kvartalsvis til Finanstilsynet.

Figur 5.4 viser opgørelsen af NSFR som illustreres i figur 5.5. Ultimo 2022 opgøres NSFR til 127 %, hvilket er i komfortabel afstand til bankens målsætning på 105 %. Overdækningen på 22 procentpoint ift. målsætningen svarer til 17,6 mia. kr. i overskudslikviditet. Opgjort ift. lovkravet på 100 % udgør overskudslikviditeten 21,6 mia. kr.

Figur 5.4 viser at såvel den tilgængelige som den krævede stabile funding er øget siden ultimo 2021. Udviklingen i NSFR skyldes således at den tilgængelige stabile funding er øget relativt mere end den krævede stabile funding.

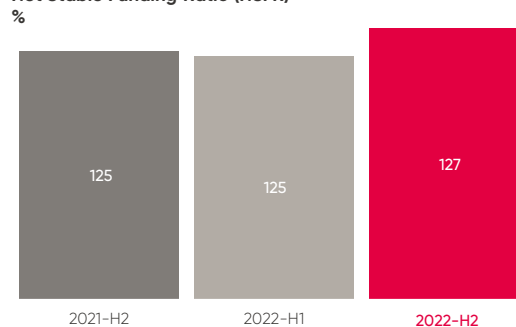
Figur 5.4

Net Stable Funding Ratio (NSFR)

Mio. kr.	2022	2021
Tilgængelig stabil funding (ASF)	100.291	96.290
Krævet stabil funding (RSF)	78.724	76.978
NSFR (%)	127	125

Figur 5.5

Net Stable Funding Ratio (NSFR)

Stigningen likviditetsfremskaffelsen under Tilgængelig stabil funding er hovedsageligt drevet af periodens indlånsvækst samt yderligere udstedelser af NEP kapital. Den forøgede likviditet har i overvejende grad finansieret en stigning i udlån samt en forøget obligationsbeholdning under Krævet stabil funding.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2022 – EU LIQ2" vedrørende Net Stable Funding Ratio.

Likviditetsrisiko og funding

5.6 Stresstest

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. udarbejdes interne likviditetsstresstests baseret på LCR. Stresstestene udarbejdes for en 12-måneders periode og opgøres i tre fast definerede scenarier: et virksomhedsspecifikt, et markedsspecifikt og et kombinationsscenario. Alle scenarier opgøres uden ledelsesmæssig indgriben. De udarbejdede stresstests har levet op til de interne målsætninger i hele perioden.

Figur 5.6 og figur 5.7 viser resultatet af likviditetsfremskrivningen i et hårdt stressscenario, hvor der i likviditetsstyringen opereres med en 3-måneders overlevelsesperiode. Foruden forfald på penge- og kapitalmarkedsfunding inkluderer stressscenarioet et massivt stress på indlånsbasen, fortsat udlåns-vækst og stress af obligationsbeholdningen.

Ultimo 2022 viser fremskrivningen i figur 5.6, at likviditetsberedskabet reduceres med 10 mia. kr. over fremskrivningsperioden på 12 måneder, og figur 5.7 viser samtidig, at banken i et hårdt stressscenario lever op til lovkravet på LCR i den fulde fremskrivningsperiode på 12 måneder.

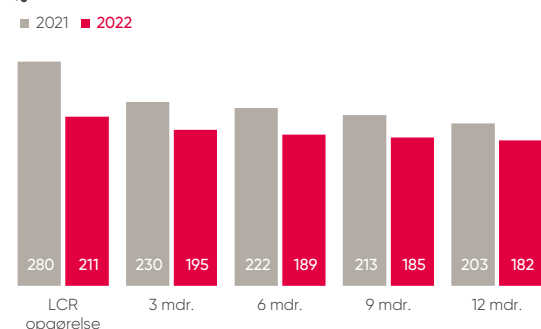
Figur 5.6

Afløb af likviditetsberedskab i et hårdt stressscenario

Mio.kr. / %	Likviditetsberedskab		Akkumuleret afløb	
	2022	2021	2022	2021
Opgørelsesperiode	29.397	25.688		
3 måneder	23.838	22.258	-18,9	-13,4
6 måneder	21.930	21.179	-25,4	-17,6
9 måneder	20.581	19.785	-30,0	-23,0
12 måneder	19.388	17.976	-34,0	-30,0

Figur 5.7

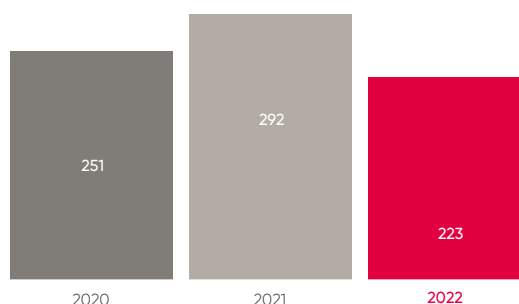
LCR fremskrevet i et hårdt stressscenario %

5.7 Likviditetspejlemærke

Finanstilsynets Likviditetspejlemærke, som indgår i Tilsynsdiamanten, er baseret på en fremskrevet version af LCR, hvor der anvendes en tilpasset opgørelse af likviditetsberedskabet, mens tidshorizonten for likviditetskravet udvides til at dække perioden til og med 3 måneder.

Spar Nord har siden implementering af Likviditetspejlemærket realiseret et niveau markant over kravet på 100 %, hvilket ses af den historiske sammenligning i figur 5.8.

Figur 5.8
Likviditetspejlemærke %

5.8 Funding- og forfaldsstruktur

Spar Nords aktiviteter finansieres overvejende gennem fire fundingkilder:

- Kundeindlån
- Lån eller repotransaktioner hos andre kreditinstitutter og Nationalbanken
- Udstedte obligationer og seniorlån, herunder Senior Non-Preferred og Senior Preferred
- Efterstillede kapitalindskud og egenkapital

Spar Nords fundingstruktur er vist i figur 5.9. Samlet set er bankens funding ultimo 2022 forøget med 10,0 mia. kr. til 94,5 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2021. Den mest markante ændring i Spar Nords funding er en stigning i indlån på 8,4 mia. kr. Indlån er fortsat Spar Nords største fundingkilde og udgør ultimo 2022 76 % af Spar Nords samlede funding.

Figur 5.9

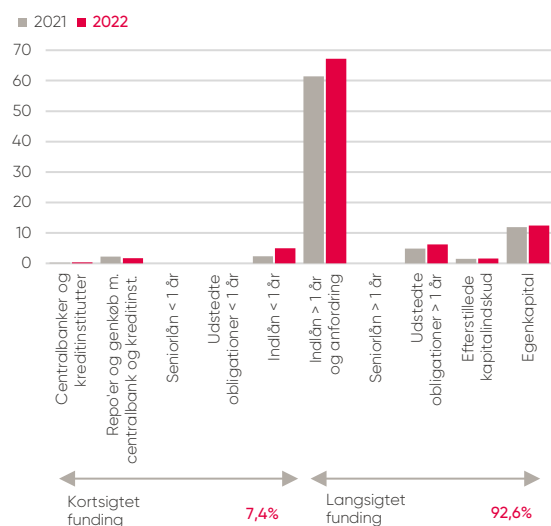
Fundingstruktur

Mio. kr./%	2022	2021	2022	2021
Centralbanker og kreditinstitutter	354	267	0,4	0,3
Repo'er og genkøb med centralbanker og kreditinstitutter	1.722	2.185	1,8	2,6
Seniorlån < 1 år	0	0	0,0	0,0
Udstedte obligationer < 1 år	0	0	0,0	0,0
Indlån < 1 år	4.935	2.363	5,2	2,8
Indlån > 1 år og anfordring	67.234	61.412	71,1	72,7
Seniorlån > 1 år	0	0	0,0	0,0
Udstedte obligationer > 1 år	6.216	4.845	6,6	5,7
Efterstillede kapitalindskud	1.597	1.523	1,7	1,8
Egenkapital	12.469	11.924	13,2	14,1
I alt	94.527	84.519	100,0	100,0

Likviditetsrisiko og funding

Som vist i figur 5.10 udgør Spar Nords samlede langsigtede funding (anfordringsindlån og funding med en løbetid over 1 år) i alt 92,6 % ultimo 2022, hvilket er på niveau med ultimo 2021.

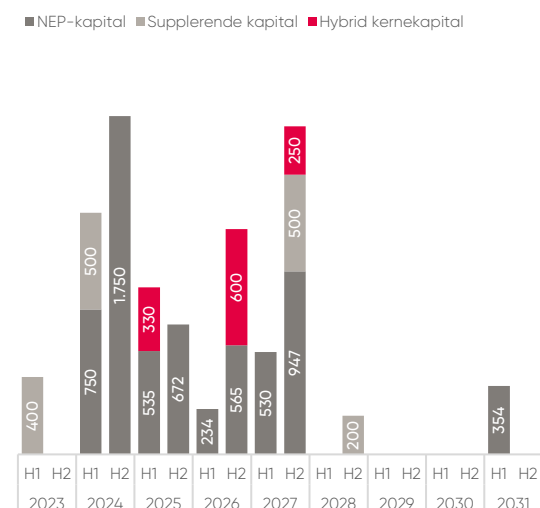
Figur 5.10
Fundingstruktur
Mio. kr.

Som et væsentligt element i bankens styring af langsigtet likviditets- og fundingrisiko indgår arbejdet med at sikre en balanceret, fremtidig forfaldsstruktur på kapitalmarkedsfunding.

Figur 5.11 viser bankens forfaldsstruktur på kapitalmarkedsfunding ultimo 2022. Forfaldsstrukturen er udarbejdet med udgangspunkt i første mulighed for førtidsindfrielse (første call) for supplerende kapital og hybrid kernekapital og med et år til endeligt forfald for NEP-kapital.

Figur 5.11
Forfaldsstruktur for kapitalmarkedsfunding
Mio. kr.

5.9 Likviditetsberedskabsplan

I henhold til Bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. har Spar Nord udarbejdet en likviditetsberedskabsplan indeholdende et katalog over mulige handlinger, som kan styrke likviditeten i en krisesituation. I kataloget er de enkelte handlingers forventede effekt og tidshorisont beskrevet nærmere.

Likviditetsberedskabsplanen træder i kraft, såfremt Spar Nord kun vanskeligt og med markant øgede fundingomkostninger kan opfylde de fastsatte likviditetsretningslinjer.

5.10 Behæftede aktiver

Behæftelse af aktiver kan udgøre en fundingrisiko, såfremt Spar Nord har mange behæftede aktiver i forhold til den samlede balance. En høj aktivbehæftelse kan få en negativ indflydelse på mulighederne for at skaffe ikke-sikret finansiering, idet øget aktivbehæftelse er med til at forringe denne type kreditors stilling i en konkursituation.

Som en del af forretningsmodellen har Spar Nord igennem en lang årrække været aktiv på penge- og derivatmarkedet, hvorfor en andel af bankens aktiver løbende vil være behæftede. Det kan være som sikkerhedsstillelse ved fremskaffelse af funding gennem repoforretninger eller som sikkerhedsstillelse for markedsværdier relateret til interbank derivathandel. Endvidere har banken en række øvrige sikkerhedsstillelser til forskellige formål, eksempelvis clearingsaktiviteter.

De primære kilder til aktivbehæftelse er:

- Behæftelse affødt af aktiviteter på fondsmarkedet:
 - Repo og reverse repotransaktioner
 - Genkøbstransaktioner i Nationalbanken
 - Lån af værdipapirer
- Sikkerhedsstillelse for derivathandel:
 - CSA-sikkerhedsstillelse for markedsværdien i derivathandler
 - CCP-sikkerhedsstillelse for clearing af derivathandler
- Øvrige aktiver:
 - Sikkerhed stillet i clearingsystemer
 - Indbetalte marginer og defaultfunds
 - Modregning jf. nettingaftaler
 - Stillet pant for realkreditlån

De primære modtagne sikkerheder stammer fra reverse repoforretninger, der er udlån mod sikkerhed – typisk danske realkreditobligationer.

Sektion 5

Likviditetsrisiko og funding

Figur 5.12 viser andelen af behæftede aktiver ultimo og i gennemsnit for 2022 og 2021.

Figur 5.12

Andel af behæftede aktiver

Mio. kr.	Ultimo		Gennemsnit	
	2022	2021	2022	2021
Behæftede aktiver	2.323	2.847	2.825	2.214
Aktiver og sikkerheder	136.825	131.431	133.740	127.390
Andel af behæftede aktiver (%)	1,7	2,2	2,1	1,7

Andelen af behæftede aktiver udgør 1,7 % af de samlede aktiver tillagt modtagne sikkerheder, som kan danne grundlag for behæftelse i 2022. Dette er et fald på 0,5 procentpoint forhold til 2021, hvor andelen af behæftede aktiver var 2,2 %.

Der henvises i øvrigt til "Additional Pillar 3 Disclosures Q4 2022 – EU AE1, EU AE2, EU AE3 og EU AE4" vedrørende behæftede aktiver.

5.11 Rating

Spar Nord har gennem 2022 haft en uændret rating hos ratingbureauet Moody's, der senest 20. januar 2023 bekræftede vurderingen med en opdateret Credit Opinion.

Spar Nord har følgende ratings med stabilt outlook:

- Baseline credit assessment: baa1
- Bank deposit rating: A1 / P-1
- Senior unsecured: A1
- Senior Non-Preferred: A3

Kreditrisiko

Udvikling i 2022

Spar Nord oplevede i 2022 en stigning i bruttoudlånet på 6,3 mia. kr. ekskl. reverse repo-forretninger. Udviklingen indeholder en stigning på 1,8 mia. kr. til privatkunder og 1,4 mia. kr. i leasingudlån, samt en stigning på 3,1 mia. kr. i udlånet til erhvervs kunder inkl. offentlige og finansielle kunder.

Væksten på privatkundeområdet har primært været drevet af vækst i prioritetslån. Stigningen i udlånet på erhvervsområdet skyldes hovedsageligt træk på bygge- og driftskreditter.

Den samlede nedskrivnings- og hensættelsessaldo er forøget med 75 mio. kr. til 1,7 mia. kr. i 2022, hvoraf udviklingen i de ledelsesmæssige skøn udgør en stigning på 38 mio. kr. Hovedparten af de ledelsesmæssige skøn er relateret til makroøkonomisk usikkerhed i form af inflation, lav vækst og ejendomspriser på i alt 434 mio. kr. ud af et samlet skøn på 574 mio. kr.

Den samlede formidling af realkreditlån reduceres marginalt med 0,7 mia. kr. (0,7 %) i 2022 og udgør således 111,1 mia. kr. Reduktionen skal ses i lyset af høj konverteringsaktivitet med kursgevinst samt at Spar Nord samtidig har haft vækst i egne prioritetslån.

Den samlede driftspåvirkning af tab og nedskrivninger beløb sig til en udgift på 78 mio. kr. i 2022.

Definition af kreditrisiko

Kreditrisiko er risikoen for tab som følge af, at udlånskunder eller andre modparter misligholder deres betalingsforpligtelser, herunder risici ved kunder med finansielle problemer, risici relateret til store eksponeringer, koncentrationsrisici og risiko på bevilgede, ikke-udnyttede eksponeringer.

Under kreditrisiko hører tillige afviklings- og modpartsrisiko. Afviklingsrisiko er den risiko, der opstår, når betalinger afvikles, f.eks. betalinger for valutatransaktioner og handel med finansielle instrumenter. Risikoen opstår, når Spar Nord fremsender betalinger, før det er sikret, at modparten har opfyldt sine forpligtelser. Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af en kundes misligholdelse af derivater og værdipapirfinansieringsinstrumenter.

RISIKOEKSPONERING, KREDIT

50,1 mia. kr.

2021: 50,2 mia. kr.

UDLÅN EKSKL. REVERSE REPOFORRETNINGER (BRUTTO)

56,9 mia. kr.

2021: 50,6 mia. kr.

NEDSKRIVNINGSPROCENT (DRIFTSPÅVIRKNING)

0,11 %

2021: -0,15 %

NEDSKRIVNINGSPROCENT PÅ UDLÅN OG GARANTIER EKSKL. REVERSE REPOFORRETNINGER

2,4%

2021: 2,3 %

NPL RATIO

2,3 %

2021: 2,8 %

LÅN MED RENTESTOP

0,3 %

2021: 0,4 %

BLANCOANDEL (EKSKL. REVERSE REPOFORRETNINGER)

26,5 %

2021: 27,7 %

Kreditrisiko

6.1 Kreditpolitik

Spar Nords samlede kreditrisiko styres med udgangspunkt i kreditpolitikken, som fastsættes af Bestyrelsen. Det centrale formål med kreditpolitikken er at sikre et balanceret forhold mellem indtjening og risiko, samt at risikotagning altid er forudkalkuleret.

Spar Nord lægger vægt på at skabe langvarige kunderelationer og ønsker ikke at bruge risikovillighed som et konkurrenceparameter. Banken ønsker kun at indgå i forretninger, som er i overensstemmelse med god forretningsetik, og som ikke belaster bankens omdømme og professionelle image.

Det er bankens indstilling, at al kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, og at kreditværdighed er et væsentligt parameter i alle kunde-forhold. Dertil er hovedreglen, at der ikke ydes lån og kreditter alene ud fra de stillede sikkerheder.

6.1.1 Målsætninger og afgrænsninger

I bestræbelserne på at sikre god risikomæssig diversificering af krediteksponeringen er der fastlagt en række interne målsætninger og afgrænsninger.

Der er fastsat begrænsninger på enkeltengagementers størrelse efter følgende regler:

- Engagementsgrænsen er 750 mio. kr. for juridisk sammenhængende engagementgrupper med skærpede krav til den sikkerhedsmæssige af-dækning af engagementsbeløb større end 500 mio. kr. Blancoandelen i engagementsgruppen må ikke overstige 250 mio. kr.
- Engagementsgrænsen er 1 mia. kr. for engagementgrupper bestående af kunder, der økonomisk, juridisk og risikomæssigt er uafhængige af hinanden og udelukkende er knyttet sammen som følge af fælles administration. Blanco andelen i engagementsgruppen må ikke overstige 250 mio. kr., og enkeltengagementer i gruppen kan ikke overstige de i første punkt anførte grænser.
- Engagementsgrænsen er 1 mia. kr. for kunder, hvor Finanstilsynets har tilsynspligt.

For samhandelspartnere i den finansielle sektor med en ekstern kreditvurdering på Investment Grade niveau gælder lovgivningens begrænsninger.

Ved opgørelsen af eksponeringsstørrelserne anvendes de anerkendte kreditrisikostyringer, som fremgår af afsnittet vedrørende store eksponeringer i CRR-forordningen.

Spar Nord ønsker ikke at udvide sit engagement til en størrelse, der betyder, at kunden ikke er naturligt kreditværdig i andre pengeinstitutter.

Spar Nord har en målsætning om, at summen af de 20 største engagementer maksimalt udgør 150 % af

bankens egentlige kernekapital, der ultimo 2022 er opgjort til 9,9 mia. kr. jf. figur 4.6 i sektion 4.

For at sikre en tilstrækkelig diversifikation i kundeporteføljen og forhindre for store koncentrationsrisici inden for enkeltbrancher er der fastlagt mål for den maksimale andel af udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger inden for udvalgte brancher, som vist i figur 6.1.

Figur 6.1

Udvalgte branchers maksimale andel af udlån og garantier ekskl. reverse repo forretninger

%	Maksimal andel
Landbrugsområdet	10
Ejendomssektoren	15
heraf spekulativ ejendomsfinansiering*	5
Finansiering og forsikring	10
Industri og råstofudvikling	10
Handel	15
Energiforsyning	10

* CRR 575/2013 artikel 4 pkt. 79

Det er bankens holdning, at erhvervskundernes andel af de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger ikke må overstige 70 %. Der er ingen øvre grænse for privatkundernes andel af de samlede udlån og garantier, da en høj andel af udlån og garantier til privatkunder anses for at være en kreditmæssig styrke.

6.1.2 ESG risici

Enhver kreditgivning i Spar Nord beror på en forudkalkuleret risikovurdering i overensstemmelse med kundens interesser og evner til at overholde påtagne forpligtelser, imod passende sikkerhedsstillelse og under hensyntagen til miljø-/klimamæssige, sociale og ledelsesmæssige (ESG) forhold.

ESG-risiko er en iboende kreditrisiko, som vurderes sammen med andre kreditmæssige forhold. Vurdering af særligt ledelsesmæssige forhold har altid været en del af den grundlæggende kreditvurdering af erhvervsengagementer. I takt med både ny ESG-regulering og den nuværende klimakrise er inddragelse af fysiske og transitoriske risici relateret til klimaændringer også en væsentlig vurdering af kreditrisikoen – både i forhold til den enkelte kunde, men også på porteføljeniveau.

Virksomheder med en væsentlig CO₂e-udledning vil møde særlige markeds-mæssige vilkår, skærpede myndighedskrav og større investeringsbehov til klimatiltag. Klimamæssige udfordringer kan påvirke virksomheders robusthed og vil potentielt begrænse indtjeningssevne og vækstmuligheder. Isolert set vil dette virke begrænsende på en virksomheds kreditværdighed. Virksomheder, som arbejder mod en mere miljømæssig bæredygtig profil vurderes at kunne have et bedre fundament for at møde eventuelle udfordringer, som tiltagende klimahensyn kan afføde.

Kreditrisiko

Bankens erhvervsrådgivere og specialister på hovedsædet modtager i 2022 og 2023 et ESG-kompetenceløft, der giver værktøjer til at igangsætte dialogen med bankens kunder om bæredygtighed. Dialogen bruges bl.a. til at vurdere på eventuelle væsentlige ESG-relaterede kreditrisici.

Pr. 1. januar 2023 påbegynder banken endvidere rapportering på Søjle III ESG-risici, hvor der indledningsvist fokuseres på fysiske og transitoriske risici på boliger og de mest CO₂e-udledende brancher.

6.2 Styring af kreditrisiko

Spar Nords forretningsmodel er kendetegnet ved decentral beslutningskraft. Den daglige styring af kreditrisikoen varetages decentralt, hvor kunderådgiverne i samarbejde med evt. privat- og/eller erhvervs-kundechefer samt de lokale direktører håndterer daglige kreditopgaver. Hovedparten af kreditprocessen i form af større bevillinger, risikosignaler, rating og nedskrivningsprocessen er centralt styret.

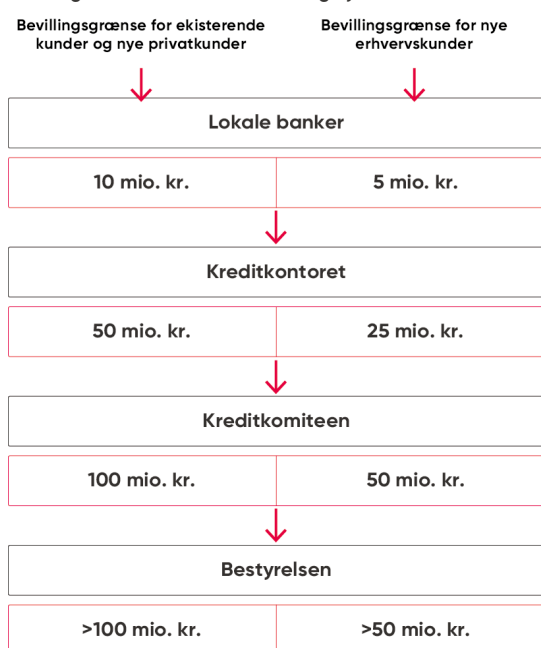
Spar Nords nedskrivninger er opgjort i henhold til regnskabstandarden IFRS 9 – se Årsrapporten 2022 for en gennemgang heraf.

6.2.1 Bevillingsproces

Spar Nords bevillingshierarki er opbygget således at det understøtter de lokale frihedsgrader samtidig med at der sikres central styring og indsigt i store eksponeringer og/eller mere risikofyldte engagementer. Bevillingshierarkiet er vist i nedenstående figur 6.2.

Figur 6.2

Bevillingsstruktur for eksisterende og nye kunder

Som det fremgår af figur 6.2 er bevillingsretten på nye erhvervs-kunder som hovedregel maksimalt halvdelen af bevillingsretten på eksisterende kunder og nye privatkunder.

Den øvre grænse i den decentrale bevillingsramme er 10 mio. kr. for eksisterende kunder og nye privatkunder samt 5 mio. kr. for nye erhvervs-kunder. De faktiske decentrale bevillingsbeføjelser afhænger af den enkelte lokale direktørs evne og behov ift. kundegrundlaget. Samtidig gradueres den decentrale bevillingsbeføjelse efter den enkelte kundes kreditkvalitet ved hjælp af en central rating score på eksisterende kunder eller ansøgnings-score for nye kunder. Jo svagere kreditkvalitet jo lavere decentral bevillingsbeføjelse. Ved fravær kan den lokale direktør uddelegere sin bevillingsbeføjelse til enkelte mellemledere eller medarbejdere.

Eksporeringer, der overstiger den decentrale bevillingsramme, behandles i Kreditkontoret, Kreditkomiteen eller Bestyrelsen som vist i figur 6.2.

6.2.2 Ratingsystem

Spar Nord har i flere år anvendt egenudviklede statistisk baserede ratingmodeller til risikoklassificering af alle kunder. Modellerne klassificerer kunderne efter den beregnede sandsynlighed for misligholdelse inden for de kommende 12 måneder, dvs. at den enkelte kunde ikke overholder sine forpligtelser overfor banken.

Risikoklassificeringen ved hjælp af ratings anvendes i "early warning" processer, nedskrivningsprocessen (IFRS 9), ved overtræksstyring og ved pris-sætning, hvilket er med til at sikre en sammenhæng mellem kundens risiko og den pris, kunden betaler.

Sandsynligheden for misligholdelse estimeres med afsæt i statistiske modeller tilpasset det enkelte kundeselement. På baggrund af denne sandsynlighed inddeles kunderne i ratinggrupper fra 1 til 8, hvor kunder med rating 8 har den største risiko for misligholdelse.

Kunder med objektiv indikation på kreditforringelse (OIK) uden kontraktbrud og nedskrivningsbehov i det mest sandsynlige scenarie placeres i rating-gruppe 9, mens OIK-kunder med nedskrivningsbehov og andre misligholdelseskunder indplaceres i rating-gruppe 11. Resterende kunder med eksposering, som endnu ikke er blevet rated, og kunder som udelukkende har uudnyttede kreditfaciliteter eller udelukkende har garantier, er placeret i rating-gruppen Ej rated.

Ratingmodellerne baserer sig overordnet set på tre komponenter, hvoraf de første to indgår i modellen for privatkunder og alle tre indgår i modellen for erhvervs-kunder:

- En adfærdskomponent, som risikoklassificerer kunden ud fra kundens kontoadfærd og kredit-historik.

Sektion 6

Kreditrisiko

- En konjunkturkomponent, som justerer risikoklassificeringen efter den aktuelle og forventede konjunkturudvikling.
- En regnskabskomponent, som risikoklassificerer kunden ud fra kundens seneste regnskaber.

Opbygningen af adfærds- og konjunkturkomponenterne afhænger af kundesegmentet.

Nye erhvervs kunder klassificeres ud fra regnskabs- og konjunkturkomponenterne de første 6 måneder, hvorefter også adfærdskomponenten indgår i den samlede rating.

Nye privatkunder risikoklassificeres ud fra en ansøgningsscoremodel, der baserer sig på klassiske kreditnøgletal som formue, indkomst, gælds faktor samt rådighedsbeløb. Denne model er en kombination af en statistisk model og en ekspertmodel. En ansøgningsscore er aktiv i 6 måneder, hvorefter den statistiske ratingmodel tager over.

I tillæg til ovennævnte modeller anvendes en kvalitativ risikoklassificering i form af en såkaldt svag-markering, som foretages af rådgiveren, hvis kunden udviser faretegn. Disse faretegn kan for privatkunder være hændelser som skilsmisse, arbejdsløshed, gentagne overtræk eller kritisk sygdom. For erhvervs kunder kan faretegnene være indtjeningsudfordringer, mistillid til ledelsen, tab af nøglemedarbejdere, gentagne overtræk eller tab af store leverandøraftaler og kunder. Svag-markerede kunder gennemgås minimum én gang årligt.

Privatkunder, der er svag-markerede, men ikke er misligholdte, bliver automatisk nedjusteret én ratinggruppe. Dog kan en svag-markeret kunde aldrig tilhøre de to bedste ratinggrupper (1 og 2).

For erhvervs kunderne rates svag- og ikke svag-markerede kunder hver for sig i to forskellige modeller. Begge modeller bygger dog på de samme komponenter, men resultatet af ratingberegningen i modellen for svag-markerede kunder udløser en svagere rating på kunden.

Hvis rådgiver eller andre finder, at en rating på en større erhvervs kunde med et engagement over 10 mio. kr. ikke er retvisende f.eks. pga. uhensigtsmæssigheder i datagrundlag eller andet, findes der en proces for at få ratingen evalueret og evt. ændret (rating override).

6.2.3 Gældsinddrivelse

Risikoen ved en udlånsforretning er at låntager ikke kan betale sin gæld. I et mindre antal tilfælde bliver kundens manglende betalingsevne langvarig, og samtidig er Spar Nords sikkerheder ikke tilstrækkelig til at kunne afdække risikoen for tab. I disse tilfælde afskrives den del af gælden, der ikke umiddelbart er udsigt til at få afdækning for.

Kunder med afskrevet gæld bliver videre behandlet i Spar Nords inkassoafdeling, der forfølger kravet,

såfremt kundens økonomiske situation ændrer sig og får mulighed for at afvikle hele eller dele af den resterende gæld.

Der er i 2022 afskrevet 107 mio. kr. (2021: 131 mio. kr.), hvoraf 88 mio. kr. (2021: 107 mio. kr.) forsat forsøges inddrevet.

6.2.4 Overvågning og rapportering

Den overordnede overvågning af kreditrisikoen varetages af risikostyringsfunktionen. Overvågning består af en række aktiviteter, herunder bonitetskontrol af nye eksponeringer, krediteftersyn i de lokale banker, kontrol af overholdelse af kreditpolitikken, dokument- og bevillingskontrol og analyser af kunderådgivernes porteføljer. Dette suppleres løbende med relevante temaundersøgelser.

Nye eksponeringer til eksisterende og nye kunder screenes systemmæssigt med henblik på at analysere boniteten og risikoen på de pågældende kunder. Dette suppleres med stikprøver.

Der foretages krediteftersyn i de lokale banker, hvor der udvælges kunder til gennemgang for at sikre, at boniteten er tilstrækkelig. Dertil foretages der dokument- og bevillingskontrol for at sikre at alle relevante økonomiske oplysninger på kunden er indhentet, samt at sikkerheder er registreret korrekt.

Der foretages fra centralt hold analyser af kunderådgivernes porteføljer for at sikre, at der ikke er rådgivere, der påtager risiko udover bankens definerede risikoappetit. Disse analyser bliver samtidig delt med de lokale områdedirektører, som kontaktes såfremt analyserne giver anledning hertil.

Udviklingen i ovenstående overvågningsaktiviteter rapporteres løbende på bankens kvartalsvise bonitetsmøder, hvor Direktion, Kreditkontoret og risikostyringsfunktionen er repræsenteret. Derudover rapporteres og behandles resultaterne af overvågningsaktiviteterne i bankens Risikoudvalg og Bestyrelse.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.3

Sammensætning og udvikling i den samlede kreditformidling ekskl. reverse repoforretninger

Mio. kr.	2022			2021		
	Privat-kunder	Erhvervs-kunder	Samlet	Privat-kunder	Erhvervs-kunder	Samlet
Udlån ekskl. reverse repoforretninger	20.711	36.187	56.898	18.858	31.748	50.606
Garantier	8.673	3.719	12.392	13.402	4.225	17.628
Udlån og garantier	29.385	39.905	69.290	32.260	35.973	68.234
Udnyttede kreditfaciliteter	9.753	15.341	25.095	10.633	16.300	26.932
Realkreditformidling	97.120	14.024	111.144	97.870	14.015	111.885
Samlet kreditformidling	136.258	69.271	205.529	140.763	66.288	207.051

6.3 Udvikling i kreditrisiko

Spar Nords samlede kreditformidling kan opdeles i udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger samt udnyttede kreditfaciliteter og formidlet real-kreditlån, som vist i figur 6.3. Den samlede kreditformidling opgøres ultimo 2022 til 205,5 mia. kr., hvilket er en reduktion på 1,5 mia. kr. ift. ultimo 2021. Udviklingen, som uddybes i de efterfølgende afsnit, dækker over en betydelig vækst i udlånet, der modsvares af nedgang i mængden af garantier og udnyttede kreditfaciliteter.

Den samlede kreditformidling fordeler sig med 69,3 mia. kr. til erhvervs-kunder og 136,3 mia. kr. til privat-kunder ultimo 2022. Kreditformidlingen til privat-kunder er således reduceret med 4,5 mia. kr. i 2022, hvilket primært forklares af en betydelig reduktion i mængden af garantier. Kreditformidlingen til erhvervs-kunder er forøget med 3,0 mia. kr. hovedsageligt drevet af vækst i udlånet ekskl. reverse repoforretninger.

Udnyttede kreditfaciliteter beløber sig samlet til 25,1 mia. kr. ultimo 2022 og mængden er således reduceret med 1,8 mia. kr. ift. ultimo 2021. De udnyttede kreditfaciliteter fordeler sig med 9,8 mia. kr. til privatkunder og 15,3 mia. kr. til erhvervs-kunder, hvor reduktionen i 2022 kommer fra begge kundegrupper.

En væsentlig del af kreditformidlingen består af realkreditformidling gennem Spar Nords samarbejdspartnere Totalkredit og DLR Kredit, hvor hovedparten består i Totalkreditformidling til privatkunder.

Figur 6.4 viser sammenhængen til den regnskabsmæssige krediteksponering, hvor udlån i form af reverse repoforretninger medtages. I de efterfølgende afsnit er alle figurer angivet uden reverse repoforretninger. Reverse repoforretninger udgør 10,5 mia. kr. i 2022.

Figur 6.4

Regnskabsmæssig krediteksponering på overtagne eksponeringer, hensættelser og dagsværdiregulering

Mio. kr.	2022	2021
Udlån, reverse repoforretninger	10.510	12.850
Udlån, bank- og leasingaktiviteter	55.296	49.086
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	65.806	61.936
Garantier	12.342	17.566
Krediteksponering på udlån og garantier netto	78.148	79.502
Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier	1.652	1.582
Krediteksponering på udlån og garantier brutto	79.800	81.084
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.893	1.855
Tilgodehavender på opsigelse hos centralbanken	0	0
Reverse repoforretninger med kreditinstitutter	1.620	1.515
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.126	971
Regnskabsmæssig krediteksponering udlånsaktiviteter	82.787	83.842
Positiv dagsværdi af afledte finansielle instrumenter mv.	444	542
Krediteksponering aktiver i handelsbeholdningen	25.509	19.169
Aktiver i strategiske samarbejdspartnere	1.647	1.678
Associerede virksomheder	736	663
Regnskabsmæssig krediteksponering	111.123	105.893

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.5

Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på brancher

Mio. kr./ %	2022				2021			
	Udlån	Garantier	Udlån og garantier	Andel	Udlån	Garantier	Udlån og garantier	Andel
Offentlige myndigheder	1.356	2	1.358	2,0	1.257	2	1.259	1,8
Landbrug, jagt og skovbrug	2.490	313	2.802	4,0	2.466	277	2.743	4,0
Fiskeri	86	6	93	0,1	109	4	114	0,2
Industri og råstofudvinding	3.173	493	3.666	5,3	2.700	355	3.055	4,5
Energiforsyning	2.070	89	2.159	3,1	1.768	74	1.842	2,7
Bygge og anlæg	2.652	454	3.106	4,5	2.422	571	2.993	4,4
Handel	4.583	394	4.977	7,2	3.734	457	4.191	6,1
Trans., hotel og restaurant	2.955	210	3.165	4,6	2.643	254	2.897	4,2
Inform. og kommunikation	292	38	330	0,5	301	88	389	0,6
Finansiering og forsikring	3.939	530	4.469	6,4	3.682	457	4.139	6,1
Fast ejendom	7.427	774	8.200	11,8	6.167	1.176	7.343	10,8
Øvrige erhverv	5.165	415	5.580	8,1	4.499	509	5.008	7,3
Erhvervs-kunder i alt	36.187	3.719	39.905	57,6	31.748	4.225	35.973	52,7
Privatkunder i alt	20.711	8.673	29.385	42,4	18.858	13.402	32.260	47,3
I alt	56.898	12.392	69.290	100,0	50.606	17.628	68.234	100,0

6.3.1 Udlån og garantier

Spar Nords udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger udgør samlet 69,3 mia. kr. ultimo 2022, som vist i figur 6.5, sammensat af et udlån på 56,9 mia. kr. og garantier for 12,4 mia. kr. Udlånet er vokset med 6,3 mia. kr. i 2022 svarende til 12,4 %, mens garantierne er reduceret med 5,2 mia. kr. svarende til 29,7 %. Den betydelige reduktion i garantier tilskrives primært lavere aktivitet på boligmarkedet. Samlet set vokser Spar Nords udlån og garantier med 1,5 % ift. 2021.

Udlånet består primært af boliglån til private samt udlån til virksomheder inden for en bred vifte af brancher, som vist i figur 6.5, således at banken har en veldiversificeret udlånsportefølje uden særlig koncentration mod specifikke brancher.

Som vist i figur 6.5 fordeler Spar Nords udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger sig i 2022 med 42,4 % til privatkunder og 57,6% til erhvervs-kunder, hvor de tre største erhvervsbrancher er fast ejendom, øvrige erhverv og handel. Ultimo 2021 var fordelingen i udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger mellem privat- og erhvervs-kunder hhv. 47,3 % og 52,7 %.

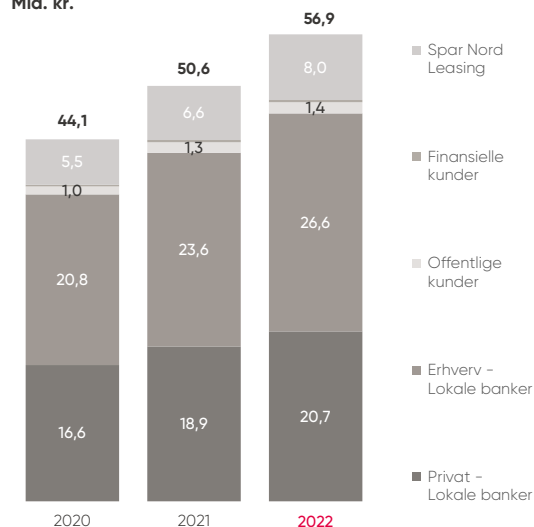
Udlånet kan overordnet set fordeles i fem kunde-grupper, som illustreret i figur 6.6, hvoraf de to største grupper, som tegner sig for 83,1 % af udlånet, er privat- og erhvervs-kunder i Spar Nords Lokale Banker. En stigende andel af udlånet kommer fra Spar Nord Leasing, hvor hovedparten er erhvervs-kunder. Ultimo 2022 udgør leasingudlånet 8,0 mia. kr., hvilket er en vækst på 21,1 % ift. 2021. Derudover har banken et mindre udlån til offentlige og finansielle kunder.

Udlån til privatkunder udgør 20,7 mia. kr. ultimo 2022, hvilket er en væsentlig del (36,4 %) af det samlede udlån på 56,9 mia. kr. Privatkundeudlånet har udviklet sig positivt over de seneste tre år som følge af opkøbet af BankNordiks danske aktiviteter i 2021 og organisk vækst gennem eksisterende og nye lokale banker.

Erhvervs-kunder ekskl. offentlige og leasing udgør 26,6 mia. kr. i 2022 som vist i figur 6.6, hvilket er en vækst på 3,0 mia. kr. ift. 2021.

Figur 6.6

Udlån ekskl. reverse repoforretninger fordelt på kunde-grupper

Kreditrisiko

6.3.2 Koncentrationsrisiko

Det er en væsentlig del af Spar Nords risikostyring på kreditområdet at sikre en tilstrækkelig diversificering og dermed undgå store koncentrationer i enkelte brancher, geografiske områder eller på enkeltkunder.

I Spar Nords kreditpolitik er der defineret grænser for hvor stor en andel af det samlede udlån og garantier, en specifik branche kan have jf. figur 6.1.

Det fremgår af figur 6.5 at andelen af udlån og garantier til specifikke brancher er inden for bankens interne målsætninger såvel som lovkrav jf. Tilsynsdiagrammen.

Figur 6.7 viser udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse. Figuren viser at Spar Nord generelt har en bred kundesammensætning med et stort antal mindre kunder men også en betydelig andel af store kunder. Figuren viser at mere end halvdelen af de samlede udlån og garantier kan henføres til kunder med mindre end 10 mio. kr. i udlån og garantier samt at banken har 61 kunder med over 100 mio. kr. i udlån og garantier.

Figur 6.7

Udlån og garantier fordelt på eksponeringsstørrelse* opgjort pr. kundegruppe

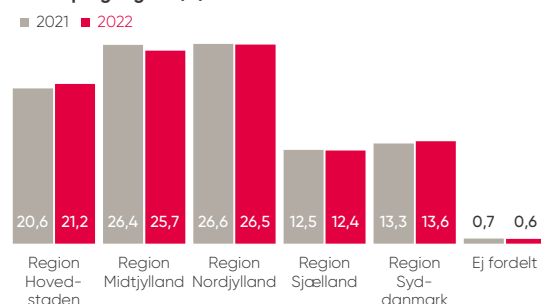
Antal/andel	Antal		Andel	
	2022	2021	2022	2021
0 - 0,1 mio. kr.	52.642	53.625	0,9	0,8
0,1 - 0,5 mio. kr.	37.895	39.995	9,8	10,4
0,5 - 1 mio. kr.	14.529	16.582	10,9	12,6
1 - 5 mio. kr.	11.068	11.187	26,3	27,3
5 - 10 mio. kr.	1.107	1.192	8,7	9,5
10 - 20 mio. kr.	453	478	7,1	7,5
20 - 50 mio. kr.	306	275	10,9	9,8
50 - 100 mio. kr.	99	93	8,1	7,6
>100 mio. kr.	61	57	17,4	14,5
I alt	118.160	123.484	100,0	100,0

*) Ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

Som vist i figur 6.8 ses også en geografisk spredning i kreditporteføljen. Ultimo 2022 kan 26,5 % af de samlede udlån og garantier henføres til Region Nordjylland. Den store koncentration mod Nordjylland er historisk betinget af bankens oprindelse.

Figur 6.8

Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på geografi (%)

6.3.3 Udvikling i rating

Spar Nord har, som beskrevet i afsnit 6.2.2, et ratingsystem, der bidrager til at risikoklassificere bankens kunder, hvor risikoniveauet er lavest i de mindste ratinggrupper (1-3).

Bankens ratingmodeller har gennem 2021 og 2022 været påvirket af høj makroøkonomisk usikkerhed. Den høje usikkerhed har givet betydelige udsving i modellernes konjunkturkomponent, særligt i erhvervs-kundesegmentet, hvilket har medført, at det generelle ratingniveau er forværret for både privat- og erhvervs-kunder.

På trods af det forværrede ratingniveau vurderes kundernes generelle kreditbonitet ikke at være væsentligt forringet i 2022, da de øvrige komponenter i modellerne har været stabile.

I de følgende afsnit uddybes ratingudviklingen for Spar Nords privat- og erhvervs-kunder.

Privatkunder

Ratingniveauet for Spar Nords privatkunder er forværret gennem 2022, hvilket primært kan tilskrives udviklingen i konjunkturkomponenten i ratingmodellen, der afspejler de makroøkonomiske udsigter.

Den gennemsnitlige rating på Spar Nords privatkunder siden 2020 fremgår af figur 6.9. Figuren viser at den gennemsnitlige rating er øget fra 2,3 ultimo 2021 til 2,6 ultimo 2022, hvilket udtrykker en forværring af ratingniveauet.

Figur 6.9

Privatkunder: Gennemsnitlig rating*

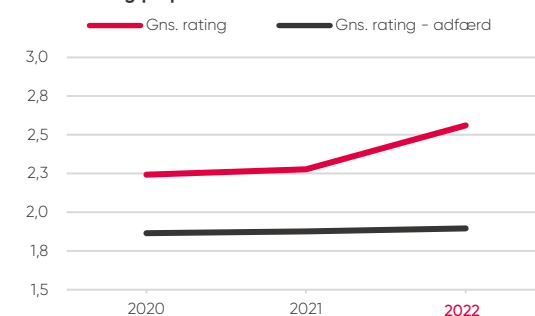
	2022	2021	2020
Gennemsnitlig rating	2,6	2,3	2,2

*) Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

I figur 6.10 illustreres udviklingen i den gennemsnitlige rating fra adfærdskomponenten og den samlede rating for privatkunder. Som figuren viser, er kundernes adfærdsrating stort set uændret gennem 2022, mens den samlede rating forværres.

Figur 6.10

Gennemsnitlig rating og gennemsnitlig adfærdsrating på privatkunder*

*) Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og SparXpres

Sektion 6

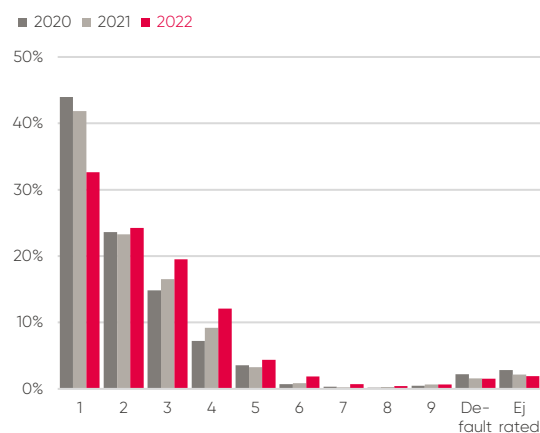
Kreditrisiko

Figur 6.10 viser, at privatkundernes adfærd er relativt stabil, og at udviklingen i den gennemsnitlige rating derfor primært drives af konjunkturkomponenten. Konjunkturkomponenten indeholder en række forventningsbaserede makroøkonomiske nøgletal, som har været meget volatile gennem 2022 grundet den generelt øgede makroøkonomiske usikkerhed.

Figur 6.11 illustrerer de samlede udlån og garantier til privatkunder fordelt på ratinggrupperne over de seneste tre år. Figuren viser, at hovedparten af privatkunderne fortsat er placeret i de bedste ratinggrupper (1-3), men at privatkunderne generelt er migreret til ratinggrupper med en forventet højere risiko i 2022.

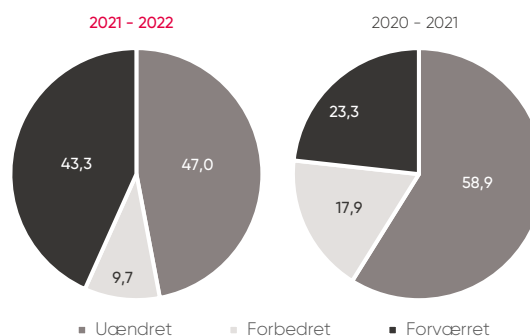
Det fremgår af figur 6.11 at 76 % af privatkunderne indgår i de bedste ratinggrupper fra 1 til 3. I ratinggrupperne fra 4-5 ligger 16 % af privatkunderne, hvor den sidste del fordeler sig til de mest risikofyldte ratinggrupper 6-9 samt eksponeringer, der er misligholdte eller endnu ikke har fået en rating.

Figur 6.11
Privatkunder: Udlån og garantier ekskl. reverse repo-forretninger fordelt på ratinggrupper ekskl. SparXpres

I figur 6.12 vises andelen af privatkunderne, der har bevæget sig til bedre ratinggrupper, andelen med uændret ratinggruppe samt andelen der har bevæget sig til mere risikofyldte ratinggrupper i 2022 og 2021. Figuren afspejler den generelle tendens beskrevet i afsnittet, hvor en stor andel af privatkunderne er migreret til mere risikofyldte ratinggrupper.

Figur 6.12
Migration rating – udlån og garantier ekskl. reverse repo-forretninger for privatkunder ekskl. SparXpres (%)

Forværringen i ratingniveauet i Spar Nords privatkunderportefølje medfører isoleret set flere nedskrivninger, særligt på de mest risikofyldte eksponeringer, hvilket set fra et risikomæssigt synspunkt er fornuftigt i disse tider med øget makroøkonomisk usikkerhed.

Der er dog en vis usikkerhed relateret til ratingmodellerne, primært som følge af volatile konjunktur-nøgletal, der indgår i modellen. Til afdækning af denne modelusikkerhed er der dedikeret ledelsesmæssige skøn (hensættelser) som afspejler de forventede tab som følge af modelusikkerheden. Disse hensættelser overvåges og justeres løbende.

Kreditboniteten i privatkunderporteføljen vurderes ikke at være væsentligt forringet i 2022 på trods af forværringen i det generelle ratingniveau.

Erhvervs-kunder

Ratingniveauet for Spar Nords erhvervs-kunder er betydeligt forværret ift. niveauet ultimo 2021, hvilket primært kan tilskrives udviklingen i konjunkturkomponenten i ratingmodellen, som afspejler de makroøkonomiske udsigter. Erhvervs-kundernes adfærd og regnskaber giver isoleret set ikke anledning til et forværret ratingniveau i 2022.

Den gennemsnitlige rating for Spar Nords erhvervs-kunder siden 2020 fremgår af figur 6.13. Figuren viser at den gennemsnitlige rating er øget fra 3,4 ultimo 2021 til 4,4 ultimo 2022, hvilket udtrykker en forværring af ratingniveauet.

Figur 6.13
Erhvervs-kunder: Gennemsnitlig rating*

	2022	2021	2020
Gennemsnitlig rating	4,4	3,4	4,0

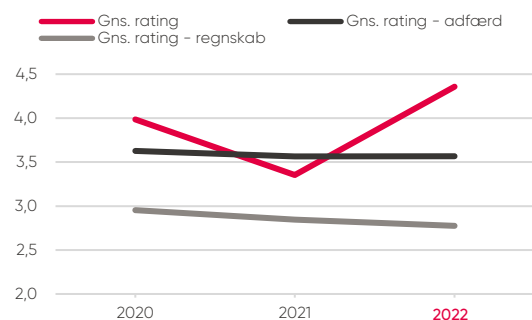
*) Udlån og garantier ekskl. reverse repo-forretninger og offentlige kunder

Kreditrisiko

I nedenstående figur 6.14 illustreres udviklingen i den gennemsnitlige rating fra adfærds- og regnskabskomponenten samt den samlede rating på erhvervskunder. Som figuren viser, er erhvervskundernes adfærdsrating stort set uændret gennem 2022 samtidig med at deres regnskabsrating er forbedret en smule. Spar Nords erhvervskunder har altså generelt set fornuftige regnskaber og uændret adfærd i 2022.

Figur 6.14 viser at erhvervskundernes adfærd og regnskaber er relativt stabile elementer i modellen og at udviklingen i den gennemsnitlige rating derfor primært drives af konjunkturkomponenten. Konjunkturkomponenten indeholder en række forventningsbaserede makroøkonomiske nøgletal såsom forbrugsfremsetninger, forbrugertillid og industritillid. Disse nøgletal har været meget volatile gennem 2022 grundet den generelt øgede makroøkonomiske usikkerhed.

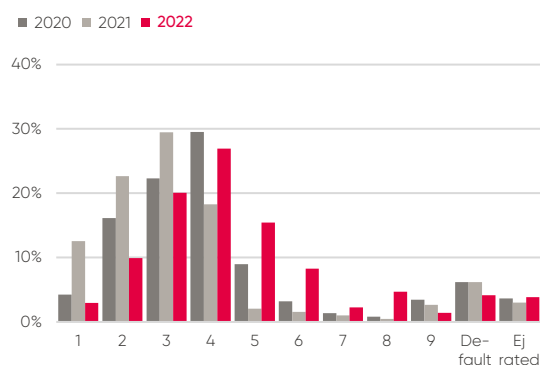
Figur 6.14
Gennemsnitlig rating, adfærdsrating og regnskabsrating på erhvervskunder*

*Udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og offentlige kunder

Figur 6.15 illustrerer de samlede udlån og garantier til erhvervskunder fordelt på ratinggrupperne over de seneste tre år. Figuren viser en klar tendens til at erhvervskundeeksponeringen generelt er migreret til ratinggrupper med en højere forventet risiko i 2022.

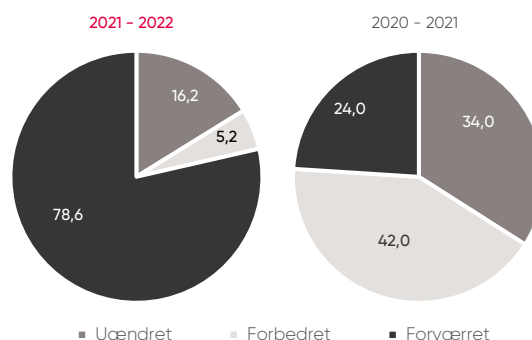
Figur 6.15
Erhvervskunder: Udlån og garantier ekskl. reverse fordelt på ratinggrupper ekskl. offentlige kunder

Det fremgår af figur 6.15, at 33 % af erhvervskundeeksponeringen indgår i de bedste ratinggrupper fra 1 til 3. I ratinggrupperne fra 4-5 ligger 42 % af erhvervskundeeksponeringen, hvor den sidste del fordeles sig til eksponeringer i de mest risikofyldte ratinggrupper 6-9 samt eksponeringer der er misligholdte eller endnu ikke har fået en rating.

I figur 6.16 vises andelen af erhvervskundeeksponeringen, der har bevæget sig til bedre ratinggrupper, andelen med uændret ratinggruppe samt andelen, der har bevæget sig til mere risikofyldte ratinggrupper i 2021 og 2022. Figuren afspejler den generelle tendens beskrevet i afsnittet, hvor hovedparten af erhvervskundeengagementet er migreret til mere risikofyldte ratinggrupper.

Figur 6.16
Migration rating – udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger for erhvervskunder ekskl. offentlige kunder (%)

Forværringen i ratingniveauet i Spar Nords erhvervskundeportefølje medfører isoleret set flere modelbereggede nedskrivninger, særligt på de mest risikofyldte eksponeringer, hvilket set fra et risikomæssigt synspunkt er fornuftigt i disse tider med øget makroøkonomisk usikkerhed. Der er dog en betydelig modelusikkerhed forbundet med ratingmodellen på erhvervskunder, hvilket er afspejlet i et ledelsesmæssigt skøn relateret hertil, som løbende justeres.

Modelusikkerheden er primært relateret til de makroøkonomiske variable, der indgår i konjunkturkomponenten, da 2021 og 2022 har været præget af overnormal makroøkonomisk usikkerhed.

Derfor vurderes kreditboniteten i erhvervskundeporteføljen ikke at være væsentligt forringet i 2022 på trods af forværringen i det generelle ratingniveau.

Kreditrisiko

6.3.4 Formidling af realkreditlån

Ud over udlån på Spar Nords egen balance består en betydelig del af bankens forretning i formidling af realkreditlån fra Totalkredit og DLR Kredit. Ultimo 2022 udgør den samlede realkreditformidling 111,1 mia. kr., hvilket er 0,7 mia. kr. mindre end ultimo 2021. Heraf udgør realkreditlån fra Totalkredit 100,1 mia. kr. og realkreditlån fra DLR Kredit 11,1 mia. kr.

Nedgangen skal ses i lyset af vækst i Spar Nord prioritetslån på 2,3 mia. kr. samt øget konverteringsaktivitet, der har medført kursgevinster og dermed nedbringelse af obligationsrestgælden. Nedgangen i formidlet realkredit lån fordeler sig med nedgang på 0,8 mia. kr. til privatkundeområdet og fremgang på 0,2 mia. kr. til erhvervskundeområdet.

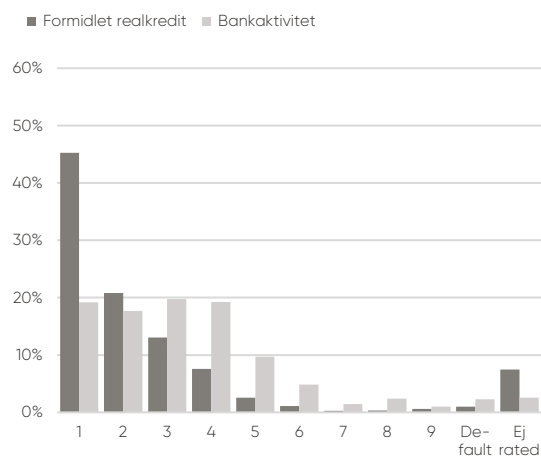
Realkreditformidling fungerer ved at Spar Nord har ansvaret for kundebetjening, formidling og indledende kreditbehandling i forbindelse med optagelse eller omlægning af realkreditlån, hvor Spar Nord får en andel af den samlede indtjening på kunden som betaling.

Som hovedregel gælder for så vidt angår risikoen ved realkreditformidling, at Spar Nord på Totalkredit Privatlån hæfter for tab på den kontante del af lånet, der er placeret ud over 60 % af ejendommens belåningsværdi. For Totalkredit Erhvervslån gælder at Spar Nord hæfter for en tredjedel udlånet. På realkreditlån fra DLR Kredit hæfter Spar Nord for 6 % garanti plus modregningsret.

I figur 6.17 vises fordelingen af kunder, som har realkreditlån i Totalkredit og DLR Kredit, på Spar Nords ratinggrupper. Som det fremgår af figuren, er der overvejende tale om formidling af realkreditlån til kunder i de bedste ratinggrupper.

Figur 6.17

Formidlet kreditforeningsudlån DLR og Totalkredit samt bankeksponering

I samarbejdet med Totalkredit og DLR Kredit gælder det princip, at der i tilfælde af tab på de af Spar Nord formidlede lån sker hel eller delvis modregning i den provision, som der modtages for at formidle lånene.

Spar Nord har i 2022 modtaget 533,3 mio. kr. i provision fra Totalkredit og DLR Kredit.

Spar Nord har den praksis, at der sker løbende bogføring af de opståede tab, der indregnes i nedskrivningerne på udlån mv., hvorfor der ikke sker modregning af tab i de fremtidige provisioner.

6.4 Sikkerheder

Et væsentligt element i styringen af kreditrisiko er at reducere risikoen i de enkelte eksponeringer ved at modtage sikkerheder i form af pant i fysiske aktiver, værdipapirer samt garantier mv. De mest anvendte sikkerheder er pant i fast ejendom og værdipapirer.

Figur 6.18 viser de forskellige typer af modtagne sikkerheder. Som figuren viser udgør ejendomme hovedparten (74,9 %) af de almindelige modtagne sikkerheder og er således en væsentlig del af Spar Nords sikkerheder.

Figur 6.18

Modtagne sikkerheder

Mio. kr.	2022	2021
Ejendomme	25.845	21.485
Depot/værdipapirer	1.914	1.734
Garantier/kautationer	908	936
Køretøjer	578	570
Kontanter	398	617
Andre sikkerheder	4.840	3.967
Almindelige modtagne sikkerheder i alt	34.484	29.310
Kreditforeningsgarantier	9.756	14.483
Sikret i alt, ekskl. Spar Nord Leasing	44.239	43.793
Modtagne sikkerheder, Spar Nord Leasing	6.702	5.537
Modtagne sikkerheder i alt	50.941	49.330

Sektion 6

Kreditrisiko

Ejendomspant

Ejendomspant udgøres primært af privat beboelse. Figur 6.19 viser ejendomspant fordelt på ejendoms-typer med udgangspunkt i den registrerede sikker-hedsværdi.

Når sikkerhedsværdien under ejendomspant fordelt på ejendoms-typer i figur 6.19 beløber sig til 42,6 mia. kr. i 2022 og figur 6.18 viser 25,8 mia. kr., som an- vendt sikkerhed i ejendomme, skyldes det, at først- nævnte beløb er det, som Spar Nord har registreret som modtagne sikkerheder, mens sidstnævnte be- løb er den del, som reelt anvendes til beregning af sikkerhed på en eksponering. Nogle eksponeringer er mindre end sikkerhedsværdien, og der er også sikkerheder med værdi for kunder, som pt. ikke har eksponering.

Figur 6.19

Ejendomspant fordelt på ejendoms-typer

Mio. kr./%	2022		2021	
Beboelse	29.727	69,8	25.100	67,1
Fritidshuse	1.692	4,0	1.402	3,7
Kontor og forretning	4.744	11,1	4.753	12,7
Landbrug	2.158	5,1	2.088	5,6
Øvrige	4.297	10,1	4.065	10,9
Ejendomspant i alt	42.618	100,0	37.409	100,0

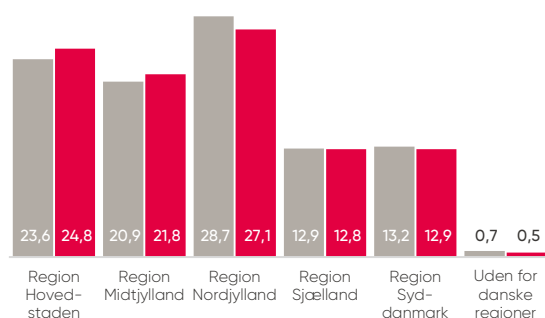
Figur 6.20 viser den geografiske fordeling af ejen- domspant med udgangspunkt i den registrerede sikkerhedsværdi. Figuren viser generelt god sam- menhæng til figur 6.8, som viser den geografiske fordeling af udlån og garantier.

Figur 6.20

Geografisk fordeling af ejendomspant

%

■ 2021 ■ 2022

Branchen fast ejendom

Branchen fast ejendom har stor bevågenhed i Spar Nord. Jf. figur 6.5 udgør den efter Privat (42,4 %) den største andel med 11,8 % af de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger.

I figur 6.21 fremgår engagementsoplysninger og detailoplysninger på modtagne sikkerheder for branchen fast ejendom.

Figur 6.21

Engagement og sikkerheder for branchen fast ejen- dom

Mio. kr.	2022	2021
Engagement i alt	8.200	7.343
- Heraf udlån	7.427	6.167
- Heraf garantier	774	1.176
Sikkerheder i alt	6.602	5.778
Ejendomspant	5.323	4.318
- Heraf 1. prioritetspant	3.899	3.247
- Heraf 2. prioritetspant	1.424	1.071
Øvrige sikkerheder	1.279	1.460

Af et engagement på 8,2 mia. kr. til branchen fast ejendom har Spar Nord sikkerheder for i alt 6,6 mia. kr., hvoraf der er ejendomspant for 80,6 % svarende til 5,3 mia. kr. som vist i figur 6.21. Heraf er 73,2 % 1. prioritetspant, og 26,8 % er 2. prioritetspant. Den del af finansieringen, der er ydet uden tilsvarende af- dækning med pant i ejendom, er primært ydet til almennyttige boligselskaber og ejerforeninger.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.22

Branchefordeling af blancobeløb og blancoandel

Mio. kr./%	2022		2021	
	Blancobeløb	Blancoandel	Blancobeløb	Blancoandel
Offentlige myndigheder	1.357	99,9	1.259	100,0
Landbrug, jagt og skovbrug	356	12,7	438	16,0
Fiskeri	17	18,2	13	11,6
Industri og råstofudvinding	1.155	31,5	876	28,7
Energiforsyning	572	26,2	485	25,5
Bygge og anlæg	487	15,7	649	21,7
Handel	1.489	29,9	1.312	31,3
Transport, hoteller og restauranter	669	21,1	587	20,3
Information og kommunikation	120	36,5	153	39,3
Finansiering og forsikring	2.405	16,5	2.300	14,0
Fast ejendom	1.599	19,5	1.565	21,3
Øvrige erhverv	1.793	32,1	1.672	33,4
Erhverv i alt	12.019	24,0	11.309	23,4
Privatkunder i alt	6.331	21,3	7.595	23,2
I alt	18.349	23,0	18.904	23,3

Blanco

Figur 6.22 viser branchefordelingen af blancobeløb og blancoandele. Det fremgår af figuren, at den samlede blancoandel ultimo 2022 er opgjort til 23,0 % mod 23,3 % ultimo 2021.

Blancoandelen udtrykker den usikrede del af eksponeringen og en lavere blancoandel er således positivt for bankens risiko. Figur 6.23 viser de samlede udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger fordelt på blancoandele.

Det fremgår af figuren at 55,8 % af udlån og garantier (ekskl. reverse repoforretninger) har en blancoandel under 10 %, hvorved tabsrisikoen på denne del af eksponeringerne er reduceret. 17,0 % af udlån og garantier har en blancoandel over 75 %, hvorved tabsrisikoen på denne del af bankens eksponering er større.

Figur 6.23

Udlån og garantier fordelt på blancoandele

%	2022	2021
< 10	55,8	54,4
10 - 50	20,9	20,7
50 - 75	6,3	6,2
> 75	17,0	18,8
Gennemsnitlig blancoandel	26,5	27,7

Spar Nord overvåger løbende værdien af stillede sikkerheder. Når risikoen stiger på en modpart, skærpes overvågningen af de stillede sikkerheder.

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.24

Nedskrivninger – branchefordelt

Mio.kr./%	2022			2021		
	Nedskrivning	Andel	Nedskrivningsprocent*	Nedskrivning	Andel	Nedskrivningsprocent*
Offentlige myndigheder	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Landbrug, jagt og skovbrug	159	9,6	5,7	242	15,2	8,8
Fiskeri	3	0,2	3,5	3	0,2	2,4
Industri og råstofudvinding	123	7,4	3,4	95	5,9	3,1
Energiforsyning	17	1,0	0,8	14	0,9	0,8
Bygge og anlæg	57	3,4	1,8	49	3,1	1,6
Handel	98	5,9	2,0	146	9,1	3,5
Transport, hoteller og restauranter	124	7,4	3,9	123	7,7	4,3
Information og kommunikation	11	0,7	3,5	9	0,6	2,4
Finansiering og forsikring	187	11,2	4,2	182	11,4	4,4
Fast ejendom	137	8,2	1,7	89	5,6	1,2
Øvrige erhverv	158	9,5	2,8	169	10,6	3,4
Erhverv i alt	1.074	64,5	2,7	1.120	70,4	3,1
Privatkunder i alt	591	35,5	2,0	471	29,6	1,5
I alt	1.666	100,0	2,4	1.591	100,0	2,3

*Nedskrivningsprocenten angiver nedskrivningernes andel af udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger

6.5 Nedskrivninger og afskrivninger på udlån og garantier

I det følgende afsnit gennemgås udviklingen i Spar Nords nedskrivninger, herunder modelberegning og individuelle nedskrivninger, samt ledelsesmæssige skøn. Derudover vises udviklingen i kunder, der er kreditlempede, afskrevet eller karakteriseres som non-performing loan (NPL).

6.5.1 Nedskrivninger

Spar Nords nedskrivninger er opgjort i henhold til regnskabstandarden IFRS 9 – se Årsrapporten 2022 for en gennemgang heraf.

Det fremgår af figur 6.24 at den samlede nedskrivningskonto er øget med 75 mio. kr. i 2022. Heraf kan 38 mio. kr. henføres til ændringer i ledelsesmæssige skøn, som uddybes i figur 6.26.

Det fremgår af figur 6.24 at 9,6 % af nedskrivningerne i 2022 relaterer sig til branchen landbrug, jagt og skovbrug. Dertil udgør finansiering og forsikring en væsentlig andel på 11,2%, øvrige erhverv udgør 9,5% og fast ejendom udgør 8,2 %.

I branchen landbrug, jagt og skovbrug er det enkelte større nedskrivninger, der vejer tungt. Desuden udgør ledelsesmæssige skøn en væsentlig andel med 61 mio. kr. hovedsageligt til usikkerhed omkring jordpriser, men også til svineproducenterne.

I branchen finansiering og forsikring er der hovedsageligt flere større nedskrivninger til bl.a. holdingselskaber.

I branchen øvrige erhverv er det enkelte kunder, der har et større nedskrivningsbeløb, mens de ledelsesmæssige skøn her udgør 33 mio. kr. bl.a. til erhvervskunder med ejendomseksponering som en del af kategorien inflation, lav vækst og ejendomme.

I branchen fast ejendom er en forholdsvis stor andel af udlånet placeret, hvilket er hovedårsagen til den forholdsvis store andel af nedskrivninger. Dette ses også ud fra den lave nedskrivningsprocent i branchen på 1,7 %. Dette inkluderer ledelsesmæssigt skøn på 46 mio. kr. hovedsageligt til af-dækning af erhvervskunder med ejendomseksponering.

Nedskrivninger for erhvervskunder er samlet set faldet 46 mio. kr. i 2022. Medvirkende til dette er et fald i de ledelsesmæssige skøn for erhverv på 111 mio. kr. Dette relaterer sig hovedsageligt til bortfald af ledelsesmæssigt skøn til Covid-19 og reduktion i ledelsesmæssigt skøn til jordpriser. Uden de ledelsesmæssige skøn observeres der således en stigning på 65 mio. kr. for erhvervskunder i 2022.

Nedskrivninger for privatkunder er steget 120 mio. kr. i 2022. Udviklingen sker med udgangspunkt i stigning i de ledelsesmæssige skøn for privat på 149 mio. kr., hvilket primært henføres til usikkerhed vedr. inflation, lav vækst og ejendomme. Uden de ledelsesmæssige skøn observeres der således et fald på 29 mio. kr. for privatkunderne i 2022.

Stadiefordelingen af Spar Nords udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og nedskrivninger fremgår af figur 6.25.

Ved udgangen af 2022 udgør nedskrivningerne i stadie 1 og 2 en større andel (49 %) end ved udgangen af 2021 (32 %). Nedskrivningerne i stadie 3 er faldet med 238 mio. kr., hvoraf de 101 mio. kr. relaterer sig til udviklingen i de ledelsesmæssige skøn. Udviklingen kan forklares både ved en generel positiv udvikling blandt Spar Nords svageste kunder og ved en reallokering af de ledelsesmæssige skøn fra stadie 3 til stadie 1 og 2. Nedskrivningerne i stadie 1 og 2 er samlet set steget med 312 mio. kr. Reallokeringen af ledelsesmæssige skøn bidrager

Sektion 6

Kreditrisiko

med 139 mio. kr. af disse. Derudover kan udviklingen i stadie 1 og 2 forklares ud fra de øgede modelberegnete nedskrivninger som det forhøjede risikoniveau i konjunkturmodellen i Spar Nord's ratingsystem har medført.

Figur 6.25

Stadiefordelt udvikling i udlån og garantier ekskl. reverse repoforretninger og nedskrivninger

Mio. kr.	2022		2021	
	Udlån og garantier	Nedskrivninger	Udlån og garantier	Nedskrivninger
Stadie 1	52.356	247	60.506	156
Stadie 2	15.204	567	5.793	346
Stadie 3	1.730	851	1.935	1.089
I alt	69.290	1.666	68.234	1.591

Udover de modelberegnete nedskrivninger foretager banken et ledelsesmæssigt skøn, der supplerer nedskrivningerne med det modellerne ikke kan tage højde for af særlige forhold i omverdenen.

Banken har i løbet af 2022 øget de ledelsesmæssige skøn med 38 mio. kr. til i alt 574 mio. kr. Dette beløb relaterer sig til tre overordnede områder som vist i Figur 6.26.

Figur 6.26

Ledelsesmæssige skøn

Mio. kr.	2022			
	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Inflation, lav vækst og ejendomspriser	44	204	187	434
Modelusikkerhed	34	65	0	98
Jordpriser	0	0	41	41
Covid-19	0	0	0	0
Diskontering af sikkerheder	0	0	0	0
Ledelsesmæssige skøn i alt	78	268	228	574

Mio. kr.	2021			
	Stadie 1 Mio. kr.	Stadie 2 Mio. kr.	Stadie 3 Mio. kr.	I alt Mio. kr.
Inflation, Lav vækst og Ejendomspriser	5	19	42	65
Modelusikkerhed	21	16	0	37
Jordpriser	0	0	105	105
Covid-19	20	126	148	295
Diskontering af sikkerheder	0	0	34	34
Ledelsesmæssige skøn i alt	46	161	329	536

Det klart største ledelsesmæssige skøn ligger under overskriften Inflation, lav vækst og ejendomspriser og udgør 434 mio. kr. ultimo 2022. Skønnet er til afdækning af forhøjet kreditrisiko grundet den økonomisk usikkerhed. Udviklingen i 2022 (+369 mio. kr.) tilskrives øget økonomisk usikkerhed, eksempelvis ved den høje inflation, lav vækst og faldende ejendomspriser. Skønnet er udvidet i 2022 til også at dække over mulige konsekvenser af den øgede inflation og frygten for recession.

Derudover har banken et ledelsesmæssigt skøn relateret til modelusikkerhed, der udgør 98 mio. kr. ultimo 2022. Bankens ratingmodeller har historisk udvist utilsigtet volatilitet i tilpasningen af risikoniveauet via makrovariable, hvorfor der er afsat et beløb til afdækning af den øgede risiko. Udviklingen i 2022 (+61 mio. kr.) tilskrives desuden øget sandsynlighed for misligholdelse, der medfører højere skøn. Metoden til opgørelse af skønnet er fastholdt i 2022, da det vurderes retvisende for usikkerhed forbundet med modelberegning

Slutteligt har banken et ledelsesmæssigt skøn relateret til fald i jordpriserne som udgør 41 mio. kr. Vurderingen modsvarer evt. usikkerhed i værdiansættelsen af jord. Dette skøn er beregnet ud fra en reduktion på 7.500 kr. pr. ha. støtteberettiget jord i forhold til de vejledende priser. Udviklingen i 2022 (-64 mio. kr.) skyldes reduktion af stress på jordpriser fra 15.000 kr. til 7.500 kr. pr. ha. støtteberettiget jord. Dette sker som følge af observerede forhøjede handelspriser på landbrugsjord. Skønnet er fastholdt i 2022, da det vurderes, at risikoen relateret til jordpriser, afdækkes heraf.

Spar Nord har i 2022 realiseret et fald i udlån og garantier til kunder med individuelle nedskrivninger på 205 mio. kr. De værdiforringede fordringer udgør ultimo 2022 3,0 % af de samlede udlån og garantier mod 3,8 % i 2021.

Opgørelsen af værdiforringede fordringer ses i figur 6.27. Den samlede værdiregulering skal suppleres med beregnede nedskrivninger i stadie 1 og 2 på 814 mio. kr. i 2022.

Figur 6.27

Værdiforringede fordringer

Mio. kr.	2022	
	Udlån og garantier	Nedskrevet
Konkurs	25	12
Inkasso og rekonstruktion mv.	77	19
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.628	820
Værdiforringet i alt	1.730	851
Nedskrivninger i stadie 1 og 2		814
Samlet nedskrivning		1.666

Mio. kr.	2021	
	Udlån og garantier	Nedskrevet
Konkurs	63	36
Inkasso og rekonstruktion mv.	84	26
Finansielle vanskeligheder i øvrigt	1.788	1.027
Værdiforringet i alt	1.935	1.089
Nedskrivninger i stadie 1 og 2		502
Samlet nedskrivning		1.591

Sektion 6

Kreditrisiko

Figur 6.28

Udvikling i driftspåvirkning af tab og nedskrivninger på udlån og garantier fordelt på brancher

Mio. kr.	2022		2021	
	Driftspåvirkning	Afskrivninger	Driftspåvirkning	Afskrivninger
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Landbrug, jagt og skovbrug	-79	7	-88	11
Fiskeri	0	0	1	0
Industri og råstofudvinding	32	5	17	9
Energiforsyning	2	0	-16	0
Bygge og anlæg	6	2	-8	5
Handel	-28	19	0	5
Transport, hoteller og restauranter	1	3	-21	12
Information og kommunikation	3	1	0	0
Finansiering og forsikring	6	6	67	1
Fast ejendom	44	1	-58	26
Øvrige erhverv	-2	16	31	6
Erhverv i alt	-15	59	-74	75
Private i alt	92	48	-46	55
I alt	78	107	-120	130

6.5.2 Driftspåvirkning

Driftspåvirkning udtrykker kreditformidlingens effekt på driftsresultatet. Driftspåvirkningen udtrykker årets tab og nedskrivninger/hensættelser efter tilbageførelse og regulering af underkurs på overtagne eksponeringer samt indtægtsførte renter på nedskrevne lån og indbetalinger på tidligere bogførte tab. Figur 6.28 viser udviklingen i driftspåvirkningen og afskrivninger fordelt på brancher. I figuren er et negativt tal udtryk for en positiv effekt (indtægt) og et positivt tal er en negativ effekt (tab).

Den samlede driftspåvirkning af tab og nedskrivninger beløb sig til en udgift på 78 mio. kr. i 2022, svarende til 0,1 % af de samlede udlån og garantier. De 78 mio. kr. i driftspåvirkning fordeler sig med en udgift på 92 mio. kr. på privatkunder (inkl. SparXpres), en udgift på 64 mio. kr. på erhvervs-kunder (uden landbrug) og en indtægt på 79 mio. kr. på landbrugskunder.

Driftspåvirkningen af de ledelsesmæssige skøn udgør samlet en udgift på 38 mio. kr., privatkunderne udgør en udgift på 147 mio. kr. hvilket kan henføres til udvidelsen af det ledelsesmæssige skøn til inflation, lav vækst og ejendomspriser. På erhvervs-kunderne er der en indtægt på 52 mio. kr. hvilket kan henføres til bortfald af ledelsesmæssigt skøn til Covid-19. Endelig er der en indtægt på 57 mio. kr. på landbrugskunderne, hvilket kan henføres til ændring i beregningsmetoden for det ledelsesmæssige skøn til jordpriser som vist i figur 6.26.

Der er i 2022 afskrevet 107 mio. kr. mod 130 mio. kr. i 2021. Det er særligt brancherne handel og øvrig erhverv der har medført afskrivninger, hvilket kan relateres til flere enkeltkunder.

6.6 Non-performing loans

En eksponering defineres som Non-performing loan (NPL), hvis følgende er gældende:

- Eksponeringen har været i restance (dvs. hvis ethvert beløb af enten rente, gebyr eller afdrag ikke er betalt) i mere end 90 dage, eller
- Det vurderes usandsynligt, at debitor fuldt ud opfylder sine betalingsforpligtelser, uden at realisere sikkerheder.
- Herudover defineres stadie 3-eksponering i IFRS 9 altid som NPL, også selvom ovenstående kriterier ikke er opfyldt.

Figur 6.29 viser en opgørelse af bankens NPL.

Figur 6.29

NPL-ratio

	2022	2021
NPL (mio. kr.)	1.627	1.818
Eksponering (mio. kr.)	69.952	65.817
NPL-ratio	2,3	2,8

Figuren viser at banken i 2022 har eksponeringer kategoriseret som NPL for 1,6 mia. kr. holdes dette op imod bankens samlede eksponering, giver dette en NPL-ratio på 2,3.

Kreditrisiko

Kreditlempelse

Eksponeringer der er markeret som non-performing kan blive kreditlempet for at øge sandsynligheden for at kunden kan overholde sine forpligtelser.

En udlånsfacilitet defineres som kreditlempet, hvis der grundet låntagers økonomiske problemer er givet lempeligere vilkår på rente og/eller ydelse eller, hvis der er sket en refinansiering med lempeligere vilkår. Enhver kreditlempelse skal bevilges i Kreditkontoret. Kunder med bevilgede kreditlempede eksponeringer bliver automatisk markeret for OIK.

Udover decentral registrering foretages der central overvågning og periodisk rapportering af svag- og OIK-markerede kunder med indikation på kreditlempelse.

I figur 6.30 vises en opgørelse over kreditlempede udlån opdelt i performing og non-performing samt på erhvervs-, og privatkunder.

Figur 6.30

Kreditlempede udlån

2022

Mio. kr.	Erhverv	Private	I alt
Non-Performing	82	171	253
Performing	1	0	1
I alt	82	172	254

2021

Mio. kr.	Erhverv	Private	I alt
Non-Performing	142	181	323
Performing	0	2	3
I alt	142	183	325

Som vist i figur 6.31 er eksponeringer med rentestop i årets løb faldet fra 257 mio. kr. ultimo 2021 til 213 mio. kr. ultimo 2022.

Figur 6.31

Udvikling i tab og værdireguleringer samt lån med rentestop

Mio. kr.	2022	2021
Udlån og garantier, brutto, ultimo	79.800	81.084
Årets tab og nedskrivninger i alt	78	-120
- i % af udlån og garantier	0,1	-0,1
Nedskrivningskonto på overtagne eksponeringer	1.666	1.591
- i % af udlån og garantier	2,1	2,0
Kontraktuelle udlån med rentestop, ultimo	213	257
- i % af udlån og garantier	0,3	0,3
Nedskrivningskonto i % af kontraktuelle udlån med rentestop	782	619

6.7 Kreditrisiko mod finansielle modparter

Som et led i handel med værdipapirer, valuta og afledte finansielle instrumenter samt betalingsformidling mv. opstår der kreditrisiko mod finansielle modparter.

Spar Nords ledelse bevilger lines på kreditrisiko mod finansielle modparter under hensyntagen til den enkelte samhandelspartners risikoprofil, rating, størrelse og soliditet. For modparter, som er under Finanstilsynets tilsynspligt, udgør engagementsgrænsen 1,0 mia. kr. Denne grænse gælder dog ikke for engagementer med stat, regioner, kommuner, investeringsforeninger, som er fuldt egenkapitalfinansierede og kunder under tilsyn og som har en officiel rating på investment grade niveau. Ved denne type engagementer er det den lovgivningsmæssige grænse, der er gældende. Risici og lines på finansielle instrumenter følges dagligt.

En væsentlig kilde til finansiell kreditrisiko er bankens mellemværender med kreditinstitutter. Kreditrisikoen er rettet mod danske og udenlandske kreditinstitutter, som banken har samhandel med.

Figur 6.32 viser Spar Nords tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på produkttype og figur 6.33 viser fordelingen på forskellige ratingklasser.

Figur 6.32

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på produkttype

Mio. kr./%	2022	2021	2022	2021
Indskudsbeviser	0	0	0,0	0,0
Reverse repoforretninger	1.620	1.515	53,1	56,2
Deposits og unoterede obligationer	649	500	21,3	18,5
Løbende konti	217	166	7,1	6,1
CSA konti mv.	260	306	8,5	11,3
Markedsværdi på derivater	306	212	10,0	7,9
Tilgodehavender i kreditinstitutter	3.052	2.697	100,0	100,0

Figur 6.33 viser at 77,8% af Spar Nords mellemværender med kreditinstitutter vedrører institutter med rating på A eller højere. Mellemværender med kreditinstitutter uden rating kan hovedsageligt henføres til danske pengeinstitutter. Øvrige risici kan alt overvejende henføres til clearingcentraler.

Figur 6.33

Tilgodehavender i kreditinstitutter fordelt på rating

Mio. kr./%	2022	2021	2022	2021
AAA	1.620	1.515	53,1	56,2
AA	318	114	10,4	4,2
A	438	437	14,4	16,2
BBB	176	120	5,8	4,5
BB-B	0	0	0,0	0,0
Uden rating	501	510	16,4	18,9
Tilgodehavender i kreditinstitutter	3.052	2.697	100,0	100,0

Kreditrisiko

6.8 Modpartsrisiko for derivathandel

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en finansiel modpart eller institutionel kunde misligholder sine forpligtelser i henhold til en indgået finansiel kontrakt. Herudover kan der opstå afviklingsrisici i forbindelse med indgåelse og afvikling af finansielle kontrakter, idet udveksling af hovedstole i forskellige valutaer ikke nødvendigvis sker på samme tid eller, at værdipapirer ikke modtages samtidig med betaling herfor.

Udnyttelse af lines til finansielle modparter, jf. figur 6.34, opgøres brutto og beregnes som vægtede hovedstole af samtlige indgåede forretninger, hvortil lægges summen af alle positive markedsværdier, mens negative markedsværdier ikke modregnes. Størrelsen af hovedstolsvægten for de enkelte finansielle forretninger beregnes ud fra volatiliteten på henholdsvis rente og valuta, ligesom der tages hensyn til, hvor lang restløbetiden er på den finansielle forretning.

Figur 6.34 viser Spar Nords modpartsrisiko før og efter netting og modtagne sikkerheder. Ultimo 2022 opgøres bankens eksponering efter netting og collateral til 103 mio. kr. mod 292 mio. kr. ultimo 2021.

Figur 6.34

Modpartsrisiko for derivathandel

Mio. kr.	2022	2021
Derivater med positiv markedsværdi	444	542
Netting*	208	207
Eksponering efter netting	236	336
Collateral modtaget	133	44
Eksponering efter netting og collateral	103	292

* Netting under CSA-aftaler

Spar Nords forretningsgange angiver maksimal løbetid for de enkelte finansielle forretninger, og der sker daglig opfølgning på overholdelse heraf, ligesom der sker daglig opfølgning på overholdelse af de bevilgede lines.

I forbindelse med bevilling og registrering af lines foretages der kontrol af, om registrerede lines er i henhold til bevilling. Herudover har banken en controllerafdeling, som foretager stikprøvekontrol af, om bevillinger, procedurer og forretningsgange overholdes.

6.8.1 Modpartsrisiko mod finansielle og institutionelle kunder

Inden lines til finansielle modparter og institutionelle kunder bevilges, foretages en grundig kreditvurdering af de finansielle modparter/institutionelle kunder baseret på det enkelte kreditinstituts/institutionelle kundes regnskaber. For udenlandske og større danske kreditinstitutter tages derudover i betragtning, hvordan kreditinstitutterne er ratet af internationale rating bureauer som Moody's, Standard & Poor's eller Fitch.

Såfremt et kreditinstitut eller en institutionel kundes rating falder eller tilbagekaldes, tages engagementet op til revurdering. Ligeledes kontrolleres ikke-ratede kreditinstitutters/institutionelle kunders regnskaber løbende, hvor et fald i modpartens egenkapital på mere end 5 % medfører en revurdering af engagementet. Alle engagementer revurderes minimum hvert tredje år og alle engagementer med en størrelse, som har krævet Spar Nords Bestyrelses godkendelse, revurderes minimum én gang om året.

6.8.2 Rammer og sikkerhedsaftaler

Til imødegåelse af modpartsrisikoen clearer Spar Nord så mange forretninger som muligt via Central Clearing Counterparty (CCP) og der indgås i videst muligt omfang ramme-, netting- og sikkerhedsaftaler.

For udenlandske og større danske kreditinstitutter samt de institutionelle kunder vil netting- og rammeaftaler være de internationale ISDA Master Agreements, ofte med tilknyttede Credit Support Annex aftaler (CSA), i hvilke det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hver aftale individuelt fastsat maksimum, så skal der udveksles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering i EUR eller DKK.

For de mindre danske kreditinstitutter vil disse aftaler følge rammeaftalen for valuta- og værdipapirforretninger, som er udarbejdet af Finans Danmark. Når det vurderes at være nødvendigt, tillige en sikkerhedsaftale, i hvilken det aftales, at såfremt nettomarkedsværdien på indgåede finansielle kontrakter overstiger et for hvert kreditinstitut individuelt fastsat maksimum, så skal der stilles sikkerhed, der oftest vil være i form af kontant deponering i DKK.

Herudover indgås der Global Master Repurchase Agreements (GMRA) til sikring af indgåede reverse repoforretninger.

Spar Nord har p.t. alene indgået én aftale (pt. ikke aktiv), hvor størrelsen af sikkerhedsstillelse afhænger af Spar Nords eller modpartens rating eller egenkapital. Generelt indgås aftaler uden denne klausul.

For både de danske og de udenlandske sikkerhedsaftaler sker der daglig opfølgning og evt. udveksling af sikkerheder/repricing af forretninger i takt med udviklingen i indgåede forretningers markedsværdier. Herudover afvikler Spar Nord, så vidt det er muligt, indgåede forretninger via CLS, VP eller Euroclear, hvorved afviklingsrisici minimeres mest muligt.

Sektion 6

Kreditrisiko

6.9 ECAI

Som ekstern leverandør af kreditvurderinger (ECAI) anvendes Standard & Poor's Ratings Services til at levere kreditvurderingsoplysninger på lande, modparter og udstedelser.

Ratingoplysninger anvendes som en integreret del af dataflowet hos Spar Nords datacentral, der modtager eksterne kreditvurderinger fra Standard & Poor's Ratings Services via SIX Financial.

Der foretages løbende en IT-opdatering af kreditvurderingerne fra Standard & Poor's Ratings Services.

Konverteringen af kreditvurderingsklasser til kreditkvalitetstrin tager afsæt i European Banking Authority's (EBA) konverteringstabel. Det enkelte kreditkvalitetstrin tilknyttes en vægt, som eksponeringerne på de enkelte kreditkvalitetstrin skal vægtes med ved opgørelsen af den samlede risikoeksponering under standardmetoden for kreditrisiko i henhold til CRR artikel 111-134.

Figur 6.35 viser ECAI-eksponering før og efter fradrag.

Figur 6.35

ECAI eksponering før og efter fradrag

2022

Mio. kr.	Eksponering	Eksponering efter ECAI risikovægtet
Institutter	1.198	569
Særligt dækkede obligationer	6.773	677
Kortsigtet kreditvurdering	725	342
Øvrige	7	1
I alt	8.703	1.590

2021

Mio. kr.	Eksponering	Eksponering efter ECAI risikovægtet
Institutter	2.113	745
Særligt dækkede obligationer	0	0
Kortsigtet kreditvurdering	0	0
Øvrige	254	107
I alt	2.367	852

Markedsrisiko

Udvikling i 2022

2022 har været et udfordrende år med høj usikkerhed og volatilitet i prisen på finansielle aktiver som følge af bl.a. krig, inflation, stigende renter samt faldende vækst og indtjeningsforventninger.

Sammenlignet med ultimo 2021 er nettoenterisikoen reduceret med 39 mio. kr. til 59 mio. kr. ultimo 2022. Ændringen skyldes bankens aktive risikostyring, der afspejler et år med høj volatilitet på rentemarkedet, hvorfor renterisikoen i store dele af året har været begrænset.

Nettoenterisikoen har i 2022 hovedsagelig været positiv, hvilket betyder at banken taber penge ved en rentestigning. Den gennemsnitlige renterisiko for 2022 opgøres til 68 mio. kr. mod 59 mio. kr. i 2021.

Nettobeholdningen af obligationer er i 2022 forøget med 5,4 mia. kr. i forhold til ultimo 2021. Forøgelsen består hovedsageligt af en forøgelse i beholdning af AAA-ratede obligationer med 5,6 mia. kr. og en reduktion i beholdning af obligationer med rating under AA.

Valutarisikoen er reduceret set i forhold til 2021 og består hovedsageligt i valutarisiko mod EUR, hvorfor valutarisikoen betragtes som lav.

Værdien af aktier i handelsbeholdningen er i 2022 reduceret med 68 mio. kr. til 70 mio. kr. som et resultat af at banken løbende har reduceret sin aktierisiko som følge af markedsudviklingen.

Beholdningen af aktier uden for handelsbeholdningen og i associerede selskaber er i 2022 reduceret med 97 mio. kr. til 2,4 mia. kr., hvilket hovedsageligt kan tilskrives en lavere beholdning af aktier i DLR.

RISIKOEKSPONERING, MARKEDSRISIKO

3,9 mia. kr.

2021: 4,1 mia. kr.

NETTOENTERISIKO

59 mio. kr.

2021: 98 mio. kr.

OBLIGATIONSBEHOLDNING

22,7 mia. kr.

2021: 17,3 mia. kr.

AKTIEBEHOLDNING

2,5 mia. kr.

2021: 2,6 mia. kr.

Definition af markedsrisiko

Markedsrisiko er en samlet betegnelse for risikoen for tab som følge af, at værdien af en portefølje af finansielle instrumenter ændres grundet kurs- og prisændringer på de finansielle markeder.

Markedsrisici kan opdeles i:

- Renterisiko
- Valutarisiko
- Aktierisiko
- Råvarerisiko
- Optionsrisiko
- Egne ejendomme

Spar Nord handler og tager positioner i produkter, der indebærer en række markedsbaserede risici. De fleste af Spar Nord's aktiviteter vedrørende omsætning og positionstagning omfatter relativt enkle produkter, hvoraf rentebaserede produkter er de mest handlede. Spar Nord handler også og tager positioner i aktier og valutainstrumenter, mens omsætningen af råvarederivater er meget begrænset.

Markedsrisiko

7.1 Markedsrisikopolitik

Markedsrisikopolitikken fastlægger Spar Nords overordnede risikoprofil for markedsrisiko samt den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling på markedsrisikoområdet med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen.

Politikken identificerer og afgrænser de forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risiko banken ønsker at påtage sig. Markedsrisici udgøres af:

- Renterisiko inden for og uden for handelsbeholdningen
- Kreditspændrisiko på obligationsporteføljen
- Aktierisiko inden for og uden for handelsbeholdningen
- Valutarisiko
- Optionsrisiko
- Råvarerisiko

Politikken beskriver, hvilke typer af risici banken henregner til markedsrisikoområdet. Bestyrelsen har udformet retningslinjer til Direktionen, der beskriver, hvilke metoder de forskellige risikomål opgøres efter.

7.1.1 ESG-risiko

ESG-risiko indgår som en naturlig del af bankens risikostyring på markedsrisikoområdet. ESG-risiko er relateret til de risici, der er forbundet med investering i virksomheder, der ikke formår at tilpasse sig miljømæssige, sociale og governance relaterede forhold.

Som en del af styring af bankens positioner foretages der en vurdering af ESG-forhold, hvilket er en væsentlig aktivitet for at reducere tab af markedsværdier som følge af klimamæssige fysiske- og omstillingsrisici eller sociale og etiske spørgsmål, der kan ramme virksomheder, der ikke formår at tilpasse sig udviklingen i omverdenen.

I bankens markedsrisikopolitik er det bestemt, at der skal arbejdes med involvering og aktivt ejerskab for at fremme bæredygtighed, samt anvendes eksklusion, hvor det er nødvendigt. Eksklusionslisten indeholder oplistede selskaber, der ikke må foretages investeringer i. Ved investering i statsobligationer følger Spar Nord FN- og EU-sanktioner og udelukker lande, hvor der er sanktioner mod investering i statsobligationer og/eller øvrige værdipapirer.

7.2 Styring, overvågning og rapportering

Til den daglige styring af markedsrisici er der etableret et sæt retningslinjer med tre niveauer. På første niveau definerer Bestyrelsen rammerne for Spar Nord, der uddelegeres til Direktionen. På næste niveau videredelegerer Direktionen til bankens øvrige enheder, hvoraf Handelsområdet er den største enhed. På tredje og sidste niveau tildeles direktørerne i Handelsområdet rammer, som de skal disponere indenfor.

Økonomiafdelingen har ansvaret for at måle, overvåge, kontrollere og rapportere markedsrisici. Markedsrisici styres og overvåges gennem et integreret risikostyringssystem, hvor der dagligt følges op på alle markedsrisici på alle enheder underlagt retningslinjerne. Der sker opfølgning intraday og end of day.

Ved overskridelse af retningslinjer informeres den ansvarlige enhed. Dertil informeres direktør for Handelsområdet, Direktionen og i sidste instans Bestyrelsen afhængigt af i, hvilket af de førnævnte niveauer rammerne er blevet brudt. Bankens risikostyringsfunktion informeres ved alle overskridelser.

Udvikling i risikoniveauer samt gevinst eller tab rapporteres regelmæssigt til Direktion og Bestyrelse.

Spar Nord har en front-to-back løsning til styring af markedsrisiko, hvilket betyder at både risikotagende og kontrollerende forretningsenheder er på samme platform, hvilket bidrager til en effektiv styring af markedsrisici.

7.3 Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tab som følge af udsving i renten. Spar Nords primære kilde til renterisiko uden for handelsbeholdningen stammer fra bankforretninger som ind- og udlån, obligationer, leasingkontrakter, repo- og reverse repoforretninger, strategiske lån samt evt. afdækningsforretninger hertil. Renterisikoen inden for handelsbeholdningen opstår ved handel og positionstagnation i obligationer og renterelaterede derivater som renteswaps, futures og standard renteoptioner.

Renterisikoen både inden for og uden for handelsbeholdningen opgøres på baggrund af varighedsmål. Til brug for styring af beholdningen af konverterbare danske realkreditobligationer anvendes modelberegnete risikonøgletal, der tager højde for det indbyggede optionselement. For renteoptioner er ovennævnte nøgletal suppleret med de væsentligste risikofaktorer, som udtrykker følsomheden i optionspræmien ved ændringer i de underliggende parametre.

For renterisiko uden for handelsbeholdningen afdækker banken så vidt muligt renterisikoen ved blandt andet låneoptagelse af efterstillet kapital i fast rente. Renteswaps anvendes også til afdækning af renterisiko uden for handelsbeholdningen.

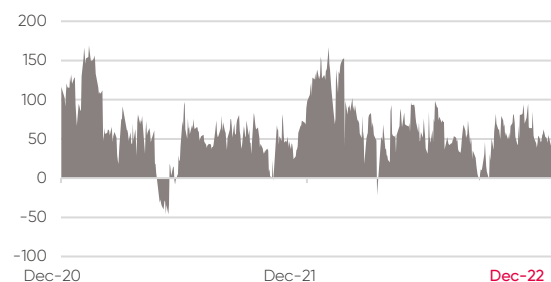
Renterisikoen vurderes dagligt, og dispositioner træffes ud fra forventningerne til den makroøkonomiske og konjunkturmæssige situation. Renterisiko i fremmed valuta omregnes til danske kroner, og ved opgørelsen af nettorenterisikoen modregnes den negative renterisiko i den positive renterisiko.

Markedsrisiko

7.3.1 Udvikling i renterisiko

Figur 7.1 viser den samlede nettorenterisiko i Spar Nord ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint. Det vil sige en parallelforskydning af samtlige rentekurver.

Figur 7.1
Udvikling i renterisiko
Mio. kr.

Nettorenterisiko har i 2022 hovedsageligt været positiv, hvilket betyder, at banken taber penge ved rentestigning og tjener penge ved rentefald. Renterisikoen har været neutraliseret i dele af september måned som følge af bankens risikostyring under de betydelige markedsbevægelser, der blev forårsaget af centralbankernes forhøjelser af styringsrenten.

Spar Nord beregner renterisikoen i forhold til løbetid og valuta. Dette viser risikoen for ændringer i et afgrænset tidsinterval på rentekurven.

Figur 7.2
Renterisiko fordelt på løbetid og valuta

Mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	5	-4	29	-8	22	43
EUR	7	17	-6	9	-12	15
Øvrige	1	0	-1	0	0	0
I alt	14	13	21	0	10	59

2021

Mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	13	19	40	27	18	117
EUR	3	1	-15	-3	1	-14
Øvrige	-3	0	-1	-1	1	-5
I alt	12	19	24	23	21	98

Figur 7.2 viser renterisikoen fordelt på de enkelte tidsintervaller ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint. Spar Nord har ultimo 2022 en positiv renterisiko på 43 mio. kr. i danske kroner og 15 mio. kr. i euro. Den begrænsede renterisiko i øvrig valuta er neutraliseret i 2022. Den samlede renterisiko opgøres ultimo 2022 til 59 mio. kr., hvilket er en reduktion på 39 mio. kr. i forhold til ultimo 2021.

7.3.2 Renterisiko inden for handelsbeholdningen

Renterisiko på positioner i handelsbeholdningen stammer primært fra obligationer, renteswaps, futures og optioner.

Det fremgår af figur 7.3, at nettorenterisikoen inden for handelsbeholdningen er positiv med 58 mio. kr. ultimo 2022, hvilket er et fald på 32 mio. kr. i forhold til 2021. Spar Nord har ultimo 2022 en positiv renterisiko i euro på 5 mio. kr. og en positiv renterisiko i øvrige valutaer på 1 mio. kr.

Figur 7.3
Renterisiko inden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	6	-6	33	6	13	52
EUR	7	17	-8	1	-13	5
Øvrige	1	0	-1	0	0	1
I alt	15	11	25	8	0	58

2021

Mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	13	18	37	42	8	118
EUR	3	0	-18	-11	-5	-31
Øvrige	2	0	0	0	1	3
I alt	18	18	19	30	5	90

7.3.3 Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Renterisiko på positioner uden for handelsbeholdningen stammer fra fastforrentede ind- og udlån fra almindelige bankforretninger, repo- og reverse repoforretninger, pengepolitiske lån, obligationer, renterisiko relateret til bankens funding inkl. efterstillede kapitalindskud og udstedte obligationer.

Figur 7.4 viser nettorenterisikoen uden for handelsbeholdningen ved en stigning i renten på 1,0 procentpoint fordelt på løbetid og valuta. Renterisiko uden for handelsbeholdningen er ultimo 2022 neutral med underliggende negativ renterisiko i danske kroner på 9 mio. kr. og 1 mio. kr. i øvrige valuta og positiv renterisiko i euro på 10 mio. kr.

Figur 7.4
Renterisiko uden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	-1	2	-5	-14	9	-9
EUR	0	1	2	7	1	10
Øvrige	0	0	-1	0	0	-1
I alt	-1	3	-3	-7	9	0

2021

Mio. kr.	Under 3 mdr.	3 mdr. til 1 år	1 år til 3 år	3 år til 7 år	Over 7 år	I alt
DKK	0	0	3	-15	10	-1
EUR	0	0	3	8	6	17
Øvrige	-6	0	-1	-1	0	-8
I alt	-6	1	5	-7	16	8

Markedsrisiko

Spar Nord arbejder yderligere med to risikomål til styring af renterisiko uden for handelsbeholdningen, henholdsvis ændring i nettorenteindtægter (NII) og ændringen i den økonomiske værdi af egenkapitalen (EVE).

NII måler påvirkningen på resultatopgørelsen ved en renteændring på 1,0 procentpoint på alle balanceposter uden for handelsbeholdning over en periode på 365 dage. NII ultimo 2022 er opgjort til -44 mio. kr. mod -134 mio. kr. ultimo 2021. Bemærk at NII mindre end nul svarer til en positiv indtjening i nettorenteindtægterne.

EVE baseres på et regulatorisk defineret stressscenarie og opgjort som ændring af nettomarkedsværdien for aktiver og passiver på balancen samt derivater uden for handelsbeholdningen. EVE er opgjort til 73 mio. kr. ultimo 2022 mod 58 mio. kr. ultimo 2021.

7.3.4 Kreditspændrisiko

Kreditspændet måler kreditværdigheden hos obligationsudsteder og udtrykker det merafkast, der er krævet af investorer for at påtage sig en risiko i eksempelvis en realkreditobligation frem for en statsobligation. Et kreditspænd på en udstedt obligation udledes af den effektive rente der sættes i forhold til en risikofri referencerente. Forskellen på disse to renter er lig med kreditspændet.

Kreditspændrisikoen er dermed risikoen for, at kreditspændene på udstederne i obligationsbeholdningen ændrer sig. Tab kan eksempelvis opstå som følge af, at kreditrisikoen (kreditspændet) på realkreditobligationer stiger i forhold til den risikofrie referencerente. Risikoen er også relevant for obligationer, hvor den generelle renterisiko er afdækket samt for obligationer med variabel rente.

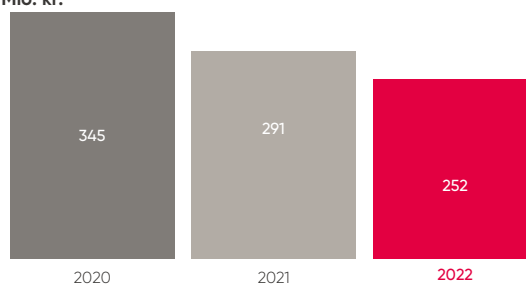
Spar Nord anvender Finanstilsynets model for opgørelse af kreditspændrisiko. Modellen angiver forskellige stressværdier for udvidelse i kreditspænd, der er afhængig af obligationstypen. Statsobligationer stresses med 25 bp., realkreditobligationer stresses med 50 bp. og kredit- og finansobligationer stresses med 100 bp.

Med udgangspunkt i ovenstående stressscenarie er kreditspændrisikoen i handelsbeholdningen opgjort til 252 mio. kr. ultimo 2022. Dette er et fald i forhold til 2021, hvilket skyldes, at banken har nedbragt den del af obligationsbeholdningen, der ligger inden for handelsbeholdningen. Banken monitorer herudover kreditspændrisiko uden for handelsbeholdningen.

Udviklingen i kreditspændrisikoen i handelsbeholdningen er illustreret i figur 7.5.

Figur 7.5

Kreditspændrisiko Mio. kr.

7.3.5 Øvrige renterisikomål

Spar Nord har fastsat mål for ændringer i rentestrukturen, da det almindelige renterisikomål forudsætter en parallel ændring af hele rentekurven. Banken måler også konveksitetsrisikoen på de rentebærende fordringer. Varigheden, som grundlag for det almindelige renterisikomål, udtrykker priskurvens hældning, mens konveksiteten er et udtryk for rentekurvens krumning.

Sektion 7

Markedsrisiko

Figur 7.6

Obligationsbeholdning

	Oprindelse	Ratinggruppe	2022		2021	
			Mio. kr.	Andel	Mio. kr.	Andel
Realkreditobligationer			21.783	96,1	16.279	94,1
	Danmark	AAA	20.888	92,2	14.621	84,5
		A	887	3,9	1.011	5,8
		Unrated	8	0,0	9	0,1
	Norge	AAA	0	0,0	637	3,7
Finansielle udstedere			712	3,1	865	5,0
	Danmark	A	116	0,5	59	0,3
		BBB-Unrated	215	0,9	475	2,7
	Norge	A-BBB	118	0,5	61	0,4
	Sverige	Unrated	48	0,2	52	0,3
	Finland	A-Unrated	190	0,8	193	1,1
	Øvrige Europa	AAA-Unrated	24	0,1	25	0,1
Kreditobligationer			339	1,5	345	2,0
	Danmark	BBB-Unrated	39	0,2	52	0,3
	Andre	AA-Unrated	299	1,3	294	1,7
Statsobligationer			-176	-0,8	-191	-1,1
	Danmark	AAA	-218	-1,0	-217	-1,3
	Europa	AAA	42	0,2	24	0,1
	Udenfor Europa	AAA	1	0,0	2	0,0
I alt			22.657	100,0	17.299	100,0
Egne obligationer	Danmark	Unrated	11		18	

7.3.6 Obligationsbeholdning

Spar Nords obligationsbeholdning består primært af realkreditobligationer med en høj rating. Derudover indgår der også obligationer fra finansielle udstedere, kreditobligationer og statsobligationer samt en mindre beholdning af egne obligationer.

Bankens samlede obligationsbeholdning og sammensætning er vist i figur 7.6 og figur 7.7 viser beholdningen fordelt på rating.

Den samlede obligationsbeholdning er forøget med 5,4 mia. kr. sammenlignet med ultimo 2021 til 22,7 mia. kr. i 2022. Underliggende er der sket en begrænset forskydning i sammensætningen, hvor andelen af realkreditobligationer er forøget med 2 procentpoint. Beholdningen af finans- og kreditobligationer er reduceret og statsobligationer ligger som en netto kort position pr. ultimo 2022.

Obligationsbeholdningen består af 96,1 % realkreditobligationer, 3,1% obligationer fra finansielle udstedere og 1,5 % fra kreditobligationer samt -0,8 % fra statsobligationer.

Som det fremgår af figur 7.7, har 91,4 % af bankens obligationsbeholdning ultimo 2022 en AAA-rating, hvilket er 4,3 procentpoint højere end i 2021. Udviklingen er et resultat af at den øgede usikkerhed i markedet i højere grad har fået banken til at søge mod obligationer af højeste kreditkvalitet.

Figur 7.7

Obligationsbeholdning fordelt på rating*

Mio. kr./%	2022	2021	2022	2021
AAA	20.712	15.067	91,4	87,1
AA	67	3	0,3	0,0
A	1.189	1.278	5,2	7,4
BBB	207	342	0,9	2,0
BB	129	130	0,6	0,7
B	15	16	0,1	0,1
CCC	2	1	0,0	0,0
Uden rating	336	462	1,5	2,7
Ufordelt	0	0	0,0	0,0
Obligationer i alt	22.657	17.299	100,0	100,0

*) Obligationsbeholdning tillagt køb og salg på spot og termin

Sektion 7

Markedsrisiko

7.4 Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tab på positioner i valuta som følge af ændringer i valutakurserne. Valutaoptioner indgår i opgørelsen med den deltajusterede position.

Valutarisikoen er vist i figur 7.8. Beregningen tager udgangspunkt i, at alle valutakurser ændrer sig i en ugunstig retning med 2,0 %, hvilket ultimo 2022 vil medføre et tab på 2,8 mio. kr.

Af figur 7.8 fremgår, at bankens valutaposition er reduceret fra 204 mio. kr. i 2021 til 141 mio. kr. i 2022. Samlet set er valutarisikoen på et lavt niveau.

Figur 7.8

Valuta

Mio. kr.	Valutaposition		Valutarisiko	
	2022	2021	2022	2021
EUR	109	137	2,2	2,7
SEK	2	3	0,0	0,1
USD	11	11	0,2	0,2
GBP	1	5	0,0	0,1
CHF	0	1	0,0	0,0
NOK	6	33	0,1	0,7
JPY	1	1	0,0	0,0
Øvrige valutaer	10	11	0,2	0,2
I alt	141	204	2,8	4,1

7.5 Aktierisiko

Aktierisiko er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. Aktiepositionerne er den beregnede nettoværdi af lange og korte aktiepositioner samt aktierelaterede instrumenter.

Opgørelsen af aktiepositionerne er fordelt på positioner inden for og uden for handelsbeholdningen.

7.5.1 Aktier inden for handelsbeholdningen

Aktier inden for handelsbeholdningen er aktier, som erhverves med handelshensigt.

Af figur 7.9 fremgår det, at beholdningen af aktier inden for handelsbeholdningen er reduceret fra 138 mio. kr. ultimo 2021 til 87 mio. kr. ultimo 2022, hvilket skyldes reduktion i beholdningen af børsnoterede-aktier. Udviklingen afspejler et år med markante udsving på aktiemarkedet, hvorfor banken løbende i 2022 har nedbragt aktierisikoen.

Figur 7.9

Aktierisiko inden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	2022	2021
Børsnoterede aktier inden for handelsbeholdningen	64	115
Unoterede aktier inden for handelsbeholdningen	23	22
I alt	87	138

7.5.2 Aktier uden for handelsbeholdningen

Aktier uden for handelsbeholdningen er kendetegnet ved, at de ikke er erhvervet med handelshensigt. Desuden skelnes der mellem aktier i strategiske samarbejdspartnere, herunder sektorselskaber, associerede selskaber samt øvrige aktier uden for handelsbeholdningen.

Aktier i strategiske samarbejdspartnere i den finansielle sektor er aktier i selskaber, som har til formål at understøtte pengeinstitutternes forretning inden for realkredit, betalingsformidling, investeringsforeninger mv. Deltagelse i de pågældende selskaber anses for at være en forudsætning for bankens drift.

I flere af sektorselskaberne omfordeles aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandel afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet.

Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. Spar Nord regulerer på den baggrund den indregnede værdi af disse aktier, når der foreligger ny information, som understøtter en ændret dagsværdiansættelse. I andre sektorselskaber omfordeles aktierne ikke, men måles med udgangspunkt i en dagsværdi svarende til indre værdi eller anden anerkendt værdiansættelsesmetode, herunder diskontering af cashflow og markedsforventninger til egenkapitalforrentningskrav. Reguleringerne i værdierne af aktierne i disse selskaber indregnes i resultatopgørelsen.

Figur 7.10 viser opgørelsen af aktierisiko uden for handelsbeholdningen. Den samlede beholdning af aktier uden for handelsbeholdningen er reduceret med 72 mio. kr. til 2,4 mia. kr. ultimo 2022

Figur 7.10

Aktierisiko uden for handelsbeholdningen

Mio. kr.	2022	2021
Aktier i kredit- og finansieringsinstitutter	1.247	1.278
Aktier i adm.selskaber til investeringsforeninger	284	280
Aktier i pensionsinstitutter	0	1
Aktier i betalingsformidlingsvirksomhed	27	20
Andre aktier	88	99
Aktier i strategiske samarbejdspartnere i alt	1.647	1.678
Realiseret gevinst	11	0
Urealiseret gevinst	116	157
Associerede selskaber	736	663
Øvrige aktier udenfor handelsbeholdning	0	115
I alt	2.383	2.456

Aktier i strategiske samarbejdspartnere er reduceret med 31 mio. kr. i forhold til ultimo 2021. Udviklingen skyldes overvejende en lavere beholdning af DLR-aktier.

Sektion 7

Markedsrisiko

Den øgede værdi af associerede virksomheder på 73 mio. kr. skyldes hovedsageligt tilkøb og værdireguleringer af Spar Nords ejerandel i Danske Andelskassers Bank.

7.6 Råvarerisiko

Spar Nord påtager sig kun i meget begrænset omfang råvarerisiko. Råvareeksponeringen opgøres som en bruttoeksponering, hvor der kun er modregning for kontrakter med samme underliggende råvare og samme forfaldsdato mv.

7.7 Optionsrisiko

Der anvendes derivater til afdækning og styring af Spar Nords risici. Heriblandt er optioner samt produkter, der indeholder en indbygget option. Optionsrisiciene stammer primært fra rente og valutaoptioner samt positioner i konverterbare realkreditobligationer.

Optionsrisici måles og styres ved opgørelse af positionernes delta-, gamma-, vega- og thetarisiko.

7.8 Følsomhedsanalyse

Figur 7.11 illustrerer, hvorledes Spar Nords resultatopgørelse vil blive påvirket, hvis renten ændrer sig, hvis aktiekurserne falder, eller hvis alle valutakurserne flytter sig i ugunstig retning.

Det fremgår af figur 7.11, at effekten af en rentestigning vil være et tab svarende til 0,4 % af aktionærernes egenkapital. Desuden vil effekten af et fald på 10 % af værdien af aktiebeholdningen inden for og uden for handelsbeholdningen resultere i et tab svarende til 2,2 % af aktionærernes egenkapital.

Figur 7.11

Følsomhedsanalyse*

Mio. kr./%	Driftseffekt		Egenkapitaleffekt	
	2022	2021	2022	2021
Rentestigning på 1 procentpoint	-46	-77	-0,4	-0,7
Rentefald på 1 procentpoint	46	77	0,4	0,7
Aktiekursfald på 10 % i handelsbeholdningen	-7	-11	-0,1	-0,1
Fald i dagsværdi på 10 % for aktier udenfor handelsbeholdningen	-249	-233	-2,2	-2,2
Valutakursændring på 2 % i ugunstig retning	-2	-3	0,0	0,0

*) Følsomhedsoplysningerne medtager positioner i og uden for handelsbeholdningen fsa. rente- og valutarisiko. Den driftsmæssige effekt og effekten på aktionærernes egenkapital er beregnet efter skat.

7.9 Egne ejendomme

Ejendomme indregnes ved erhvervelsen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Dagsværdi opgøres ud fra aktuelle markedsdata på baggrund af en afkastmodel, hvori ejendommens lejeindtægt og driftsomkostninger indgår, herunder administration og vedligeholdelse.

Driftsomkostninger og vedligeholdelse beregnes med udgangspunkt i den enkelte ejendoms stand, byggeår, materialevalg mv. Ud fra det beregnede driftsafkast og individuelt fastsat afkastprocent beregnes ejendommens dagsværdi. Afkastprocenten fastsættes med baggrund i den enkelte ejendoms beliggenhed, anvendelsesmuligheder og vedligeholdelsesstand mv.

Dagsværdien af den enkelte ejendom revurderes minimum en gang årligt med udgangspunkt i det aktuelle udlejningsmarked og renteniveau. Der indhentes eksternt vurdering fra ejendomsmægler til understøttelse af beregninger af dagsværdien herunder de anvendte lejepriser og forrentningsprocenter.

I 2022 er der foretaget to frasalg af domicilejendomme, hvilket forklarer værdiændringen på 24 mio. kr. til 622 mio. kr. ultimo 2022. For yderligere beskrivelse af den regnskabsmæssige behandling af ejendomme henvises til Årsrapporten 2022.

Figur 7.12 viser Spar Nords ejendomme fordelt efter afkastprocenter.

Figur 7.12

Afkast/forrentning

Mio. kr.	2022		2021	
	Antal ejendomme	Værdi Ultimo	Antal ejendomme	Værdi Ultimo
-> 7 %	13	217	13	220
7 % - 8 %	12	284	15	310
8 % - 9 %	10	105	7	86
9 % ->	5	16	7	31
I alt	40	622	42	647

De væsentligste forudsætninger ved beregning af dagsværdi af investerings- og domicilejendomme er afkastkrav og lejeniveau.

En forøgelse af afkastkrav på 0,5 procentpoint vil alt andet lige reducere dagsværdien med 41 mio. kr. ultimo 2022 mod 44 mio. kr. ultimo 2021.

En nedsættelse af lejeniveauet med 5 % vil alt andet lige reducere dagsværdien med 31 mio. kr. ultimo 2022 mod 32 mio. kr. ultimo 2021.

Operationel risiko

Udvikling i 2022

Implementeringen af løsninger og tiltag til at begrænse mulighederne for besvigelser af bankens kunder har siden 2021 været medvirkende til at reducere omfanget af ekstern svig betragteligt.

Niveauet for operationelle hændelser er i 2022 på det laveste niveau i flere år, hvilket primært skyldes en reduktion i omfanget af ekstern svig mod bankens kunder, der historisk udgør den største andel af de operationelle tab i Spar Nord.

Rammeværket for identificering og behandling af operationelle risici er forbedret gennem 2022 samtidig med at bevidstheden omkring operationelle risici i banken er øget.

Som digital virksomhed er IT-sikkerhed et stort fokuspunkt, og der arbejdes kontinuerligt med at styrke bankens IT-sikkerhed, hvor truslen fra de cyberkriminelle ikke er blevet mindre i en situation med krig i Europa.

Derudover er der fortsat fokus på forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering, styrkelse af risikoidentificeringsprocessen ved outsourcing samt udfordringer relateret til GDPR, herunder forbedring af datakvaliteten i banken.

Definition af operationel risiko

Operationel risiko er risikoen for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Operationel risiko omfatter desuden modelrisiko, der er risikoen for tab som følge af beslutninger, der hovedsagelig baseres på resultater fra interne modeller. De operationelle risici opstår ved fejl i udviklingen, gennemførelsen eller anvendelsen af sådanne modeller.

Risikoeksponeringen relateret til operationel risiko er baseret på basisindikatormetoden som anført i afsnit 4.4.

RISIKOEKSPONERING, OPERATIONEL RISIKO

6,5 mia. kr.

2021: 6,2 mia. kr.

8.1 Politik for operationel risiko

Spar Nords Bestyrelse fastlægger bankens politik for operationel risiko. Herunder fastlægges også risikoappetitten på området.

Målet med politikken for operationel risiko er at fremme en åben risikokultur blandt medarbejderne for derved at øge bevidstheden om operationelle risici. Politikken beskriver desuden, hvordan det sikres, at Bestyrelsen og Direktionen løbende orienteres om væsentlige risikoområder samt udviklinger.

Operationelle risici vurderes ud fra, hvor sandsynligt det er, at risikoen materialiserer sig i form af en operationel hændelse, samt hvilke konsekvenser dette kan medføre. Risikoappetitten for operationelle risici er i politikken fastlagt som værende lav, set i forhold til de øvrige risikotyper i banken.

8.2 Håndtering af operationelle risici

Alle aktiviteter i Spar Nord er forbundet med operationel risiko, hvorfor det er en væsentlig opgave at begrænse det operationelle risikoniveau mest muligt under hensyntagen til en sund fortsat drift af banken.

Operationel risiko styres på tværs af banken gennem et omfattende system af forretningsgange og kontrolforanstaltninger udarbejdet med henblik på at sikre et tilstrækkeligt kontrolmiljø.

Opfølgning og rapportering vedrørende operationel risiko er forankret i risikostyringsfunktionen, mens ansvaret for identificering og håndtering af risiciene ligger i første linje hos de forretningsansvarlige enheder. Der er således sikret funktionsadskillelse mellem udførelse og kontrol af aktiviteter.

Udover identificering af operationelle risici foretages der en systematisk registrering, kategorisering og rapportering af alle operationelle hændelser, der har medført et tab over 10.000 kr. Desuden foretages registrering af operationelle hændelser, der potentielt kunne have medført tab, men ikke har gjort det (nærved-hændelser). Til at understøtte bevidstheden samt fremme en åben risikokultur i organisationen gennemføres der løbende awareness-aktiviteter målrettet operationel risikostyring.

Operational risiko

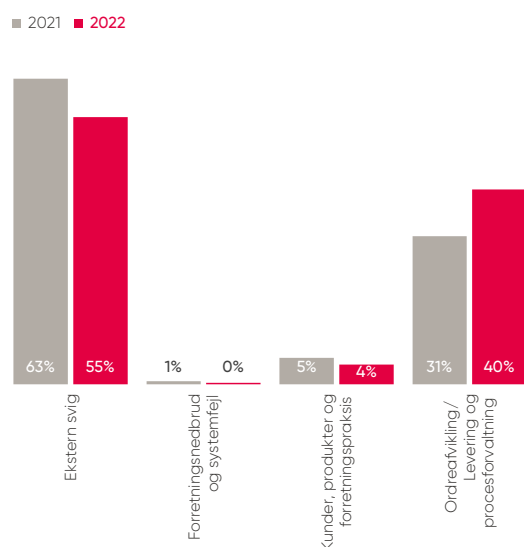
8.3 Rapportering af operationelle risici

Rapportering til Bestyrelse, Direktion og risikoejere sker kvartalsvis. Risikoejerne modtager en orientering om periodens tabshændelser samt ændringer i områdets risikobillede. Bestyrelse og Direktion modtager en opsummering på væsentlige ændringer i risikobilledet samt en opgørelse over de samlede tabshændelser.

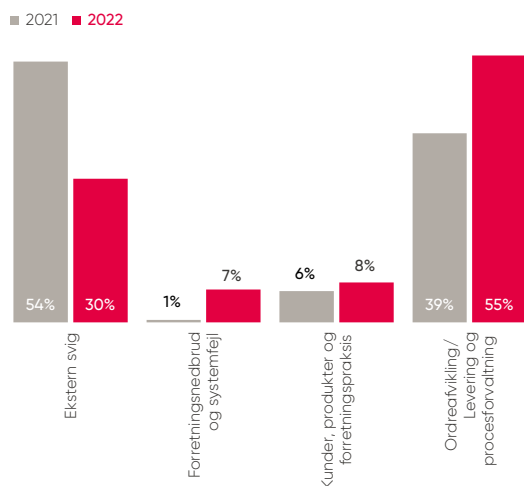
Der rapporteres særskilt til Direktion og Bestyrelse, hvis en faktisk tabshændelse overstiger 5 mio. kr.

De operationelle tab er illustreret som en procentuel fordeling på risikotyper målt på henholdsvis antal hændelser og tabsbeløb i figur 8.1 og figur 8.2.

Figur 8.1
Procentuel fordeling i antallet af operationelle tabshændelser på risikotype

Figur 8.2
Procentuel fordeling af tabsbeløb for operationelle tabshændelser på risikotype

Størstedelen af de indtrufne tabshændelser er hændelser, hvor den afledte økonomiske effekt er begrænset. Som det fremgår af figur 8.1 og figur 8.2, er 55% af antal tabshændelserne i 2022 relateret til ekstern svig (63% i 2021), hvilket beløbsmæssigt svarer til 30% i 2022 (54% i 2021). Ekstern svig omfatter bl.a. misbrug af betalingskort samt netbanksvindel. De resterende tabshændelser knytter sig til den traditionelle bankdrift.

8.4 IT-sikkerhed og IT-risikostyring

Som digital virksomhed er sikkerheden omkring data og IT-systemer af afgørende betydning for Spar Nords troværdighed og eksistens, hvilket medfører at banken håndterer en række forretningskritiske IT-risici.

Bankens centrale IT-sikkerhedsfunktion sikrer sammen med forretningen og IT-afdelingen, at trusselsbilledet holdes opdateret, at IT-risici identificeres og analyseres samt at disse er tilfredsstillende afdækket med passende kontroller og risikoreducerende foranstaltninger. Efterhånden som trusselslandskabet fortsætter med at udvikle sig, er det vigtigt, at banken forbliver årvågne og informerede om de potentielle trusler, banken kan stå over for. Formålet er, at den daglige drift sker inden for den af Bestyrelsen fastsatte risikoappetit. Bankens risikoprofil rapporteres løbende til bankens Direktion og Bestyrelse.

IT-sikkerhedsfunktionen har ansvar for at rapportere om overholdelsen af bankens vedtagne appetit for IT-sikkerhedsrisici, som defineret i IT-sikkerhedspolitikken, samt for målsætningen for beredskabet. Arbejdet med IT-sikkerhed inkluderer også udarbejdelse af forretningskontinuitetsplaner og reetableringsplaner samt afholdelse af relevante periodiske test af beredskabet. Dette har til formål at sikre en fortsat drift af banken på et tilfredsstillende niveau på trods af eventuelle ekstraordinære begivenheder. IT-sikkerhedsfunktionen har endvidere til opgave at sikre efterlevelse af lovgivnings- og sektormæssige krav, egne krav samt kundernes forventninger til efterlevelse af tilgængelighed, fortrolighed og integritet.

Risikostyringsfunktionen, Direktionen og Bestyrelsen forholder sig løbende til IT-sikkerheden og IT-risikoprofilen. Ligeledes behandles disse løbende via IT-sikkerhedsudvalget.

For at beskytte banken mod den stigende trussel på cybersikkerhedsområdet, har IT-sikkerhedsfunktionen løbende gennemført awareness-aktiviteter for medarbejderne samt andre risikobaserede tests af bankens sikkerhedsforanstaltninger. Funktionen har ligeledes deltaget i sektorspecifikke samarbejder, for at styrke den interne viden om informationssikkerhed.

Operationel risiko

8.5 Hvidvaskrisici

Der er stort fokus på forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder de risikobegrænsende foranstaltninger, der skal iværksættes for at undgå, at banken bliver misbrugt til hvidvask, finansiering af terrorisme eller brud på sanktioner.

Afdelingen AML & Fraud har til formål at sikre, at banken er compliant med lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme samt forordning om pengeoverførsel og EU's terrorforordninger og sanktionsforordninger. AML & Fraud understøtter bankens forretningsudvikling i forbindelse med løbende implementering af reglerne. Derudover udfører AML & Fraud løbende kontroller for at sikre efterlevelse af reglerne. Banken har fortsat fokus på at effektivisere og optimere eksisterende processer og systemer.

Antallet af underretninger til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) er steget betydeligt. I 2022 havde Spar Nord 3934 indberetninger til SØIK, hvor der i 2021 blev indberettet 2.194 sager.

AML & Fraud er en selvstændig afdeling med direkte reference til Direktionen. Bankens hvidvask-ansvarlig rapporterer kvartalsvis til Direktion og Bestyrelse.

8.6 Databeskyttelsesforordningen (GDPR)

DPO-funktionen (databeskyttelsesrådgiver) indgår i bankens anden linje og er organisatorisk forankret i Compliancefunktionen.

På samme måde som bankens øvrige Compliancefunktion er det blandt andet databeskyttelsesrådgiverens opgave at kontrollere, vurdere og rapportere på, om banken efterlever gældende lovgivning og praksis inden for databeskyttelsesområdet.

Databeskyttelsesrådgiveren arbejder ud fra en risikobaseret tilgang til hvilke områder, der skal gennemgås. Områderne indgår i en årsplan, der er godkendt af Bestyrelsen.

I 2022 har der blandt andet været fokus på efterlevelsen af de grundlæggende principper samt krav om behandlingssikkerhed i databeskyttelsesforordningen, de registreredes rettigheder samt brugen af databehandler.

Databeskyttelsesrådgiveren rapporterer særskilt til Direktion og Bestyrelse. Der sker rapportering halvårligt.

8.7 Outsourcing

Banken har gennem 2022 styrket sit rammeværk og forretningsprocesser i forhold til identificering af risici relateret til outsourcing.

Formålet med det øgede fokus på området er at identificere og styre risici, der udspringer sig af de aktiviteter som er outsourcet til en tredjepart. Dette

vil både styrke den fremtidige behandling af aktiviteterne og styrke beslutningsgrundlaget ved indgåelse af aftaler med en tredjepart. Der rapporteres halvårligt til Direktionen og Bestyrelsen omkring bankens brug af kritisk/vigtig outsourcing og vide-reoutsourcing, herunder leverandører og underleverandører, der leverer ydelser relateret hertil. Rapporteringen indeholder information om udviklingen i risici relateret til området. Der rapporteres årligt til Direktionen på alt outsourcing i banken.

Rapporteringen om bankens brug af outsourcing til Bestyrelse og Direktionen styres af den af Direktionen udpegede Outsourcingansvarlig.

8.8 Produkter og tjenesteydelser

Risici forbundet med implementering af nye produkter og tjenesteydelser identificeres og vurderes i henhold til etablerede interne procedurer forinden endelig godkendelse i Direktionen og/eller Bestyrelsen.

Gennem risikoanalyser og udtalelser fra udvalgte høringsparter, herunder bl.a. udtalelser fra Økonomiafdelingen, Juridisk afdeling samt Risikostyringsfunktionen og Compliancefunktionen, sikres derved en fyldestgørende belysning af bankens- og kundernes risici. Risikostyringsfunktionen kan kræve, at en ændring af et eksisterende produkt behandles som et nyt produkt.

Godkendelsesprocedurerne fremgår af bankens produktpolitikker for henholdsvis finansielle produkter og øvrige bankprodukter. Politikkerne behandles årligt i Risikoudvalget, som herefter indstiller politikkerne til endelig godkendelse i bankens Bestyrelse.

Produkter, der har gennemgået den interne godkendelsesprocedure, bliver løbende overvåget og genbesøgt mindst hvert andet år. Hvis det viser sig, at den tidligere udførte risikoanalyse af bankens- og kundernes risici ikke længere er retvisende, vil produktet gennemgå den interne godkendelsesprocedure på ny med henblik på at sikre, at bankens- og kundernes risici er retvisende.

I tilknytning til politikken for finansielle produkter er der udarbejdet en distributionsstrategi, hvis overordnede formål er at sikre, at banken distribuerer de rette produkter til de rette kunder.

Sektion 8

Operationel risiko

8.9 Modelrisiko

Modelrisiko er den operationelle risiko for tab som følge af et fejlagtig output fra en model.

Modelrisiko er et vigtigt og voksende risikoområde i Spar Nord grundet behovet for effektive datadrevne beslutninger.

I Spar Nord er ansvaret for den enkelte model placeret ved forretningsenheden, som enten udvikler eller er primær bruger af modellen. Risikostyringsfunktionen som er placeret i anden linje er ansvarlig for klassificering samt risikovurdering af modellen.

Modelrisiko rapporteres halvårligt til Bestyrelsen herunder Bestyrelsens Risikoudvalg. Rapporteringen sammenfatter udviklingen i Spar Nord's modelrisiko.

Sektion 9

Risikoerklæring

Spar Nords Bestyrelse har 9. februar 2023 godkendt Spar Nords Risikorapport for 2022.

Det er Bestyrelsens vurdering, at Spar Nords Risikostyringsfunktion overholder gældende regler og standarder, er passende og effektiv og er i overensstemmelse med bankens forretningsmodel. Det er endvidere Bestyrelsens vurdering, at risikostyringsystemerne er tilstrækkelige i forhold til risikoappetit og strategi, således der herved sikres going concern.

Det er vurderingen, at Spar Nords overordnede risikoprofil i tilknytning til forretningsstrategi, forretningsmodel og nøgletal giver et retvisende billede af bankens generelle risikostyring herunder af den vedtagne risikoprofil og risikoappetit. Udvalgte nøgletal fremgår af figur 9.1 og figur 9.2.

Bestyrelsens vurdering udspringer af den af Bestyrelsen vedtagne forretningsmodel og strategi samt materiale og rapporteringer forelagt for Bestyrelsen af Direktionen, Intern revision, Risikoansvarlig og Complianceansvarlig.

Figur 9.1

Nøgletal

Kapital	2022	2021
Egentlig kernekapitalprocent	16,4	16,3
Kapitalprocent	20,9	20,8
Individuelt solvensbehov	9,8	9,6
Kapitaloverdækning i procentpoint	5,5	7,4
Gearingsgrad	9,7	8,2
Likviditet		
LCR i procent	211	280
NSFR i procent	127	125
Asset Encumbrance i procent	2,1	1,7
Bank deposit rating og outlook (Moody's)	A1/Stable	A1/Stable
Kredit		
Nedskrivningssaldo i mio. kr.	1.666	1.591
Nedskrivningsprocent (driftspåvirkning)	0,11	-0,15
NPL-ratio	2,3	2,8
Samlede aktiver i mio. kr.	124.040	116.626

Det er kernen i bankens strategi, vision og værdigrundlag, at Spar Nord ønsker at være en stærk og attraktiv bank for private kunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de lokalområder, hvor banken er repræsenteret. Spar Nord ønsker at drive en lønsom forretning baseret på en prissætning af bankens produkter, der afspejler den risiko og kapitalbinding, som banken påtager sig. Spar Nord ønsker til stadighed og ud fra en helhedsvurdering af forretningsomfanget med kunder og modparter at fastholde et passende og robust kapitalgrundlag, der understøtter forretningsmodellen.

Bestyrelsens gennemgang af Spar Nords forretningsmodel og politikker viser, at de overordnede krav til de enkelte risikoområder på en hensigtsmæssig måde er afspejlet i politikker og specificerede grænser, herunder i Bestyrelsens retningslinjer til Direktionen og videregivne beføjelser til andre organisatoriske enheder. De specificerede grænser vurderes at være udformet således, at de er gennemsigtige og kontrollerbare.

Gennemgangen viser desuden, at de reelle risici ligger inden for grænserne fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og det er på den baggrund Bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Figur 9.2

Tilsynsdiamant

%	Grænseværdier	2022	2021
Summen af store eksponeringer	<175	83,8	81,7
Udlånsvækst	<20	12,7	15,5
Ejendommeeksponering	<25	10,7	9,7
Likviditetspejlemærke	>100	223,0	292,0

Direktionen

Lasse Nyby
Adm. Direktør

John Lundsgaard
Bankdirektør

Lars Møller
Bankdirektør

Martin Kudsk Rasmussen
Bankdirektør

Bestyrelsen

Kjeld Johannesen
Bestyrelsesformand

Per Nikolaj Bukh
Næstformand for bestyrelsen

Lene Aaen

Kaj Christiansen

Morten Bach Gaardboe

André Rogaczewski

Henrik Sjøgreen

Jannie Skovsen

Kim Østergaard

Spar Nord Bank A/S

Skelagervej 15
Postboks 162
9100 Aalborg

Telefon 96 34 40 00

www.sparnord.dk
sparnord@sparnord.dk

CVR. nr. 13 73 75 84